

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY MIASTA BOCHNIA
NA LATA 2022-2030

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	2
Przebieg procesu opracowania strategii, w tym sposoby włączenia partnerów w przygotowanie strategii.....	3
Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Miasta Bochnia	5
Analiza strategiczna (SWOT) Gminy Miasta Bochnia	21
Wizja i misja rozwoju Gminy Miasta Bochnia	25
Obszary, cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 oraz oczekiwane efekty jej realizacji	26
MIESZKAŃCY	28
INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	47
GOSPODARKA I TURYSTYKA	60
ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO	75
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasta Bochnia wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	81
Kwestie wodne a Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030.....	81
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasta Bochnia	89
Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Miasta Bochnia	101
Obszary strategicznej interwencji	104
Spójność założeń Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 z celami i kierunkami rozwoju zawartymi w strategii rozwoju województwa oraz w innych dokumentach wyższego rzędu	111
System realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030	116
System wdrażania.....	116
Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	117
Monitoring, ewaluacja i aktualizacja dokumentu	122
Ramy finansowe i potencjalne źródła finansowania Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030	126
Ramy finansowe	126
Potencjalne źródła finansowania	132
Spisy	140

WPROWADZENIE

Bochnia to najstarsze miasto w Małopolsce, nierozzerwalnie związane z wydobywaniem w tym miejscu soli kamiennej już od 1248 r. Kopalnia Soli Bochnia, będąca najdłużej działającym nieprzerwanie zakładem wydobywczym w Europie, a obecnie jedną z najważniejszych atrakcji turystycznych regionu, w tym dzięki wpisowi w 2013 r. na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO, stanowi o międzynarodowej rozpoznawalności i potencjale miasta. Jednocześnie wyróżnia go wiele innych miejsc i obiektów, w tym zabytkowych, świadczących o historii i znaczeniu Bochni, w szczególności średniowieczny rynek z pomnikiem króla Kazimierza Wielkiego, renesansowymi kamienicami w południowej pierzei i Szybem Sutoris, a także sąsiadująca z rynkiem Bazylika św. Mikołaja z cudownym obrazem Matki Boskiej Różańcowej i Kaplicą św. Kingi czy zabytkowe Planty Salinarnie. Współczesna Bochnia bazuje na tym dziedzictwie, aktywnie o niego dba, o czym świadczą realizowane w ostatnich latach przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w tym dotyczące wspomnianej przestrzeni rynku czy plant, oraz próbuje uczynić z niego element atrakcyjności, zarówno osadniczej, jak i turystycznej. Sprzyja temu strategiczna lokalizacja oraz dobre skomunikowanie, które jest też elementem atrakcyjności inwestycyjnej Bochni. Liczne przedsiębiorstwa, funkcjonujące m.in. w Bocheńskiej Strefie Aktywności Gospodarczej, zapewniają miejsca pracy dla mieszkańców. Lokalne szkoły wyróżniają się z kolei ponadprzeciętnymi wynikami w zakresie jakości i efektywności nauczania. Wszystko to buduje potencjał miasta, który nie jest jednak w pełni realizowany. Świadczyć mogą o tym m.in. wskaźniki dotyczące jego sytuacji demograficznej, w szczególności mówiące o ujemnym saldzie migracji czy pogłębiającym się procesie starzenia się społeczeństwa. Na niewykorzystany potencjał wskazuje też bardzo niewielki udział turystyki jako gałęzi gospodarki lokalnej. Miasto, mieszkańcy, przedsiębiorcy nie zagospodarowują ruchu turystycznego generowanego przez kopalnię. Problemem jest ponadto intensywność ruchu drogowego oraz tworzące się zatory, wpływające negatywnie na jakość życia mieszkańców, komfort turystów i gości, stan środowiska i otoczenia (w tym zabudowy zabytkowej w centrum miasta). Do pełnego wykorzystania potencjałów miasta potrzebne są w szczególności:

- poprawa dostępności i jakości usług publicznych,
- doskonalenie procesów zarządzania oraz współpracy lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej, w różnych konfiguracjach i o różnym charakterze,
- uporządkowanie i wdrożenie efektywnej polityki przestrzennej i komunikacyjnej, w tym kontynuowanie procesów rewitalizacji,
- dalsze stymulowanie rozwoju gospodarczego, bazującego między innymi na Bocheńskiej Strefie Aktywności Gospodarczej,
- rozwój oferty turystycznej miasta, jej promocja i zintegrowanie na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.

Właśnie te zagadnienia stanowią kluczowe obszary nowej Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030. Diagnozuje ona uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjał miasta i na tej podstawie wskazuje 4 obszary (1. MIESZKAŃCY, 2. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO, 3. GOSPODARKA I TURYSTYKA, 4. ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO), a w ich ramach cele i kierunki interwencji polityki rozwoju w ujęciu długofalowym. Pełni kluczową rolę jako generalny plan postępowania władz miasta, we współpracy z różnymi partnerami, w perspektywie do 2030 r. Koordynuje różne terytorialnie, sektorowo i technicznie plany oraz dokumenty strategiczne na szczeblu

lokalnym. Integruje wysiłki wszystkich interesariuszy dla osiągnięcia wspólnie podzielanej wizji rozwoju. Kierunkuje i zabezpiecza w ten sposób ciągłość polityki rozwoju, aktywizuje i motywuje do działania, stanowiąc jednocześnie instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na najważniejsze inwestycje i działania rozwojowe, w tym w ramach funduszy krajowych oraz środków europejskich w ramach nowej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 została sporządzona w oparciu o model partycypacyjno-eksperycki. W prace nad dokumentem zaangażowali się przedstawiciele władz lokalnych, urzędnicy samorządowi, reprezentanci sfery oświaty, kultury, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, przedsiębiorcy i liderzy lokalni, którzy byli wspierani przez konsultantów FRDL Małopolskiego Instytutu Samorządu Terytorialnego i Administracji z Krakowa. W ramach spotkań roboczych oraz warsztatów diagnostycznych i strategicznych wspólnie wypracowano diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta, a następnie cele i kierunki działań na kolejne lata wraz z ich oczekiwanymi rezultatami. Założenie sprawnej i efektywnej współpracy będzie nadrzędne również na etapie wdrażania tych zapisów w życie, co pozwoli na osiągnięcie trwałego i zrównoważonego rozwoju całej wspólnoty lokalnej.

Procedura dotycząca opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 uwzględniała wszystkie akty prawne mające wpływ na jej przebieg, w tym ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dokument powstał zgodnie z przepisami art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii, w tym tryb konsultacji, określiła uchwała nr XLI/407/22 Rady Miasta Bochnia z dnia 24 lutego 2022 r.

Okres realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia sięga roku 2030, co jest zgodne ze wspomnianym wcześniej okresem kolejnej perspektywy budżetowej Unii Europejskiej (2021-2027) wraz z dodatkowym okresem rozliczania pozyskanych projektów. Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji z kluczowymi dokumentami planistycznymi szczebla krajowego, regionalnego i subregionalnego, m.in. Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą 2030 r.), Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030, Krajową Polityką Miejską 2030 oraz Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

PRZEBIEG PROCESU OPRACOWANIA STRATEGII, W TYM SPOSOBY WŁĄCZENIA PARTNERÓW W PRZYGOTOWANIE STRATEGII

Na proces opracowania Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 składały się następujące prace:

- Podjęcie uchwały nr XLI/407/22 Rady Miasta Bochnia z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.
- Opracowanie diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej miasta, bazującej na danych statystycznych, w ujęciu dynamicznym i porównawczym, wraz z podsumowaniem i określeniem wniosków dla planowania strategicznego.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

- Partycypacyjno-eksperckie wypracowanie założeń Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 – realizacja 3 spotkań z udziałem kluczowych interesariuszy lokalnych, których tematyka obejmowała: weryfikację i uzupełnienie wniosków z diagnozy statystycznej dotyczącej sytuacji miasta, przeprowadzenie analizy zasobów własnych i otoczenia miasta (analiza SWOT), identyfikację głównych aktualnych wyzwań i kierunków rozwoju miasta, budowę celów strategicznych (długofalowych) i celów operacyjnych (średniookresowych), określenie kierunków działań i zadań wraz z oczekiwanymi rezultatami i wskaźnikami ich osiągnięcia.
- Opracowanie projektu dokumentu strategii o zakresie i treści zgodnej z art. 10e ust. 2-4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.
- Realizacja konsultacji społecznych dotyczących strategii w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, wraz z ich podsumowaniem.
- Realizacja procedury opiniowania dokumentu strategii przez zarząd województwa (uzyskanie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie).
- Przeprowadzenie uprzedniej ewaluacji trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii.
- Opracowanie wersji strategii po zmianach wynikających z konsultacji, opiniowania i ewaluacji.
- Realizacja procedury w trybie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, w tym uzgodnienia z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.
- Opracowanie finalnej wersji Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 i poddanie pod głosowanie celem jej uchwalenia przez Radę Miasta Bochnia.

WNIOSKI Z DIAGNOZY SYTUACJI SPOŁECZNEJ, GOSPODARCZEJ I PRZESTRZENNEJ GMINY MIASTA BOCHNIA

Celem realizowanej diagnozy było rozpoznanie najważniejszych cech, zasobów, potencjałów, problemów Gminy Miasta Bochnia i otoczenia dla potrzeb planowania długofalowej polityki rozwoju. Prace obejmowały przeprowadzenie szeregu analiz statystycznych, zarówno w ujęciu dynamicznym (analizie zostały poddane dane i informacje z lat 2016/17-2020/21), jak i porównawczym (dane zestawiono z analogicznymi wskaźnikami dla gmin Małopolski o charakterze najbardziej zbliżonym do analizowanej – Brzesko, Gorlice, Oświęcim oraz Wieliczka, które cechują się podobnym potencjałem rozwojowym, przede wszystkim z uwagi na pełnioną przez nie funkcję ponadlokalnych ośrodków administracyjnych, usługowych i gospodarczych; każda z gmin miejskich lub miejsko-wiejskich charakteryzuje się także zbliżoną liczbą mieszkańców oraz podobnym katalogiem problemów i wyzwań, przed jakimi stają; odniesiono się także do średniej powiatowej i regionalnej). Analizy zostały zrealizowane w kluczowych dla miasta obszarach (położenie i dostępność komunikacyjna, demografia, gospodarka i rynek pracy, środowisko naturalne i infrastruktura techniczna, polityka społeczna i bezpieczeństwo publiczne, kultura i zasoby dziedzictwa kulturowego, sport, rekreacja, turystyka, edukacja i wychowanie, kapitał społeczny, stan finansów samorządowych). Podstawowe źródło danych stanowiła statystyka publiczna (przede wszystkim materiały i dane Głównego Urzędu Statystycznego, zgromadzone w ramach Banku Danych Lokalnych) oraz różne opracowania dotyczące gminy. Powstał kompleksowy raport diagnostyczny, który otworzył dyskusję na temat sytuacji gminy oraz stojących przed nią kluczowych wyzwań i oczekiwanych kierunków rozwoju. W strategii, zgodnie z obowiązującymi aktualnie przepisami, zamieszczono jedynie – uzgodnioną wspólnie przez ekspertów i przedstawicieli miasta – syntezę wniosków z diagnozy, które posłużyły jako baza do podejmowania decyzji dotyczących wizji rozwoju, celów i zadań strategii.

Obraz gminy

U progu trzeciej dekady XXI stulecia Bochnię można uznać za miasto, które boryka się z problemami typowymi dla niewielkich ośrodków o znaczeniu ponadlokalnym, posiadając przy tym zasoby i potencjały zdecydowanie wykraczające ponad przeciętny poziom. Do tych drugich należą m.in. zasoby dziedzictwa historyczno-kulturowego w szczególności pod postacią kopalni soli wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO, dające Bochni rozpoznawalność międzynarodową (niezależnie od pozostawania w cieniu podobnej atrakcji, jaką dysponuje nieodległa Wieliczka) oraz profil gospodarczy, ze strefą aktywności gospodarczej i miejscową specjalizacją w zakresie produktów ze stali oraz chłodnictwa. Potencjałem rozwojowym Bochni jest także jej dostępność komunikacyjna – Kraków jest osiągalny samochodem bądź pociągiem w około 30-40 minut, podobny czas potrzebny jest na dotarcie do Tarnowa. Obydwa miasta są znaczącymi ośrodkami przemysłowymi i usługowymi, z szeroką ofertą atrakcyjnych miejsc pracy. Bochnia z kolei jest w stanie zaoferować znacznie mniejsze koszty zakupu i utrzymania mieszkania oraz życie w rytmie „slow”.

Stopniowe przekształcanie Bochni w przyjazne miejsce do spokojnego życia powinno realizować się w dwóch podstawowych wymiarach. Pierwszy z nich dotyczy zapewnienia rozmaitych usług publicznych (edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, kultura, sport i rekreacja, administracja) na wysokim poziomie, drugi koncentruje się na rozwoju infrastruktury, głównie drogowej, poprawiającej przede wszystkim płynność i komfort ruchu w obrębie miasta, a także na odpowiednim zagospodarowaniu przestrzennym, wraz z tworzeniem dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni przeznaczonych dla mieszkańców, jak również turystów i gości

odwiedzających miasto. Działania w tym ostatnim kierunku prowadzone są od kilku lat – wielomilionowe zadania rewitalizacyjne przyniosły m.in. nową odsłonę rynku z przywróceniem historycznych rysów jego płyty, małą architekturą, fontanną multimedialną, odremontowanym pomnikiem króla Kazimierza Wielkiego wraz z iluminacją i nowym zagospodarowaniem zielenią. Nową odsłonę Plant Salinarnych stanowi tężnia solankowa z komorą inhalacyjną oraz obiekty kuźni i lodowni, które już otrzymały nowe funkcje – powstało nowoczesne Centrum Informacji Turystycznej, restauracja oraz toalety publiczne, a w lodowni zafunkcjonować ma sklepik z pamiątkami i produktami regionalnymi.

Niezależnie od stopnia orientacji na osadniczy charakter, Bochnia nie może nie wykorzystywać swojego potencjału turystycznego. Paradoksalnie, na korzyść miasta może działać mniejsza popularność bocheńskiej kopalni w stosunku do Wieliczki, co wpływa nie tylko na koszt zwiedzania, ale i szeroko rozumiany komfort, zarówno odwiedzających ją turystów, jak i mieszkańców, nie narażonych na niedogodności związane z liczbą gości przekraczającą możliwości infrastrukturalne miasta. Szansą jest zatem rozwój zrównoważonej turystyki jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej, co wymagać będzie szerokiej współpracy lokalnej i ponadlokalnej w zakresie kreowania, integrowania i promocji oferty dostosowanej do różnych grup odbiorców.

W ujęciu bardziej szczegółowym, dla Bochni za najważniejsze, bezpośrednio wpływające na jej rozwój można uznać następujące uwarunkowania i czynniki, wynikające z:

a) położenia i zagospodarowania terenu

Miasto Bochnia leży w centralnej części Małopolski, jest siedzibą administracyjną gminy miejskiej, a także gminy wiejskiej oraz powiatu bocheńskiego. Bochnia leży w podobnej odległości od Krakowa i Tarnowa – dwóch największych ośrodków miejskich regionu, a sama pełni funkcję ośrodka administracyjnego, gospodarczego i usługowego na skalę ponadlokalną.

Bochnia położona jest na styku dwóch mezoregionów – Podgórze Bocheńskiego i Pogórze Wiśnickiego, co jest doskonale widoczne w rzeźbie terenu, jaki zajmuje miasto, z płaską częścią północną i silnie pofałdowanym południem oraz linią kolejową, przecinającą Bochnię równoleżnikowo, którą można uznać za granicę pomiędzy obydwoimi obszarami. Przez północne obrzeża miasta przepływa rzeka Raba, pozostałą sieć rzeczną tworzy kilka potoków (w tym Babica, Gróbka), strumieni i rowów. W granicach administracyjnych miasta, w jego południowej części, znajdują się fragmenty dwóch większych kompleksów leśnych.

Zarówno dawny, jak i współczesny charakter Bochni określony został przez największe bogactwo naturalne miasta – sól kamienną. Obecnie złoża nie jest eksploatowane, natomiast miasto nadal w dużej mierze opiera swoją tożsamość na kodzie genetycznym, jakim jest wspomniane dziedzictwo salinarne, związane z eksploatacją złóż solnych nieprzerwanie od 1248 do 1990 roku. Kopalnia Soli Bochnia w 2000 r. została uznana za Pomnik Historii, a w 2013 r. doczekała się wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO, dzięki czemu stanowi obecnie ważny ośrodek turystyczny i decyduje o rozpoznawalności Bochni w skali międzynarodowej. Ponadto na obszarze zajmowanym przez Bochnię znajduje się kilka złóż kopalni do wyrobu ceramiki budowlanej a także złoża piasku i żwiru. Żadne z nich nie jest obecnie eksploatowane.

Bochnia posiada bardzo dobrą dostępność komunikacyjną – leży na szlaku drogowym oraz kolejowym biegnącym równoleżnikowo przez całą południową część kraju. Miasto posiada bezpośredni dostęp do autostrady A4 (węzeł „Bochnia” w północnej części miasta), przecina je także droga krajowa 94

(tzw. „stara czwórka”, której rolę tranzytową przejęła jakiś czas temu wspomniana A4) oraz linia kolejowa nr 91, łącząca Kraków z Tarnowem, Rzeszowem, Przemyślem i granicą państwa w Medyce. Wymiernym atutem jest również bliskość portu lotniczego Kraków Balice, oddalonego od bocheńskiego Rynku o 55 km. Przez miasto w kierunku południkowym przebiega także droga wojewódzka nr 965, sieć transportową uzupełniają drogi powiatowe i gminne. W lipcu 2022 r. podpisane zostały umowy zakładające kontynuację długo wyczekiwanej budowy połączenia drogowego węzła autostradowego Bochnia z DK 94. II etap przebiegać będzie od ulicy Krzeczowskiej do Brzeskiej i zakłada budowę wiaduktu nad torami kolejowymi. Trzeci etap natomiast skomunikuje węzeł autostradowy z miejscowością Proszówki, drogą ta będzie prowadzić wzdłuż autostrady A4 w kierunku zachodnim. Realizacja tych zamierzeń utworzy połączenia drogowe, które będą mogły stanowić północno-wschodnią obwodnicę miasta i pozwolą na wyprowadzenie z centrum miasta drogi wojewódzkiej (DW 965).

Komunikacja publiczna w wymiarze lokalnym zapewniana jest przez kilka linii autobusowych, obsługiwanych przez Bocheński Zakład Usług Komunalnych – którego organizatorem jest spółka miejska, Rejonowe Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – którego organizatorem jest Gmina Bochnia oraz prywatne połączenia mikrobusem. Busy łączą Bochnię z okolicznymi miastami i gminami, istotną rolę w codziennych dojazdach do pracy i szkół pełni także kolej – tym bardziej, że położenie Bochni na odcinku pomiędzy Krakowem a Tarnowem zapewnia dużą liczbę połączeń oraz atrakcyjne taryfy biletowe.

Na koniec 2020 r. blisko 63% miasta pokryte było miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – największe deficyty w tym zakresie występowały na obszarze na północ od linii kolejowej. Okres pomiędzy 2016 a 2020 rokiem przyniósł przyrost wartości wskaźnika wynoszący 7,9 punktu procentowego.

Konsekwencje i wyzwania:

- Jednym z większych atutów Bochni jest dostępność komunikacyjna – położenie na magistralnym szlaku drogowym (z węzłem autostradowym) oraz kolejowym, co ma bezpośrednie przełożenie chociażby na atrakcyjność inwestycyjną miasta. Znaczenie ma także niewielka, porównywalna odległość do Krakowa i Tarnowa – dwóch największych ośrodków miejskich Małopolski – możliwość szybkiego, sprawnego dojazdu do tamtejszych szkół, uczelni, zakładów pracy czy punktów usług jest pierwszym krokiem do powstrzymania trendu wyludniania się miast o wielkości i sytuacji społeczno-gospodarczej zbliżonej do Bochni;
- Bochnia stanowi subregionalny ośrodek administracyjny, usługowy i gospodarczy, generując znaczący ruch związany z codziennymi dojazdami do pracy czy szkoły, wskutek czego miasto boryka się z problemem natężenia ruchu samochodowego w godzinach szczytu, a także niedostatkiem miejsc parkingowych. Podstawowy pakiet działań, zmierzający do poprawy sytuacji obejmuje z jednej strony inwestycje infrastrukturalne (w tym także w partnerstwie pomiędzy samorządami i instytucjami różnego szczebla), z drugiej rozwój zintegrowanej komunikacji zbiorowej;
- Procesy historyczne jednoznacznie zdefiniowały współczesny wizerunek Bochni – miasto kojarzone jest z wydobyciem soli. Pomimo zaprzestania eksploatacji złóż miejscowa kopalnia zapewnia miastu rozpoznawalność na skalę międzynarodową (w czym udział ma wpisanie jej na listę dziedzictwa UNESCO). Podstawową kwestią w tym zakresie jest przełożenie ruchu turystycznego, jaki generuje obiekt, na wielowymiarowy rozwój miasta;
- Zdiagnozowane braki w zakresie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego negatywnie wpływają na atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną miasta. Działania w kierunku uporządkowania polityki przestrzennej miasta, podnoszącej estetykę i funkcjonalność przestrzeni oraz mobilność, komfort i bezpieczeństwo mieszkańców, wspierającej aktywizację społeczności lokalnych oraz

ochronę zasobów historyczno-kulturowych i środowiskowych miasta, można uznać za jedno z większych wyzwań, stojących przed samorządem miejskim w nadchodzącej dekadzie;

- Bochnia nie jest wolna także od problemu typowego dla miast średniej wielkości – nieładu przestrzennego, związanego m.in. z niekontrolowanym eksponowaniem reklam zewnętrznych, szyldów, neonów itd. Uregulowanie tych kwestii (np. poprzez skuteczniejsze egzekwowanie uchwały krajobrazowej) w przypadku Bochni wydaje się być istotne o tyle, że ścisłe centrum miasta stanowi dobrze zachowany przykład zabudowy miasta galicyjskiego średniej wielkości, z licznymi zabytkami architektury, wartymi wyeksponowania oraz odpowiedniego włączenia w obieg społeczny i turystyczny.

b) sytuacji demograficznej

Zarówno według danych UM, jak i GUS, obecnie Bochnię zamieszkuje ok. 29 tys. mieszkańców. Pomiedzy 2016 a 2020 rokiem Bochni ubyło mieszkańców – spadek, według danych GUS, sięgnął poziomu -1,6% (-494 osoby). Podobne zjawisko, choć o znacznie większym nasileniu, obserwowane było w Gorlicach i Oświęcimiu, co może wskazywać na zjawisko wyludniania się miast średniej wielkości na rzecz okolicznych obszarów wiejskich. Trend wyludniania się centrum na rzecz terenów podmiejskich mogą potwierdzać także obserwowane zmiany ludnościowe poszczególnych osiedli – w okresie 2017-2021 największe ubytki notowano w osiedlach położonych w centrum miasta (spory udział w tej liczbie mają także osiedla z zabudową wielorodzinną, głównie z lat 70. i 80. XX w.), z kolei liczba mieszkańców rośnie na obrzeżach miejskich. Może to mieć związek również z dostępnością terenów w kontekście wielkości samego miasta. W kontekście sytuacji demograficznej pozytywnym sygnałem jest jednak rozkwitające w ostatnich latach budownictwo w zabudowie szeregowej i wielorodzinnej.

Struktura demograficzna miasta pod względem ekonomicznych grup wieku, obserwowana w okresie 2016-2020, wskazuje na w miarę stały poziom grupy najmłodszej (pomiędzy 19,3% a 19,5% ogółu) i jednocześnie dostrzegalny wzrost odsetka najstarszych mieszkańców (wzrost z 20,3% do 22,9%). Wspomniane niemal 23% ogółu ludności Bochni, jakie stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, to w 2020 r. rezultat zauważalnie wyższy od średniej powiatowej (18,7%) oraz wojewódzkiej (20,7%). W znacznie gorszej sytuacji demograficznej znajdują się Gorlice czy Oświęcim, gdzie – odpowiednio – 26,4% i 27% mieszkańców stanowią osoby najstarsze. Sam wzrost odsetka osób najstarszych w ogóle zbiorowości jest zilustrowaniem zjawiska powolnego ale sukcesywnego starzenia się społeczeństwa, które obserwowane jest z różnym nasileniem w skali całego kraju i wymaga odpowiedniej polityki rozwoju na różnych szczeblach administracji, uwzględniającej m.in. działania na rzecz poprawy dzietności, zmiany w systemie usług publicznych (edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna itd.) oraz stabilizacji w zakresie stanowionej prawa, polityki finansowej i społecznej państwa.

Ostatnie pięciolecie charakteryzowało się przewagą urodzeń nad zgonami w mieście – wyjątek stanowił jedynie rok 2020, czego przyczyn można upatrywać w pandemii COVID-19. Bardzo podobnie kształtowały się wartości wskaźnika obrazującego przyrost naturalny w przeliczeniu na 1000 mieszkańców dla całego powiatu bocheńskiego oraz województwa małopolskiego. Na ubytek liczby mieszkańców Bochni znaczący wpływ mają natomiast migracje. W całym okresie 2016-2020 miasto traciło z tego tytułu mieszkańców – saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców przyjmowało wartości ujemne, z minimum w 2019 r. (-7,45 osoby). Znamienny przy tym jest fakt występowania w całym pięcioleciu dodatnich wartości wskaźnika w przypadku całej Małopolski oraz przez część tego okresu w przypadku powiatu bocheńskiego, co może z jednej strony potwierdzać trend wyprowadzek

poza tereny miejskie, z drugiej wskazywać na zjawisko migracji w celach naukowych i/lub zarobkowych do większych ośrodków miejskich, zwłaszcza wśród ludzi młodych.

Sporządzone w 2016 r. prognozy GUS, obejmujące horyzont czasowy do 2030 r., wskazują na postępujący spadek liczby mieszkańców Bochni. W 2030 r. miasto ma zamieszkiwać 29 081 osób, co w stosunku do prognozowanego poziomu sprzed dekady zakłada spadek o 845 osób (-2,8%). Dane te kontrastują z sytuacją prognozowaną dla całej Małopolski, powiatu bocheńskiego oraz gminy Wieliczka, gdzie liczba mieszkańców ma wzrosnąć. Jednocześnie Bochnia znajduje się w korzystniejszej sytuacji niż porównywane miasta Gorlice i Oświęcim, gdzie spadek liczby mieszkańców w nadchodzącej dekadzie ma zbliżyć się do poziomu -9%. Drugim poważnym problemem demograficznym Bochni, diagnozowanym w horyzoncie czasowym najbliższej dekady jest kontynuacja procesu starzenia się społeczeństwa. Prognozy GUS wskazują, że w 2030 r. odsetek mieszkańców miasta, zaliczanych do grupy w wieku poprodukcyjnym, będzie wynosić 25,7% – a zatem spośród czterech osób jedna będzie znajdować się w wieku emerytalnym. Trzeba jednocześnie zauważyć, że wspomniane prognozy opierają się na oficjalnych danych rejestrowych (które nie zawierają np. migracji osób młodych za nauką i pracą bez zmiany adresu zamieszczania) oraz nie uwzględniają ostatnich wydarzeń globalnych (jak np. pandemia czy kryzys migracyjny wywołany wojną w Ukrainie).

Konsekwencje i wyzwania:

- Sytuacja demograficzna Bochni jest względnie korzystna – ubytek ludności co prawda występuje, ale nie jest on zarysowany tak znacząco, jak w przypadku innych miast o podobnej wielkości i charakterystyce. Bochnia traci swoich dotychczasowych mieszkańców głównie na rzecz gmin ościennych (obserwowany w skali całego kraju trend suburbanizacji), co niesie ze sobą konsekwencje związane chociażby ze spadkiem wpływów z podatków czy wzmożonym ruchem samochodowym (codzienne dojazdy do bocheńskich szkół czy zakładów pracy). W przyszłości problemem może być niedobór terenów pod budownictwo mieszkaniowe (jednorodzinne, wielorodzinne o małą intensywną zabudowę) w granicach administracyjnych miasta;
- Prognozy GUS wskazują na utrzymywanie się podobnej liczby mieszkańców w Bochni w perspektywie do 2030 r. Zmianie ulegnie natomiast struktura demograficzna (proces ten widoczny jest już teraz) – wzrośnie odsetek mieszkańców zaliczanych do najstarszej grupy wiekowej, co pociąga za sobą konieczność zapewnienia odpowiednich usług publicznych, działań w zakresie poprawy dostępności itd.;
- Sposobem niejednego samorządu na rozwiązanie problemów demograficznych jest intensyfikacja działań w kierunku przekształcania miasta bądź gminy w miejsce przyjazne do spokojnego życia. Bochnia – głównie za sprawą dogodnej dostępności komunikacyjnej do Krakowa i Tarnowa, a także swojego historyczno-kulturowego dziedzictwa – ma w tym zakresie bardzo duży potencjał, nie będąc jednocześnie zagrożona niekontrolowanym przekształcaniem się w sypialnię dużego miasta, mającym destrukcyjny wpływ chociażby na dotychczasową tkankę społeczną takich miejsc.

c) potencjału gospodarczego

Na koniec 2021 r. w rejestrze REGON znajdowało się 3 849 podmiotów, zarejestrowanych na terenie Bochni, co stanowiło 36,3% ogółu działającego w powiecie bocheńskim. Zarówno Bochnia, jak i jednostki porównywane odnotowały wzrost wartości parametru w stosunku do roku 2017. W przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców na koniec 2020 r. w Bochni działały 1 253 podmioty, co na tle porównawczym stanowiło jeden z wyższych rezultatów, znacząco przekraczający średnią powiatową (948) i nieznacznie lepszy od parametru dla całego regionu (1 250).

W gospodarce Bochni dominują podmioty o zatrudnieniu nie przekraczającym 9 osób (96%), z których większość stanowią działalności jednoosobowe lub 2-3-osobowe firmy rodzinne. Wyróżnia się największy pracodawca z terenu jednostki, firma Stalprodukt S.A., która zatrudnia ok. 1400 osób. Na terenie Bochni działa ponadto kilka innych przedsiębiorstw, zajmujących się wytwarzaniem półproduktów bądź elementów z metali, głównie stali i aluminium, co pozwala wskazać Bochnię jako dość znaczący ośrodek tego rodzaju przemysłu. W mieście funkcjonuje też kilku znanych na świecie producentów urządzeń chłodniczych dla handlu i gastronomii.

W strukturze urbanistycznej miasta można wyróżnić dwie dość obszerne enklawy przemysłowe – północno-wschodni fragment miasta oraz północno-zachodnią część, pomiędzy torami kolejowymi a rzeką Rabą. Podstawową ofertę dla przedsiębiorców i inwestorów stanowi Bocheńska Strefa Aktywności Gospodarczej, z kilkunastoma podmiotami działającymi na jej terenie. Bezpośrednimi inwestorami w strefie są: Werner Kenkel Bochnia Spółka z o.o., Gór-Stal Spółka z o.o., Wielobranżowy Zakład Produkcyjno-Usługowy Tomala, Gerex Net M.W.M Gierak s.c., Firma Inżynieryjno-Usługowo-Montażowa HAL-MONT, Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe CARGO-STAL s.c., Bardusch – Polska Spółka z o.o., Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe DOOR Franciszek Filipek, Mabuchi Motor Poland Spółka z o.o. oraz Kegel-Błazusiak Trade Sp. z o.o. Sp. k.

W strukturze gospodarczej miasta Bochnia, rozpatrywanej pod kątem przynależności poszczególnych przedsiębiorstw do sekcji PKD, dominują skupione w sekcji G (handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów – 24,2% ogółu w 2021 r.) oraz F (budownictwo – 13,2%) i M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 11,5%). O ile jest ona zbliżona do obserwowanej w skali całego regionu, o tyle nieco innym układem charakteryzuje się powiat bocheński, gdzie występuje nieznaczna dominacja podmiotów skupionych w sekcji F (23,1%) nad kolejnymi w zestawieniu sekcjami G (21,0%) oraz C (10,1%). W przypadku Bochni pomiędzy 2017 a 2021 rokiem nie zaszły znaczące zmiany w samej strukturze, choć godny odnotowania jest znaczący spadek liczebności podmiotów w sekcji G (-26 podmiotów) oraz wyróżniające się wzrosty w sekcjach F (+101), M (+43) oraz J (+42). Warto wskazać, że udział podmiotów z sekcji I (zakwaterowanie i gastronomia) w 2021 r. to w Bochni tylko 2,3%, przy średniej regionalnej 4,1%.

Rok 2021 zamknął się liczbą 473 osób zarejestrowanych jako bezrobotni, zamieszkujących Bochnię. Liczba ta w stosunku do roku 2017 spadła, choć trend nie był ciągły – odnotowano wzrost w roku 2020, którego przyczyn należy doszukiwać się w gospodarczych konsekwencjach wystąpienia pandemii COVID-19. W podobny sposób kształtowała się liczba bezrobotnych w jednostkach porównywanych. Ostatnie pięciolecie charakteryzowało się dość stabilną strukturą bezrobocia rejestrowanego w Bochni w zakresie wieku bezrobotnych (dominowała grupa wiekowa 35-44 lata, stanowiąc 27,3% ogółu w 2021 r.) oraz posiadanego wykształcenia (osoby z wykształceniem zawodowym – 25,6% w 2021 r.). Zauważalne było natomiast zawirowanie w strukturze bezrobotnych pod względem czasu pozostawania bez pracy. O ile w 2019 r. największy odsetek osób bezrobotnych stanowiły te pozostające bez pracy krócej niż 3 miesiące, to w kolejnych latach, naznaczonych prawdopodobnie skutkami pandemii COVID-19, nastąpiło odwrócenie i większość bezrobotnych potrzebowała więcej czasu na znalezienie nowego zatrudnienia. Struktura z 2021 r. przypomina tę obserwowaną pięć lat wcześniej, z dominującym udziałem grup, do których zaliczono pozbawionych pracy pomiędzy 12 a 24 miesiące (24,9%) oraz niepracujących dłużej jak 2 lata (24,5%).

Udział zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na koniec 2020 r. w Bochni wyniósł 3,2%, co wobec rezultatu obserwowanego w skali całego regionu (4,0%) oraz

większości gmin stanowiących tło porównawcze oznaczało korzystną sytuację na lokalnym rynku pracy. Jeszcze korzystniejszą wartością parametru, sięgającą 2,7%, charakteryzował się cały powiat bocheński.

Konsekwencje i wyzwania:

- Chociaż w strukturze gospodarczej miasta dominują niewielkie podmioty gospodarcze, działające w branży handlowej oraz budowlanej, Bochnia jest znaczącym ośrodkiem przemysłu związanego z produkcją, obróbką i przetwarzaniem metali, posiadając w swoich granicach przedsiębiorstwo „Stalprodukt” o zatrudnieniu przekraczającym poziom tysiąca osób – ta swoista „specjalizacja”, wraz z Bocheńską Strefą Aktywności Gospodarczej są gospodarczymi wizytówkami miasta, potwierdzającymi jego atrakcyjność inwestycyjną;
- W perspektywie nadchodzącej dekady problemem miasta może stać się dostępność terenów inwestycyjnych – już teraz BSAG jest niemal w całości zainwestowana, a uwarunkowania przestrzenne (m.in. rzeka Raba, autostrada A4, granice miasta) nie dają możliwości jej powiększenia;
- Pomimo atrakcyjności turystycznej Bochni, udział podmiotów gospodarczych zaliczanych do szeroko pojętej obsługi ruchu turystycznego jest nieznaczący. Wskazuje to na konieczność rozwoju i komercjalizacji oferty turystycznej (o zrównoważonym charakterze), wykorzystującej w szczególności obecność na terenie miasta obiektu na liście UNESCO i generowany przez niego ruch turystyczny;
- Dla sporej części mieszkańców miejscem codziennej pracy jest Tarnów oraz – przede wszystkim – Kraków, stąd znaczenie utrzymania i poprawy dostępności komunikacyjnej Bochni. Jednocześnie wymuszone pandemią COVID-19 upowszechnienie pracy zdalnej roztacza przed ośrodkami pokroju Bochni nowe możliwości rozwoju;
- Pomimo dość korzystnej sytuacji na lokalnym rynku pracy, charakteryzującej się w ostatnim pięcioleciu dość dużą stabilnością i przewidywalnością procesów, konieczna jest współpraca z powiatem bocheńskim i podległymi mu jednostkami w zakresie zapobiegania bezrobociu i aktywizacji osób pozostających bez zatrudnienia, szczególnie z grup o najtrudniejszej sytuacji rynkowej;
- Przewagą konkurencyjną Bochni może być wykorzystanie lokalnego zaplecza gospodarczego i edukacyjnego (szkoły szczebla podstawowego i ponadpodstawowego) do kształcenia kierunkowego, co wymaga dalszego rozwijania współpracy pomiędzy samorządem gminnym, powiatowym oraz biznesem.

d) stanu i potencjału środowiska naturalnego

Bochnia nie posiada na swoim terenie obszarów o wyjątkowych walorach przyrodniczych. Enklawy zieleni stanowią, co typowe dla miast o zbliżonym charakterze, parki, skwery, zieleńce, a także nieużytki, w części zarastające krzewami i drzewami. W gronie tym wyróżniają się cenne historycznie i przyrodniczo Planty Salinarne, założone w 1868 r. czy też Park Rodzinny Uzbornia. Ochroną przyrody objęte jest 5,2% obszaru miasta – jego południowo-zachodni, zalesiony fragment obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Zachodniego Pogórza Wiśnickiego. Trzeba natomiast podkreślić, że miasto położone jest w niewielkiej odległości od obszarów o dużym znaczeniu przyrodniczym – Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego oraz Puszczy Niepołomickiej.

W ostatnich latach do rangi najważniejszych wyzwań, stojących przed samorządami gminnymi, urosła walka o poprawę stanu powietrza. W Bochni przy ul. Konfederatów Barskich zlokalizowana jest stacja pomiarowa nadzorowana przez krakowski WIOŚ. Z odczytów dokonywanych na przestrzeni kilku ostatnich lat wynika, że znacząco udało się obniżyć poziom pyłów PM10 oraz PM2,5 – co prawda zdarzają się przekroczenia dopuszczalnych stężeń w ujęciu dobowym (głównie w okresach

nakładających się na siebie niskich temperatur i bezwietrznej pogody), ale 2019 r. był pierwszym, w którym średnioroczne stężenia obydwu rodzajów zanieczyszczeń były niższe od poziomu dopuszczalnego. Ciągłe przekraczane są natomiast normy w zakresie stężeń benzo(a)pirenu. Na budynkach m.in. placówek oświatowych zainstalowane są również dodatkowe czujniki zanieczyszczenia powietrza, których odczyty można przeglądać online w czasie rzeczywistym. Działania prowadzone przez urząd miasta w ostatnich pięciu latach przyniosły zewidencjonowanie w budynkach na terenie miasta 3 562 nieekologicznych kotłów, z których 501 już zlikwidowano bądź wymieniono. Miasto od wielu lat jako jedne z pierwszych weszło w realizację programu life i zatrudnia ekodoradców zapewniających wsparcie mieszkańcom.

W zakresie gospodarki odpadami rok 2020 zamknął się rezultatem 367 kg odpadów, wytworzonych średnio przez jednego mieszkańca Bochni, co stanowiło wynik wyższy od średniej powiatowej (248 kg) i wojewódzkiej (331 kg), a jednocześnie przeciętnym w zestawieniu z porównywanymi gminami. W Bochni działa Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów w Bochni w 2020 r. wyniósł 33,2%, nie przekraczając średniej wojewódzkiej (39,8%) oraz powiatowej (37,8%).

Zadania związane z zaopatrzeniem w wodę oraz odbiorem ścieków w największej części realizowane są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Sp. z o.o. Woda czerpana jest z ujęcia na Rabie, także do Raby zrzucane są oczyszczone ścieki. Na terenie miasta działa Zakład Uzdatniania Wody oraz oczyszczalnia ścieków, z których poza Bochnią korzystają także niektóre miejscowości z gmin sąsiednich. Poziom rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście jest wysoki – statystyki GUS za 2020 r. wskazują na dostęp do nich odpowiednio 89,1% oraz 85,2% ogółu budynków mieszkalnych (aktualne statystyki miejskie mówią o dostępności powyżej 95%). Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie miasta jest modernizowana i rozbudowywana, zgodnie z potrzebami, przede wszystkim z uwagi na nowo powstające tereny zabudowy mieszkaniowej. Część zabudowy, głównie mieszkaniowej wielorodzinnej, zaopatrywana jest w energię ciepłą za pośrednictwem Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. MPEC funkcjonuje w oparciu o 11 kotłowni, z czego 10 zasilanych gazem ziemnym i 1 na miał węglowy oraz olej opałowy.

Konsekwencje i wyzwania:

- Atrakcyjność środowiskowa Bochni nie wyróżnia miasta na skalę ponadlokalną – typowa zieleń miejska (parki, skwery, zieleńce) stanowi przede wszystkim miejsca wypoczynku dla mieszkańców miasta. Zarówno zasada zrównoważonego rozwoju, jak i zmiany społeczno-gospodarcze, jakie zajądą w mieście (np. związane z demografią) wymuszają będą utrzymanie dotychczasowych oraz zakładanie nowych przestrzeni wypoczynku w otoczeniu przyrody;
- Znacznie większy potencjał wypoczynkowy mają zasoby środowiskowe położone za granicami miasta – Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy oraz Puszcza Niepołomicka. Chociaż jakiegokolwiek działania z nimi związane leżą poza zasięgiem działania miasta (terytorialnie i kompetencyjnie), są to atuty podnoszące atrakcyjność osadniczą samego miasta, a także mogące dodatnio wpływać na jego potencjał rekreacyjno-turystyczny;
- Dane wskazują na systematycznie poprawiający się stan powietrza w mieście, w czym także zasługa działań samorządu – zarówno inwestycyjnych (inventaryzacja i wspieranie wymiany kotłów), jak i „miękkich” (kampanie edukacyjne, uświadamianie społeczeństwa). Działanie to winno być kontynuowane, przy czym do osiągnięcia trwałych efektów konieczne jest również zaangażowanie okolicznych gmin;
- Dostęp do infrastruktury sieciowej w Bochni jest zadowalający – w takim wypadku większym wyzwaniem od jej rozbudowy staje się utrzymywanie wysokiej jakości działania – modernizacja,

optymalizacja nakładów na funkcjonowanie oraz zapobieganie awariom i przerwom w funkcjonowaniu;

- Coraz częstszym problemem, zwłaszcza dotyczącym korzystających ze studni przydomowych, są okresowe niedobory wody, powodowane wydłużającymi się okresami bezopadowymi. Należy przypuszczać, że wskutek zmian klimatycznych susze, zwłaszcza w okresie wiosennym i letnim będą zdarzać się częściej. Obok rozbudowy i utrzymywania sprawności funkcjonowania sieci wodociągowej istotne będzie prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących rozsądnego gospodarowania wodą;
- Problemem dotyczącym niektóre części miasta są podtopienia spowodowane zalewaniem wodami opadowymi. Kluczowe w tym aspekcie jest systematyczne inwestowanie w infrastrukturę kanalizacji opadowej, systemy retencji oraz wprowadzenie efektywnego systemu zarządzania i kontroli sieci;
- Jednym z poważniejszych wyzwań staje się także racjonalna gospodarka odpadami, zmierzająca do podniesienia odsetka odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ich liczbie. Również w tym przypadku istotnym komponentem są działania informacyjno-promocyjno-edukacyjne.

e) zasobów dziedzictwa kulturowego i tzw. oferty spędzania wolnego czasu

Miasto Bochnia jest organizatorem dla trzech instytucji kultury:

- Miejskiego Domu Kultury w Bochni;
- Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bochni;
- Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni.

Zadania każdej z instytucji, mimo różnego profilu działalności, sprowadzają się do szeroko pojętej animacji życia kulturalnego miasta. Wydarzenia kulturalne, realizowane przez każdą z trzech jednostek, to przede wszystkim imprezy adresowane do społeczności lokalnych, nierzadko o charakterze amatorskim bądź półamatorskim, jednakże bardzo istotne, zwłaszcza w zakresie kultywowania tradycji czy upowszechniania wiedzy historycznej związanej bezpośrednio z miejscem zamieszkania. Ofertę kulturalną Bochni uzupełniają inicjatywy prywatne, wśród których wyróżnia się Muzeum Motyli „Arthropoda”, dysponujące ponad 5 tys. eksponatów z całego świata, co czyni go największą stałą ekspozycją motyli w Polsce.

Rejestr Zabytków Nieruchomych Województwa Małopolskiego zawiera 30 wpisów, obejmujących obiekty położone na terenie miasta. Liczebnością wyróżnia się wśród nich zabudowa miejska (wille i kamienice), pochodząca głównie z XIX i początków XX stulecia. Największą atrakcją, zapewniającą Bochni rozpoznawalność w skali ponadregionalnej, stanowi kopalnia soli. Od lat 90. prowadzona jest działalność turystyczna – na ten cel zachowano m.in. trzy szyby: „Sutoris”, „Campi” i „Trinitatis”. Do największych atrakcji z punktu widzenia turystycznego należy oferta kilku tras turystycznych, które można połączyć z możliwością przejazdu podziemną kolejką pierwotnie wykorzystywaną do przewożenia urobku oraz przeprawa łodziami w jednej z komór, częściowo zalanych solanką. W 2019 r., ostatnim przed wybuchem pandemii COVID-19, Kopalnia Soli w Bochni zanotowała blisko 177 tys. odwiedzających (dziesięciokrotnie mniej niż zanotowała w tym samym roku podobna atrakcja turystyczna – Kopalnia Soli w Wieliczce, posiadająca zdecydowanie bardziej rozwiniętą infrastrukturę, w tym podziemną, a co za tym idzie również o wiele większe możliwości obsługi znacznych ilości turystów).

Miejskimi jednostkami zajmującymi się szeroko pojętą animacją sportową, głównie w wydaniu amatorskim i półprofesjonalnym, są Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (MOSiR) oraz Kryta Pływalnia im. Jana Kota. Zasoby rekreacyjne Bochni są typowe dla miast podobnej wielkości – miejsca aktywnego

wypoczynku urządzone są głównie z myślą o mieszkańcach i należą do nich parki i skwery (z wyróżniającym się Parkiem Rodzinnym Uzbornia i Plantami Salinarnymi), place zabaw, boiska sportowe, siłownie plenerowe itd. (w tym malowniczy zrewitalizowany pokopalniany teren tzw. kolejki górniczej). Z racji swojego położenia oraz dostępności komunikacyjnej, Bochnia bywa punktem wypadowym do wycieczek (pieszych, rowerowych bądź samochodowych) w najbliższą okolicę. Do największych atrakcji turystycznych i rekreacyjnych, położonych do kilkunastu kilometrów od miasta należy Puszcza Niepołomicka, zabytki Nowego Wiśnicza oraz Lipnicy Murowanej.

Ofertę miejskich jednostek kultury i sportu uzupełnia szereg inicjatyw realizowanych bezpośrednio przez Urząd Miasta (Wydział Promocji i Rozwoju Miasta) oraz dziesiątki projektów dofinansowywanych przez miasto rokrocznie w ramach współpracy w organizacjami pozarządowymi.

Konsekwencje i wyzwania:

- Niewątpliwie największą atrakcją turystyczną Bochni jest kopalnia soli, m.in. dzięki wpisowi na listę światowego dziedzictwa UNESCO rozpoznawalna na skalę międzynarodową. Pomimo znacznie mniejszej liczby odwiedzin niż kopalnia w nieodległej Wieliczce, obiekt generuje znaczący ruch turystyczny. Odwiedziny te zaledwie w części przekładają się na zainteresowanie pozostałymi atrakcjami, jakie oferuje Bochnia, co wymaga działań w kierunku zintegrowania i lepszego wypromowania oferty turystycznej miasta;
- Potencjał w tym zakresie zapewniają dobrze zachowane zabytki Bochni, związane nie tylko z historią wydobywania soli kamiennej, ale i z szeroko rozumianym rozwojem i funkcjonowaniem miasta przez stulecia. Miasto może stać się także punktem wypadowym do okolicznych atrakcji turystycznych, pod warunkiem wykonania niezbędnych działań inwestycyjnych (np. ścieżki rowerowe do Nowego Wiśnicza czy Puszczy Niepołomickiej) oraz promocyjnych;
- Niezależnie od ruchu turystycznego i jego obsługi, Bochnia stanowi ważny ośrodek usług kulturalnych, adresowanych w pierwszej kolejności do mieszkańców miasta. Samorządowe jednostki kultury, działające w mieście, stanowią nierzadko placówki pierwszego kontaktu z kulturą. Deficyty w tym zakresie mogą ujawniać się nie tyle wskutek braku dostępu do instytucji kultury, co poprzez niezadowalającą ich działalność. Stąd konieczność jej weryfikowania, monitorowania zapotrzebowania zgłaszanego przez potencjalnych odbiorców oraz dbałość o odpowiednie wyposażenie i stan infrastruktury;
- Znaczącym atutem Bochni jest działalność organizacji (w tym pozarządowych) i instytucji sportowych – w szczególności widoczne są te, kierujące swoją ofertą do dzieci i młodzieży;

f) poziomu bezpieczeństwa publicznego

Na terenie Bochni, co wynika z jej specyfiki jako miasta powiatowego, ma swoją siedzibę Komenda Powiatowa Policji oraz Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Jednostki te są wspierane przez Straż Miejską oraz Ochotnicze Straże Pożarne, zlokalizowane na obrzeżach miasta (Chodenice, Kolanów, Dołuszyce). Analiza liczby wybranych przestępstw, do jakich dochodziło na terenie miasta pomiędzy 2017 a 2021 rokiem wskazuje na znaczący udział kradzieży, bójek i pobić oraz spraw związanych z uszkodzeniem mienia, choć należy także podkreślić, że w przypadku każdej z tych kategorii rok 2021 przyniósł spadek odnotowanej liczby.

Ukształtowanie terenu sprawia, że wśród zagrożeń naturalnych miasta na pierwszy plan wysuwają się osuwiska. System Osłony Przeciwośuwiskowej (SOPO) Państwowego Instytutu Geologicznego diagnozuje w Bochni 88 osuwisk i 3 tereny zagrożone wystąpieniem ruchów masowych ziemi. Niektóre z terenów osuwiskowych są szczególnie problematyczne, z racji zlokalizowanej na ich obszarze zabudowy mieszkalnej, komunikacyjnej oraz infrastruktury komunalnej. Zagrożenie powodziowe wiąże się z przepływającą przez północną część miasta Rabą – obszarem o prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi przekraczającym 1% jest bezpośrednie sąsiedztwo jej koryta – przy wystąpieniu takiego scenariusza zalaniu ulegną głównie nadrzeczne łąki i pola uprawne. Poważniejsze konsekwencje dla miasta oraz jego mieszkańców mógłby przynieść scenariusz przerwania wałów i zabezpieczeń przeciwpowodziowych. W katalogu zagrożeń dla miasta i jego mieszkańców uwzględnić należy także inne związane ze zmieniającymi się uwarunkowaniami klimatycznymi – występowanie huraganowych wiatrów, susz oraz krótkotrwałych intensywnych opadów deszczu, powodujących miejscowe zalania i podtopienia.

W przypadku bezpieczeństwa na drogach dla Bochni milowym krokiem w zakresie uporządkowania ruchu drogowego było oddanie do użytku autostrady A4. Jeszcze w 2010 r. obwodnicą Bochni w ciągu obecnej DK94 przejeżdżały średnio na dobę 21 624 pojazdy, z czego blisko 25% stanowiły pojazdy ciężarowe. Średnie dobowe natężenie ruchu na tym samym odcinku w 2020 r. to 7 263 pojazdy, w których udział samochodów ciężarowych jest nieznacznie mniejszy (19,4%). Dane Generalnego Pomiaru Ruchu z 2020 r. wskazują na wzrost średniego dobowego ruchu pojazdów na przecinającej miasto z północy na południe DW965. Zdecydowaną większość, sięgającą 95% stanowią samochody osobowe, co może sugerować, że największym wyzwaniem w zakresie płynności ruchu drogowego w mieście jest uporządkowanie codziennych dojazdów mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości do pracy, szkół, usług itd., w tym poprzez tworzenie lokalnych ośrodków usług, atrakcji, miejsc rekreacji i wypoczynku dla rozluźnienia ruchu w centrum miasta.

Konsekwencje i wyzwania:

- Obecnie średnie dobowe natężenie ruchu jest większe na przecinającej Bochnię południkowo drodze wojewódzkiej niż krajowej „starej czwórce” – co z jednej strony świadczy o znaczeniu, jakie dla miasta posiada autostrada A4, z drugiej natomiast potwierdza, że uporządkowanie lokalnego ruchu samochodowego stanowi duże wyzwanie na najbliższe lata. Jednym ze sposobów jest budowa brakujących odcinków dróg (głównie kategorii wyższych niż gminne) i szeroko pojęte wsparcie samorządu miejskiego w tym zakresie;
- Bochnia, jako ośrodek miejski o znaczeniu subregionalnym, skupia w sobie szereg instytucji bezpieczeństwa publicznego, których obecność przekłada się na szybkość i skuteczność reagowania w obrębie miasta. Konieczne jest ich wspieranie (bezpośrednie bądź we współpracy z innymi jednostkami), skutkujące utrzymaniem sprawności bojowej;
- Pozytywny wpływ na bezpieczeństwo może mieć rozbudowa posiadanego przez miasto systemu monitoringu wizyjnego oraz jego obsługa w czasie rzeczywistym.
- Zagrożenia naturalne na terenie Bochni w dużej mierze warunkowane są pogodą (podtopienia, zalania, uaktywnienie się osuwisk). Niektórym z nich można zapobiec – tym bardziej, że wiele

rozwiązań (jak chociażby właściwe utrzymywanie koryt rzecznych, drożności rowów i przepustów czy utrzymywanie magazynów ze sprzętem przeciwpowodziowym) jest relatywnie niskonakładowych.

g) polityki społecznej

Okres 2017-2021 charakteryzował się dość dużą stabilnością w zakresie rozmiarów udzielanego wsparcia w ramach pomocy społecznej. Na przestrzeni analizowanego pięciolecia nieznacznie spadła liczba osób, do których kierowano wsparcie, wzrost wystąpił natomiast w przypadku rodzin – przy czym także był on dość nieznaczny. W odróżnieniu od niektórych gmin nie wystąpiło zjawisko znaczącego wzrostu osób oraz rodzin objętych pomocą społeczną w latach 2020 i 2021, co najczęściej ma swoją przyczynę w gospodarczych i społecznych skutkach pandemii COVID-19 (co jednocześnie nie wyklucza ryzyka ich wystąpienia w kolejnych latach).

W strukturze osób zamieszkujących Bochnię, do których kierowana jest pomoc społeczna, na przestrzeni lat 2017-2021 zauważalny jest spadek o kilka punktów procentowych odsetków przypadających na osoby w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym. Na niezmiennym poziomie utrzymuje się z kolei proporcja pomiędzy osobami wspieranymi krótkotrwale (ok. 73% ogółu) a wspomaganiymi dłużej niż przez rok. W katalogu powodów, z tytułu których udzielane były świadczenia pomocy społecznej, zarówno w 2017 jak i w 2021 r. dominowało „ubóstwo”, skupiające ok. jedną czwartą wszystkich przypadków. Zauważalny udział miały także przyczyny zdrowotne i losowe – kategorie „niepełnosprawność” oraz „długotrwała lub ciężka choroba” skupiały łącznie blisko 40% ogółu udzielanych świadczeń.

Wskaźnik liczby beneficjentów pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, publikowany przez GUS, wskazuje na dość korzystną sytuację w Bochni – w 2020 r. liczba takich osób wynosiła 323, będąc niższą od średniej powiatowej (361 os.), wojewódzkiej (371 os.), a także od notowanej w większości gmin stanowiących tło porównawcze.

Bochnia stanowi ośrodek świadczenia usług medycznych na skalę ponadlokalną. Najistotniejszym podmiotem w tym zakresie jest prowadzony przez samorząd powiatowy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Szpital Powiatowy” im. bł. Marty Wieckiej. Urząd miasta jest z kolei organem prowadzącym dla Samodzielnego Publicznego Miejskiego Zakładu Opieki Zdrowotnej, na który składa się kilka poradni specjalistycznych. SPMZOZ świadczy usługi podstawowej opieki zdrowotnej dla mieszkańców miasta a także kilku okolicznych miejscowości z gmin wiejskich Bochnia oraz Rzezawa. Ofertę usług medycznych uzupełniają prywatne gabinety oraz lecznice.

Konsekwencje i wyzwania:

- Statystyka nie wskazuje na wzrost zapotrzebowania na pomoc społeczną wskutek wystąpienia bezpośrednich skutków pandemii COVID-19. Nie można jednak wykluczyć wystąpienia takiego zjawiska w przyszłości. W najbliższym czasie, poza „standardowym” zestawem problemów społecznych, samorząd może czekać szereg wyzwań związanych z łagodzeniem gospodarczych i społecznych skutków pandemii;
- Można zakładać także wzrost zapotrzebowania na pomoc społeczną w związku z aktualną sytuacją gospodarczą, na czele z rosnącymi kosztami codziennego, bieżącego funkcjonowania rodzin, powodowanymi m.in. przez inflację;
- Grupą, do której w szczególności winno być skierowane dodatkowe, wielowymiarowe wsparcie jest młodzież – alarmujące są ogólnokrajowe statystyki dotyczące prób samobójczych w tej grupie wiekowej, a sytuację dodatkowo pogorszyła pandemia COVID-19, która dla wielu młodych osób oznaczała przede wszystkim ograniczenie kontaktów z rówieśnikami i ograniczenie możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu;

- Duże wyzwanie w zakresie pomocy społecznej wiąże się ze wskazanymi wcześniej zmianami w strukturze demograficznej jednostki – w najbliższych latach liczba osób starszych i chorych, a zatem wymagających rozmaitych form wsparcia będzie rosła. Należy przez to rozumieć nie tylko działania typowe dla ośrodków pomocy społecznej, ale także wszelkie formy aktywizacji, budowania oferty spędzania czasu wolnego, przeciwdziałania wykluczeniu, animacji poprzez sport, kulturę itd.;
- Zmiany w strukturze demograficznej wymuszają także dodatkowe działania w obszarze ochrony zdrowia. Poza standardowymi działaniami, zapewniającymi odpowiednie wyposażenie infrastrukturalne i sprzętowe placówek systemu opieki zdrowotnej, należy położyć odpowiedni nacisk na zapewnienie i podnoszenie kwalifikacji kadr medycznych oraz dostosowanie usług do zapotrzebowania społecznego i podniesienie ich dostępności.

h) edukacji i wychowania

Wychowanie przedszkolne w Bochni realizuje 6 przedszkoli publicznych (miejskie przedszkola nr 1-6) oraz 9 placówek niepublicznych. Przedszkola miejskie skupiały w roku szkolnym 2021/2022 blisko 75% dzieci uczęszczających do placówek na terenie miasta i odsetek ten na przestrzeni ostatniego pięcioletnia nieznacznie zmalał na korzyść placówek niepublicznych. W tym samym okresie zwiększyła się także łączna liczba przedszkolaków, uczęszczających do placówek na terenie Bochni (z 1 048 w roku 2017/2018 do 1 084 w roku 2021/2022) – częściowo za sytuację tę odpowiadają mieszkańcy okolicznych gmin wiejskich, posyłający swoje dzieci do przedszkoli w mieście (jeszcze w roku szkolnym 2017/2018 dzieci spoza Bochni było 25, w roku 2021/2022 liczba ta wynosiła już 77). Średnia kwota na utrzymanie miejskich przedszkoli w przeliczeniu na jedno dziecko przez cały okres 2018-2021 była zbliżona dla wszystkich placówek z wyjątkiem Miejskiego Przedszkola nr 2, odnotowującego wartości o kilka tys. złotych wyższe.

Na terenie Bochni działa 5 szkół podstawowych, w których w roku szkolnym 2021/2022 naukę rozpoczęło 3 048 uczniów. W ciągu minionego pięcioletnia liczba ta nieznacznie zmalała (w 2017/2018 było ich 3 140). Rozpiętość wydatków na utrzymanie placówek w przeliczeniu na jednego ucznia, obserwowana w roku 2021 była nieznaczna, od poziomu 9 272,15 zł (SP nr 4) do przekraczającego 11,5 tys. zł (szkoły nr 1, 2 oraz 7).

Na podstawie wyników egzaminów kończących ośmioletni cykl edukacji, poziom nauczania w bocheńskich szkołach podstawowych należy jednoznacznie określić jako bardzo wysoki. Rezultaty, osiągnięte przez uczniów z placówek na terenie miasta były każdorazowo wyższe od średnich wojewódzkich i powiatowych, a także niemalże za każdym razem przekraczały rezultaty ich rówieśników w gminach porównywanych.

Kwestie związane z edukacją w Bochni należy rozpatrywać także pod kątem obecności innych placówek, umożliwiających kształcenie na poziomie ponadpodstawowym. Należą do nich licea ogólnokształcące, technika i szkoły branżowe, szkoły specjalne, a także dwustopniowa szkoła muzyczna oraz wydział zamiejscowy jednej ze szkół wyższych z siedzibą w Kielcach.

Konsekwencje i wyzwania:

- Dostęp do edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym jest jednym z ważniejszych czynników, wpływających na atrakcyjność osadniczą jednostki. W przypadku Bochni należy ocenić go jako zadowalający. Co więcej, znaczącym atutem miasta jest możliwość kontynuacji nauki za sprawą działalności szkół ponadpodstawowych (w tym kształcących na potrzeby lokalnego rynku pracy) oraz uzupełniających podstawowy tok edukacji (np. szkoła muzyczna, szkoła wyższa);

- Ważną kwestią jest poziom nauczania – ten, co sugerują wyniki z egzaminu ósmoklasisty, jest bardzo wysoki, co znacząco podnosi konkurencyjność bocheńskich szkół podstawowych w stosunku do placówek z okolicznych gmin;
- Pomimo obserwowanego w ostatnich latach i diagnozowanego na najbliższą dekadę nieznacznego spadku liczby ludności zamieszkującej miasto, samorządowym placówkom edukacyjnym – przedszkolom i szkołom – nie zagraża widmo braku uczniów. Ewentualne braki mogą być uzupełniane przez dzieci i młodzież zamieszkujące tereny podmiejskie, wybierające placówki w Bochni m.in. za sprawą wspomnianego poziomu nauczania;
- Jednym z warunków posiadania atrakcyjnej oferty edukacyjnej jest ponoszenie nakładów na utrzymanie infrastruktury szkolnej w odpowiednim stanie – tyczy się to zarówno samych budynków szkół i ich wyposażenia, jak również infrastruktury przy- i okołoszkolnej, ułatwiającej codzienne funkcjonowanie.

i) kapitału społecznego

W pierwszej połowie 2022 r. w Bochni działało 110 stowarzyszeń, fundacji i innych organizacji zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Pod względem liczebności wyróżniały się w tym gronie organizacje skupione na popularyzacji sportu, dziedzictwa historycznego, a także wspierające określone grupy społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych i niesamodzielnych. Według danych GUS, liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców na koniec 2020 r. wynosiła 3,65. Rezultat ten plasował Bochnię pomiędzy powiatem (3,41) a regionem (3,98), przy czym należy mieć na uwadze największą zawodność tego wskaźnika – liczba formalnie istniejących organizacji nie zawsze przekłada się bowiem na aktywność oraz sprawność i efektywność ich działania.

Przez cały okres 2017-2021 miasto Bochnia organizowało po 4 konkursy ofert rocznie na wspieranie realizacji zadań publicznych. Pod względem liczby składanych ofert rok 2019 przyniósł załamanie w stosunku do dwóch poprzednich, a w roku 2021 nie udało się osiągnąć poziomu z początku analizowanego okresu. Jednocześnie w tym samym roku organizacjom pozarządowym przekazano najwyższą kwotę – trafiło do nich blisko 500 tys. zł. Zarówno w tym, jak i w każdym poprzednim roku większość środków (ok. 70%) przekazywano jednak w formie pozakonkursowej.

Od 2016 r. w Bochni funkcjonuje instrument budżetu obywatelskiego. Okres 2017-2021 charakteryzował się dość zmienną liczbą zgłaszanych projektów, z największym zaangażowaniem mieszkańców (48 zgłoszonych projektów) w 2018 r. i najmniejszym (36 projektów) w 2021 r. Także w 2021 r. do głosowania dopuszczono najmniejszą liczbę zadań z wszystkich analizowanych lat (33), na realizację których przeznaczono najniższą w ostatnich latach kwotę z budżetu lokalnego. Najnowsze dane z czerwca 2022 r. wskazują, że w ramach naboru wniosków do Budżetu Obywatelskiego Bochni na 2023 rok wpłynęły 52 wnioski, co może oznaczać poprawę tej sytuacji. Biorąc pod uwagę siedem dotychczasowych jego edycji, to bowiem największa ilość złożonych przez mieszkańców miasta projektów.

Pozytywnym zjawiskiem obrazującym skalę zaangażowania społecznego jest wzrost frekwencji wyborczej, o dynamice zbliżonej do obserwowanej w skali całego powiatu oraz województwa. Ostatnie zrealizowane jak dotąd wybory, na urząd Prezydenta RP w 2020 r. (II tura), przyciągnęły do urn 71,48% uprawnionych do głosowania, co stanowiło nieznacznie lepszy rezultat niż w przypadku całej Małopolski.

Konsekwencje i wyzwania:

- Pomimo zadowalającego poziomu partycypacji społecznej, wyrażającego się m.in. poprzez liczbę i rodzaj działających organizacji społecznych, dostrzegalnych jest kilka niepokojących trendów, na

czelę z malejącym zainteresowaniem mechanizmem budżetu obywatelskiego wśród mieszkańców Bochni. Ostatnie dane dają nadzieję na poprawę tej sytuacji;

- Dużym atutem Bochni jest homogeniczność społeczności lokalnej, której brak doskwiera gminom przeżywającym duży napływ nowych mieszkańców. Daje to znaczący potencjał w zakresie działalności oddolnej, zwłaszcza nakierunkowanej na kultywowanie i rozwijanie społeczności lokalnych;
- Wydaje się, że pożądanym kierunkiem działań na najbliższe lata jest doskonalenie systemu komunikacji i dialogu samorządu z mieszkańcami, a także rozwój aktywności i partycypacji społecznej.

j) sytuacji finansowej gminy

Dochody miasta Bochnia w 2020 r. wyniosły blisko 167,71 mln zł, o niespełna 31,5 mln zł więcej niż w roku 2017 (+23%). W przeliczeniu na 1 mieszkańca dochód Bochni wynosił w 2020 r. 5 640,41 zł, co stanowiło rezultat niższy od średniej dla gmin Małopolski (6 390,90 zł), powiatu bocheńskiego (5 943,54 zł), a także przeciętny w porównaniu z pozostałymi czterema analizowanymi gminami. W strukturze dochodów Bochni zwraca uwagę dość wysoki poziom dochodów własnych, wynoszący w 2020 r. 51,8% ogółu, co wyróżniało miasto na tle gmin porównywanych. Mimo to, do zjawisk niepokojących należy zaliczyć ciągły spadek wartości parametru, obserwowany od 2017 r. Wówczas poziom dochodów własnych sięgał 61,2% ogółu.

Wydatki budżetu miasta Bochnia w 2020 r. wyniosły nieco ponad 166,8 mln zł, o niespełna 35,9 mln zł więcej niż przed czterema laty. Odsetek przypadający na wydatki inwestycyjne wahał się pomiędzy 11,4% a 17,3%, nie wyróżniając się spośród pozostałych analizowanych jednostek. W przeliczeniu na 1 mieszkańca Bochnia w 2020 r. wydała 5 610,53 zł. Zarówno przeciętna gmina w powiecie, jak i województwie w tym samym roku wydawały nieco więcej (odpowiednio: 5 759,48 zł oraz 6 383,70 zł). Istotnym wsparciem w realizacji inwestycji są środki pozyskiwane z Unii Europejskiej oraz budżetu państwa. Kategorią pochłaniającą największy udział miejskiego budżetu jest szeroko pojęte funkcjonowanie placówek edukacyjnych – do działu „oświata i wychowanie” przypisano 29,6% (2017) oraz 27,3% (2020) ogółu ponoszonych wydatków. Znaczący udział w statystyce mają także transfery wypłacane w ramach programu „Rodzina 500+” – wydatki klasyfikowane w dziale „rodzina” stanowiły odpowiednio 20,5% oraz 25,6%. Znaczący udział wydatków z bocheńskiego budżetu w 2020 r. przypadają także na kategorię „gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (17,4%) – w jej przypadku zwraca uwagę przede wszystkim wzrost odsetka z poziomu 10,2%, odnotowanego w 2017 r.

Z informacji finansowych JST województwa małopolskiego, opracowywanych i publikowanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie za lata 2018-2020 wynika, że poziom zadłużenia miasta Bochnia wzrasta. Na koniec 2020 r. wyniósł on 28,04%, co z jednej strony wśród gmin porównywanych stanowiło najniższy rezultat, z drugiej natomiast każda z tych jednostek obniżyła poziom swojego zadłużenia pomiędzy 2018 a 2021 rokiem – wzrost odnotowano jedynie w przypadku Bochni.

Konsekwencje i wyzwania:

- Zjawiskiem, które w strukturze finansowej Bochni budzi największe obawy jest malejący odsetek dochodów własnych. Chociaż przypadająca na nie wartość jest wysoka – w dalszym ciągu stanowią bowiem nieco ponad 50% ogółu – określenie przyczyn jej spadku oraz wdrożenie mechanizmów zaradczych wydaje się być pożądane;
- Pomijając dział „Rodzina”, związany z transferami w ramach programu „Rodzina 500+”, największym obciążeniem dla budżetu miasta jest funkcjonowanie placówek oświatowych. Kwestia ta winna być przedmiotem szczególnej uwagi;
- Konieczne jest również utrzymanie dużej sprawności w pozyskiwaniu środków unijnych w nowej perspektywie finansowej UE (2021-2027), z jednoczesnym utrzymaniem racjonalnego doboru inwestycji;

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

- Niepokoić może także rosnący w ostatnim czasie poziom zadłużenia miasta, nawet pomimo dość niskiej wartości w porównaniu z resztą analizowanych samorządów. Tym bardziej wymaga to wspomnianej odpowiedzialnej polityki inwestycyjnej.

ANALIZA STRATEGICZNA (SWOT) GMINY MIASTA BOCHNIA

Analiza SWOT stanowi jedną z najpopularniejszych metod diagnostycznych. Służy porządkowaniu informacji, dokonywaniu oceny zasobów i czynników zewnętrznych, ułatwia też identyfikację wyzwań i określenie priorytetów rozwoju. W najbardziej podstawowym ujęciu, polega na grupowaniu czynników odnoszących się do polityki rozwoju na cztery kategorie, nazwane z j. ang.: strengths – mocne strony, weaknesses – słabe strony, opportunities – szanse i threats – zagrożenia.

Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla Gminy Miasta Bochnia

Silne strony - Potencjały konkurencyjne	Słabe strony - Bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie w niewielkiej, porównywalnej odległości od dwóch głównych ośrodków miejskich Małopolski – Krakowa i aglomeracji krakowskiej oraz Tarnowa – ułatwiony dostęp do atrakcyjnych, dobrze płatnych miejsc pracy oraz usług wyższego rzędu; • Położenie miasta na drogowym i kolejowym szlaku komunikacyjnym o znaczeniu międzynarodowym, z bezpośrednim dostępem do autostrady (węzeł autostradowy „Bochnia”) – dobra dostępność komunikacyjna, istotna z punktu widzenia działalności przemysłowej, usługowej i turystycznej; • Cenne zasoby środowiska naturalnego w niewielkiej odległości od miasta (Wiśnicko-Lipnicki Park Krajobrazowy, Puszcza Niepołomska) – potencjał w zakresie budowania oferty wypoczynkowej i rekreacyjnej dla mieszkańców, turystów i gości; • Zadawalający poziom dostępności do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz gazociągu, a w przypadku części osiedli także do miejskiej sieci ciepłowniczej – czynniki zwiększające atrakcyjność osadniczą miasta; • Relatywnie dobra sytuacja demograficzna miasta oraz dość korzystne prognozy w tym zakresie – niewielkie ryzyko obniżenia poziomu dochodów podatkowych lub konieczności wprowadzania pilnych zmian dostosowujących do spadku liczby ludności (np. likwidacji szkół lub przedszkoli); • Rozwinięta działalność Bocheńskiej Strefy Aktywności Gospodarczej oraz obecność dużego przedsiębiorstwa Stalprodukt S.A., przekładające się na dostępność atrakcyjnych miejsc pracy oraz korzyści finansowe i wizerunkowe dla miasta; • Zasób w postaci Kopalni Soli w Bochni – atrakcja turystyczna generująca znaczący ruch, zapewniająca miastu rozpoznawalność na poziomie międzynarodowym (m.in. wpis na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO), bogactwo niematerialnego dziedzictwa kulturowego (tradycje związane z wydobywaniem soli kamiennej); 	<ul style="list-style-type: none"> • Podział miasta na dwie części wskutek równoleżnikowego przebiegu magistralnej linii kolejowej – utrudnienia w skomunikowaniu północy z południem, podrożenie kosztów inwestycji drogowych wynikające z konieczności bezkolizyjnego przekraczania torów kolejowych, różnice w poziomie rozwoju infrastruktury i oferty; • Mało wydajny układ komunikacyjny w centrum miasta oraz brak kluczowych odcinków dróg kategorii wojewódzkiej oraz powiatowej – niedogodności związane z dużym natężeniem ruchu samochodowego, generowanego przede wszystkim przez mieszkańców miasta oraz gmin ościennych; • Nieuporządkowana gospodarka przestrzenna wskutek braku pokrycia istotnej części miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego – problem przekładający się na jakość planowania przestrzennego i kontroli intensywności zabudowy mieszkaniowej na dotychczasowych terenach zielonych; • Wysoki poziom zagrożenia osuwiskowego w południowej części miasta, w tym obejmujący tereny z zabudową mieszkaniową – czynnik ryzyka dla życia i zdrowia mieszkańców oraz bezpieczeństwa ich mienia; • Niedobór działek pod budownictwo mieszkaniowe, stanowiące jedną z przyczyn migracji dotychczasowych mieszkańców Bochni do gmin ościennych – w efekcie utrata wpływów podatkowych przy jednoczesnym korzystaniu z bocheńskich szkół, sklepów, punktów usługowych itp., generującym m.in. większy ruch samochodowy; • Zarysowujące się zjawisko starzenia się społeczeństwa, skutkujące pogarszaniem się sytuacji demograficznej miasta pomimo nieznacznych zmian w ogólnej liczbie ludności – konieczność dostosowania systemu świadczenia usług publicznych (pomoc społeczna, ochrona zdrowia itp.); • Niewielkie przełożenie ruchu turystycznego, generowanego przez Kopalnię Soli w Bochni na

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<ul style="list-style-type: none"> • Szeroka oferta kształcenia, w tym na poziomie ponadpodstawowym i wyższym, bardzo wysoki poziom nauczania w bocheńskich szkołach podstawowych – determinanta wysokiego poziomu kapitału ludzkiego, wpływająca na atrakcyjność osadniczą Bochni, w przyszłości mogąca skutkować przywiązaniem do miejsca zamieszkania wśród najmłodszych mieszkańców miasta; • Obecność na terenie miasta podmiotów bezpieczeństwa publicznego – łatwość i szybkość reagowania w sytuacjach kryzysowych, związana m.in. z krótkim czasem dotarcia do miejsca zagrożenia; • Rozwinięta infrastruktura i oferta sportowa (Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, Kryta Pływalnia im. Jana Kota, kilkanaście klubów sportowych) jako jedna ze specjalizacji miasta; • Bogata oferta kulturalna, wyróżniająca się na tle gmin ościennych m.in. za sprawą aktywności instytucji miejskich (Miejski Dom Kultury w Bochni i kino „Regis”, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna, Muzeum im. S. Fischera) uzupełnianej przez podmioty prywatne (np. Muzeum Motyli „Arthropoda”) – większa atrakcyjność osadnicza względem sąsiedztwa; • Znacząca liczba zachowanych zabytków architektury w mieście oraz niewielka odległość do miejscowości atrakcyjnych turystycznie (Nowy Wiśnicz, Lipnica Murowana) – potencjał do budowy „pozakopalnianej” oferty turystycznej i zatrzymania odwiedzających Bochnię na terenie miasta na dłużej; • Zauważalna aktywność lokalnych organizacji pozarządowych i społecznych, skupionych głównie na popularyzacji sportu, dziedzictwa historycznego oraz wsparciu określonych grup społecznych (np. osób starszych i z niepełnosprawnościami) – wzmocnienie potencjału miasta, możliwości współpracy międzysektorowej, rozszerzenie oferty spędzania wolnego czasu dla jego mieszkańców. 	<p>odwiedziny pozostałych atrakcji turystycznych miasta i niewielka ich rozpoznawalność – brak impulsu rozwojowego dla działalności związanych z obsługą ruchu turystycznego (m.in. zakwaterowanie, gastronomia);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wygaszenie działalności uzdrowiskowej, prowadzonej w oparciu o potencjał Kopalni Soli w Bochni – spadek atrakcyjności miasta i obiektu, przekładający się na mniejszy potencjał w kreowaniu oferty dla dodatkowych grup odbiorców (np. osoby starsze, chore); • Problemy z dostępnością terenów inwestycyjnych pod rozwój przemysłu, powodowane ograniczoną przestrzenią w granicach miasta (wypełniona Bocheńska Strefa Aktywności Gospodarczej) - ryzyko odpływu potencjalnych inwestorów; • Niewystarczające działania zmierzające do poprawy estetyki miasta, szczególnie w jego centralnej, zabytkowej części, wskutek braku należytego egzekwowania regulacji w zakresie projektów oraz materiałów budowlanych i wykończeniowych, ekspozycji reklam, szyldów itd. – obniżenie komfortu życia mieszkańców, pogorszenie wizerunku miasta wśród turystów oraz gości; • Niewystarczająca, przestarzała i niedostosowana do współczesnych potrzeb i oczekiwań odbiorców baza lokalowa i wyposażenie jednostek kultury i sportu.
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dostępność funduszy unijnych, międzynarodowych i krajowych oraz nowych instrumentów finansowania na realizację szerokiego, zintegrowanego wachlarza kosztochłonnych projektów; • Potencjał w zakresie przekształcania miasta w przyjazne miejsce do spokojnego życia („slow life”), przy jednoczesnej dogodnej dostępności komunikacyjnej do dużych ośrodków gospodarczych i usługowych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogorszenie się sytuacji demograficznej miasta, wskutek pogłębiania się procesu starzenia się społeczeństwa i nieskuteczności mechanizmów zaradczych; • Wzmocnienie się tendencji migracji do większych ośrodków miejskich i zagranicznych, oraz przechwytywanie powracających z migracji zarobkowej przez gminy o wyższej atrakcyjności osadniczej – w konsekwencji odpływ kapitału ludzkiego, ubożenie kapitału społecznego i odpływ

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<ul style="list-style-type: none"> • Mała intensywność procesów przekształcania Bochni w „sypialnię” dużego miasta – dodatni wpływ na homogeniczność społeczeństwa lokalnego, niewielkie ryzyko zakłócenia więzi społecznych; • Współpraca Bochni i gmin ościennych w zakresie rozwoju komunikacji zbiorowej – poprawa dostępności miasta oraz okolicznych miejscowości, w tym atrakcyjnych turystycznie z szansą na ograniczenie uciążliwego ruchu samochodowego w centrum Bochni; • Promowanie Małopolski jako regionu z dominującym przemysłem czasu wolnego wraz z przeznaczaniem środków na jego wsparcie; • Popularyzacja i komercjalizacja oferty turystycznej, przynoszące wymierne korzyści dla lokalnego biznesu, przedsiębiorczych mieszkańców oraz budżetu miasta, bez negatywnego wpływu na jakość życia oraz stan środowiska naturalnego (rozwój zrównoważonej turystyki); • Rosnące zainteresowanie niskokosztową turystyką w wydaniu lokalnym, sprowadzającą się do jednodniowych odwiedzin w lokalizacjach oddalonych o 1-2 godziny drogi od miejsca zamieszkania – możliwości wykorzystania niestandardowych kanałów promocyjnych miasta (np. wśród blogerów turystycznych); • Wzrost atrakcyjności miasta przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnych zmian klimatycznych poprzez zagospodarowywanie lub urządzenie istniejących oraz zakładanie nowych terenów zielonych (m.in. parki, skwery, zieleńce, łąki kwietne); • Większa świadomość w zakresie ochrony środowiska naturalnego i zachowań proekologicznych wśród młodszych pokoleń – szansa na zdynamizowanie procesu poprawy stanu środowiska przy jednoczesnym obniżeniu nakładów finansowych ponoszonych przez samorząd miejski (np. na likwidację nieekologicznych kotłowni, likwidację dzikich wysypisk); • Programy rządowe i systemy finansowe ukierunkowane na politykę prorodziną, ofertę dla młodzieży i młodych dorosłych, kompleksową politykę senioralną i społeczną; • Wykorzystanie czynników zewnętrznych (m.in. stabilna liczba uczniów w bocheńskich szkołach podstawowych, obecność szkół ponadpodstawowych i biznesu, baza infrastrukturalna) do nawiązania współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej, skutkującej stworzeniem programu edukacji na 	<ul style="list-style-type: none"> • płatników podatków stanowiących o budżecie lokalnym oraz możliwościach rozwojowych; • Intensyfikacja procesów związanych z wyludnianiem się centrum Bochni (zabytkowa zabudowa kamieniczna i willowa), skutkująca brakiem pomysłów bądź możliwości finansowych na wykorzystanie istniejącej infrastruktury; • Ryzyka związane ze zmianami klimatu – występowanie gwałtownych zjawisk pogodowych (np. deszcze nawalne, długookresowe susze), ich wpływ na uaktywnienie się osuwisk położonych na terenie miasta oraz konieczność ponoszenia kosztów przeciwdziałania ich zagrożeniom i skutkom; • Korelacja występujących w skali całego kraju, pogłębiających się trudności w dostępie do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych i opiekuńczych z procesem starzenia się społeczeństwa miasta i wzrostem zapotrzebowania na takie usługi; • Rosnące obciążenie dla budżetu miasta z tytułu utrzymania infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej oraz sportowej, m.in. z tytułu wzrostu kosztów mediów – konieczność dokonywania priorytetyzacji wydatków, skutkująca pogorszeniem się oferty bądź wzrostem poziomu opłat za korzystanie z niej; • Niska jakość polityki centralnej i stanowionej prawa oraz utrwalająca się biurokracja – brak wzorca prowadzenia długofalowej i profesjonalnej polityki rozwoju, nieporządek prawny oraz rosnące koszty realizacji zadań publicznych przez jednostki samorządu terytorialnego przy jednoczesnym braku rekompensat; • Ryzyko wyhamowania poziomu inwestycji oraz rozwoju miasta ze względu na kryzys gospodarczy, inflację i skalę zmian w systemie finansów publicznych w odniesieniu do jednostek samorządu terytorialnego; • Nasilenie problemów społecznych wskutek czynników zewnętrznych (np. pandemia COVID-19, sytuacja gospodarcza kraju, kryzys migracyjny), szczególnie wśród najmłodszych i najstarszych grup wiekowych – konieczność intensyfikacji działań pomocowych, przekładające się na większe zapotrzebowanie na finanse oraz specjalistyczną kadre; • Niepewna sytuacja na lokalnych rynkach pracy wskutek społeczno-gospodarczych skutków pandemii koronawirusa, kwestiach migracyjnych oraz regulacji prawnych wprowadzanych na szczeblu centralnym, • Ryzyko załamania w branży turystycznej (np. wskutek epidemii, niestabilnej sytuacji
--	---

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<p>potrzeby lokalnego rynku pracy i/lub branż przemysłu rozwijającego się na terenie miasta;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dynamiczny rozwój technologii informacyjnych, skutkujący wzrostem partycypacji społecznej oraz możliwościami pracy zdalnej, wpływającymi na zacieranie się różnic w atrakcyjności rynku pracy pomiędzy dużymi miastami a pozostałymi jednostkami – w tym miastami o wielkości i charakterze zbliżonym do Bochni.	<p>politycznej lub gospodarczej, inflacji, zubożenia społeczeństwa) – utrata głównego bądź dodatkowego źródła zarobkowania dla mieszkańców miasta.</p>
---	--

Źródło: Opracowanie własne, na podstawie wniosków z diagnozy oraz dyskusji z interesariuszami lokalnymi

WIZJA I MISJA ROZWOJU GMINY MIASTA BOCHNIA

WIZJA ROZWOJU

Wizja rozwoju stanowi projekcję, opis pożądanego stanu Gminy Miasta Bochnia w perspektywie roku 2030. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

BOCHNIA: MIASTO (DLA) MIESZKAŃCÓW:

- *Miasto inwestujące w mieszkańców, jakość ich życia i możliwości rozwoju,*
- *Miasto „łatwe w obsłudze”, wygodne i ekologiczne,*
- *Miasto z dobrym klimatem dla biznesu i wyjątkową ofertą turystyczną,*
- *Miasto nowoczesnie i partnersko zarządzane.*

MISJA

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju Gminy Miasta Bochnia, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym.

Zapewnienie mieszkańcom Bochni jak najlepszych warunków życia, pracy, wypoczynku i rozwoju, a odwiedzającym ją gościom i turystom unikatowej oferty spędzania czasu wolnego.

OBSZARY, CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTA BOCHNIA NA LATA 2022-2030 ORAZ OCZEKIWANE EFEKTY JEJ REALIZACJI

. Samorząd lokalny jest zobowiązany do opracowania zintegrowanej interwencji publicznej, która będzie stanowić skuteczną odpowiedź na wyzwania, wynikające z wieloaspektowych zmian w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym oraz przestrzennym. Obowiązek ten znalazł swoje odzwierciedlenie w strukturze Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030, której podstawę stanowią **4 obszary rozwojowe**, które wzajemnie się przenikają i uzupełniają. W ramach tych obszarów dokonano koncentracji różnych działań wokół wyznaczonych celów.

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Miasta Bochnia do 2030 roku

W ramach każdego z obszarów zdefiniowano cele rozwojowe w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. **Cele strategiczne** mają charakter długofalowy, wskazują generalny kierunek postępowania w realizacji założonej wizji rozwoju miasta. **Cele operacyjne** dotyczą średniego horyzontu czasowego, określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Następnie określono kierunki działań, które wskazują przyjętą strategię postępowania, służą realizacji założonych celów, a tym samym stanowią podstawę wdrażania strategii. **Kierunki działań** oznaczają kierunki koncentracji wspólnych wysiłków (aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej) podejmowanych przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Część z nich to **konkretne przedsięwzięcia rozwojowe (projekty), najczęściej o charakterze inwestycyjnym** oraz komplementarnych projektów miękkich, których realizacja będzie miała kluczowe znaczenie dla powodzenia prowadzonej polityki rozwoju gminy w perspektywie roku 2030. Strategia określa również **oczekiwane rezultaty** planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz **wskaźniki** ich osiągnięcia. Interwencje planowane w ramach poszczególnych obszarów nie są rozłączne, lecz silnie zintegrowane, dzięki czemu możliwe będzie uzyskanie efektu synergii, kluczowego dla ich powodzenia. **Jednocześnie katalog zadań pozostaje przykładowy i otwarty, tzn. możliwa jest realizacja innych zadań zgodnych z danym kierunkiem działań.**

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Schemat 2. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

MIESZKAŃCY	INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	GOSPODARKA I TURYSTYKA	ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO
<p>Cel strategiczny 1:</p> <p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort, bezpieczeństwo oraz możliwości rozwoju mieszkańców.</p>	<p>Cel strategiczny 2:</p> <p>Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i rozwiniętej komunikacji jako kluczowych elementów oferty miejskiej.</p>	<p>Cel strategiczny 3:</p> <p>Stymulowanie wzrostu gospodarczego, rozwoju turystyki i innych specjalizacji lokalnych oraz przedsiębiorczości mieszkańców, z wykorzystaniem uwarunkowań, dziedzictwa historycznego i górniczego miasta oraz zasobów środowiskowych, kulturowych i tradycji.</p>	<p>Cel strategiczny 4:</p> <p>Nowoczesne i partnerskie zarządzanie publiczne, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.</p>
<p>Cele operacyjne:</p> <p>1.1. Wzmacnianie edukacji jako elementu przewagi konkurencyjnej miasta.</p> <p>1.2. Budowanie kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjności miasta w oparciu o sport i kulturę.</p> <p>1.3. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.</p> <p>1.4. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.</p>	<p>Cele operacyjne:</p> <p>2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.</p> <p>2.2. Efektywny system komunikacyjny, zrównoważona mobilność miejska i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu.</p> <p>2.3. Wdrożenie polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność miasta i rozwój lokalny.</p>	<p>Cele operacyjne:</p> <p>3.1. Kreowanie dobrych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie miasta.</p> <p>3.2. Rozwój zrównoważonej turystyki jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej.</p>	<p>Cele operacyjne:</p> <p>4.1. Doskonalenie administracji i zarządzania.</p> <p>4.2. Rozwój współpracy, wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększanie dostępności i jakości procesów partycypacyjnych.</p>

Źródło: Opracowanie własne

OBSZAR STRATEGICZNY 1.

MIESZKAŃCY

Cel strategiczny 1.

Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort, bezpieczeństwo oraz możliwości rozwoju mieszkańców.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Miasto Bochnia zamieszkuje obecnie ok. 29 tys. mieszkańców. W ostatnich latach uwidocznił się trend spadku tej liczby (częściowo za sprawą migracji dotychczasowych mieszkańców na tereny podmiejskie, położone w ościennych gminach), przy jednoczesnym zauważalnym procesie starzenia się społeczeństwa. Jednocześnie, z racji swojego położenia pomiędzy dwoma największymi ośrodkami miejskimi Małopolski oraz bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej, atrakcyjność osadnicza miasta w dalszym ciągu jest duża, a potencjał w kierunku przekształcenia Bochni w miejsce przyjazne do życia – mieszkania, wypoczynku i rekreacji, nawet w przypadku pracy poza jego granicami – znaczący. Wykorzystanie tego potencjału możliwe będzie dzięki realizacji szeregu działań, stanowiących odpowiedź na potrzeby i oczekiwania obecnych oraz przyszłych mieszkańców, które skupiają się na zapewnieniu jak najszerszego wachlarza profesjonalnie realizowanych usług publicznych. Temu zagadnieniu poświęcony został pierwszy obszar strategiczny i przypisane do niego cele operacyjne.

Pierwszy z nich (1.1.) koncentruje się na wykorzystaniu edukacji do budowania przewagi konkurencyjnej miasta. Znaczący kapitał w tym zakresie stanowią szkoły podstawowe i wyróżniający się poziom nauczania w nich, z wynikami egzaminów przekraczającymi średnie dla powiatu i regionu. Samorząd miasta będzie kładł nacisk na podnoszenie potencjału placówek edukacyjnych za sprawą działań inwestycyjnych oraz „miękkich”, obejmujących m.in. doskonalenie zawodowe kadry oraz udział w projektach edukacyjnych, wymianach uczniów itd. Uzupełnieniem tych działań będzie ugruntowanie pozycji Bochni jako ośrodka umożliwiającego edukację na wielu szczeblach, od przedszkolnego po ponadpodstawowy. Aktywność samorządu będzie odpowiednia do jego kompetencji – od kompleksowego zarządzania po aktywną współpracę z jednostkami samorządu i podmiotami odpowiedzialnymi (m.in. szkoły ponadpodstawowe, prywatne placówki edukacyjne). Przewidziano także zadania zmierzające z jednej strony do niwelowania negatywnych skutków pandemii COVID-19 wśród uczniów i ich rodziców, z drugiej do zabezpieczenia proceduralnego i sprzętowego przed wystąpieniem podobnych zjawisk w przyszłości poprzez płynne przechodzenie z nauki stacjonarnej do trybu hybrydowego i zdalnego.

Cel operacyjny 1.2 zakłada wykorzystanie potencjału Bochni w zakresie szeroko rozumianych usług zagospodarowania czasu wolnego poprzez sport, rekreację i kulturę. Punktem wyjścia do tych działań jest infrastruktura na terenie miasta (m.in. dom kultury, biblioteka publiczna, muzea publiczne i prywatne, kryta pływalnia, boiska sportowe itd.) oraz wiedza i doświadczenie osób je obsługujących, nierzadko prawdziwych pasjonatów danej dziedziny, osiągających przy tym dobre rezultaty w pracy z dziećmi i młodzieżą. Samorząd będzie kreował pozycję i atrakcyjny wizerunek Bochni poprzez realizację działań inwestycyjnych (przede wszystkim remonty, modernizacje i rozbudowy obiektów), zakupy sprzętu i wyposażenia, jak również wspieranie działalności podmiotów odpowiedzialnych, co będzie skutkowało poszerzeniem ich oferty i dostosowywaniem jej do zapotrzebowania, zarówno obserwowanego wśród społeczności lokalnej, jak i wynikającego z ogólnospołecznych trendów.

Trzeci cel operacyjny (1.3) odnosi się do polityki zdrowotnej i społecznej, realizowanej przede wszystkim w oparciu o instytucje i podmioty prowadzone przez samorząd. Podobnie jak we wcześniejszych przypadkach, kluczowe znaczenie będzie mieć infrastruktura, odpowiadająca zapotrzebowaniu społecznemu (uwzględniającemu zwłaszcza aktualnie zachodzące oraz prognozowane procesy demograficzne), jak również kompetencje i wiedza kadry lekarskiej, pielęgniarskiej, opiekuńczej oraz odpowiadającej za szeroko rozumianą obsługę pacjenta czy interesanta. Opieką, pogrupowaną w poszczególne zadania, objęta została rodzina na każdym

z etapów jej funkcjonowania, w tym jedno z działań poświęcono przeciwdziałaniu negatywnym konsekwencjom zdrowotnym i społecznym, jakie wywołała pandemia COVID-19 – tym bardziej, że zagrożenie nie zostało jeszcze w pełni opanowane, a jego skutki mogą pojawiać się przez następnych kilka lat. Działaniami objęty zostanie także miejski zasób mieszkaniowy, przeznaczony w pierwszej kolejności dla osób i rodzin ze zdiagnozowanymi potrzebami w tym zakresie.

W ramach ostatniego w tym obszarze celu operacyjnego (1.4) realizowane będą z kolei zadania zmierzające do zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa publicznego. Z racji uwarunkowań zewnętrznych (m.in. ukształtowanie terenu, przebieg dróg z dużym natężeniem ruchu), a także wynikających ze zgrupowania dużej liczby ludności na niewielkim obszarze miasta, Bochnia wymaga szczególnych starań w tym zakresie. Samorząd – zgodnie z katalogiem kompetencji określonym przepisami prawa – będzie podejmował stosowne działania samodzielnie, bądź we współpracy z odpowiednimi instytucjami i samorządami. Istotnym komponentem tych działań będzie szeroko rozumiana edukacja i prewencja, kierowana zwłaszcza do najmłodszych mieszkańców miasta.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 2. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. MIESZKAŃCY

CEL OPERACYJNY 1.1. Wzmacnianie edukacji jako elementu przewagi konkurencyjnej miasta.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.1.1.	Kreowanie oferty w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym m.in. we współpracy z sektorem prywatnym i pozarządowym.	Poprawa dostępności oraz podniesienie jakości usług opieki nad dzieckiem do lat 3	Liczba dzieci korzystających z opieki żłobkowej i/lub innych form opieki nad dzieckiem do lat 3 ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
1.1.2.	Dostosowywanie sieci placówek oświatowych do obecnych i przyszłych potrzeb społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zmian osadniczych i demograficznych, a także możliwości organizacyjno-finansowych miasta.	Poprawa efektywności organizacyjnej i finansowej sieci oświatowej w mieście Zapewnienie dostępności usług edukacyjnych	Udział wydatków na oświatę w ogólnej puli wydatków miasta ↘ Koszt funkcjonowania szkół w przeliczeniu na jednego ucznia ↘	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Kuratorium Oświaty w Krakowie, Miejski Zespół Edukacji, Placówki oświatowe, Uczniowie, Rodzice
1.1.3.	Rozwój i modernizacja infrastruktury edukacyjnej oraz szkolnej bazy sportowej i rekreacyjnej wraz z estetycznym, funkcjonalnym i bezpiecznym zagospodarowaniem otoczenia placówek oświatowych, w tym m.in. budowa centrum edukacyjno-sportowego na os. Proszowskim.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury edukacyjnej oraz szkolnej bazy sportowej i rekreacyjnej Poprawa warunków pracy i nauki Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej dzieci i młodzieży	Liczba dzieci i młodzieży szkolnej, które korzystają z nowej lub zmodernizowanej bazy oświatowej ↗	Urząd Miasta Bochnia, Placówki oświatowe	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Miejski Zespół Edukacji

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		<p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wyrównywanie szans edukacyjnych</p>			
1.1.4.	<p>Wyposażenie placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt komputerowy i multimedialny oraz oprogramowanie, a także pomoce dydaktyczno-naukowe oraz inną potrzebną aparaturę i urządzenia.</p>	<p>Poprawa warunków pracy i nauki</p> <p>Zapewnienie możliwości atrakcyjnego, angażującego i efektywnego kształcenia</p>	<p>Średni wiek komputera w szkole oraz liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do Internetu</p> <p>↘</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Zespół Edukacji</p>
1.1.5.	<p>Rozwój oferty edukacyjnej, w tym m.in. w kierunku kształcenia kompetencji uniwersalnych i wdrażania programów dostosowanych do indywidualnych potrzeb uczniów (programy stypendialne, pomoc psychologiczna, pedagogiczna, socjalna, rewalidacyjna itp.).</p>	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej, dostosowanej do indywidualnych możliwości i potrzeb ucznia</p> <p>Zapewnienie systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych</p>	<p>Wyniki egzaminów końcowych</p> <p>↗</p> <p>Liczba laureatów i finalistów olimpiad, konkursów przedmiotowych, artystycznych i zawodów sportowych</p> <p>↗</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Zespół Edukacji, Instytucje pomocy społecznej, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe</p>
1.1.6.	<p>Rozwój i promocja oferty edukacji muzycznej i artystycznej, w tym m.in. wsparcie dla budowy nowego budynku Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych w Bochni.</p>	<p>Poprawa dostępności oraz podniesienie jakości edukacji muzycznej i artystycznej</p> <p>Upowszechnienie edukacji muzycznej i artystycznej na terenie miasta</p>	<p>Liczba uczniów w Zespole Państwowych Szkół Muzycznych w Bochni, w tym z terenu miasta</p> <p>↗</p>	<p>Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Miejski Zespół Edukacji</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

1.1.7.	System motywowania i doskonalenia kadr, ukierunkowany na perspektywiczne potrzeby lokalnego systemu oświatowego.	<p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadry kierowniczej i dydaktycznej w oświacie</p> <p>Zapewnienie wsparcia w zakresie wdrażania atrakcyjnych, angażujących i efektywnych metod kształcenia</p>	<p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na nauczyciela w ciągu roku</p> <p>↗</p> <p>Liczba nauczycieli w podziale na stopnie awansu zawodowego</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Ośrodki doskonalenia nauczycieli, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Zespół Edukacji</p>
1.1.8.	Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach, w tym m.in. w kierunku większej innowacyjności i podejścia zindywidualizowanego.	<p>Wsparcie młodzieży w procesie podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych</p> <p>Zwiększenie rozeznania rodziców w kwestii kierunkowania rozwoju dziecka</p>	<p>Liczba dzieci i młodzieży, które skorzystały z konsultacji dotyczących rozwoju edukacyjnego i/lub zawodowego w formie konsultacji indywidualnych</p> <p>↗</p> <p>Liczba akcji informacyjno-promocyjnych dla rodziców w zakresie kierunkowania rozwoju dzieci</p> <p>↗</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Zespół Edukacji, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe</p>
1.1.9.	Promocja Bochni jako lokalnego ośrodka edukacyjnego, z możliwością kształcenia na poziomie ponadpodstawowym oraz studiowania.	<p>Utrzymanie i wzmocnienie funkcji Bochni jako lokalnego ośrodka edukacyjnego</p> <p>Poprawa atrakcyjności osadniczej miasta</p>	<p>Liczba uczniów w lokalnych szkołach ponadpodstawowych, w tym z terenu miasta</p> <p>↗</p>	Urząd Miasta Bochnia	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Miejski Zespół Edukacji, Placówki oświatowe, Uczniowie, Rodzice</p>
1.1.10.	Współpraca z instytucjami zajmującymi się kształceniem ustawicznym i kształceniem zgodnym z potrzebami rynku pracy - rozwój i promocja oferty dedykowanej mieszkańcom,	<p>Poszerzenie możliwości i zwiększenie motywacji wśród dorosłych w zakresie zmiany i pozyskiwania nowych kompetencji</p>	<p>Liczba osób dorosłych, które skorzystały ze szkoleń i kursów oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy i/lub inne podmioty</p> <p>↗</p>	Urząd Miasta Bochnia	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Bochni,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	w tym m.in. oferty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych.	<p>Wzrost aktywności edukacyjnej osób dorosłych</p> <p>Poszerzenie możliwości i zwiększenie motywacji wśród młodych w zakresie nauki zawodu</p> <p>Wzrost liczby osób wybierających szkolnictwo branżowe zamiast ogólnego</p>	<p>Odsetek osób w wieku 25-64 lata uczących się i doksztalających się w ludności ogółem w tej samej grupie wiekowej</p> <p>↗</p> <p>Liczba uczniów w lokalnych szkołach branżowych, w tym z terenu miasta</p> <p>↗</p>		<p>Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Miejski Zespół Edukacji, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Organizacje pozarządowe, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni</p>
1.1.11.	Realizacja i udział w programach wsparcia kadry, dzieci i rodziców w czasie trwania i po epidemii.	<p>Profilaktyka uzależnień</p> <p>Podniesienie ogólnego poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, ograniczanie występowania problemów rozwoju fizycznego</p> <p>Zapobieganie problemom i zaburzeniom psychicznym dzieci i młodzieży szkolnej, fachowe wsparcie</p> <p>Poprawa zdrowia dzieci i młodzieży szkolnej</p>	<p>Tygodniowa liczba godzin dodatkowych zajęć sportowych w szkołach podstawowych</p> <p>↗</p> <p>Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej</p> <p>↘</p> <p>Liczba dzieci przypadających na etat psychologa szkolnego w danej szkole</p> <p>↘</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Zespół Edukacji, Instytucje pomocy społecznej, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Placówki ochrony zdrowia, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Rodzice</p>
1.1.12.	Rozwój e-oświaty.	<p>Unowocześnienie i usprawnienie pracy placówek oświatowych</p> <p>Udoskonalenie komunikacji między uczniem, placówką i rodzicami</p> <p>Poprawa jakości i efektów kształcenia</p>	<p>Liczba i/lub odsetek placówek oświatowych, które nie wdrożyły systemu e-oświaty</p> <p>↘</p>	Placówki oświatowe	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Zespół Edukacji</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Dostosowanie systemu oświaty na wypadek sytuacji kryzysowych			
CEL OPERACYJNY 1.2. Budowanie kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjności miasta w oparciu o sport i kulturę.					
	Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.2.1.	Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja instytucji kultury, w tym m.in. budowa nowego lub rozbudowa i remont dotychczasowego budynku biblioteki, sala widowiskowa dla domu kultury, pomieszczenia ekspozycyjne i magazynowe dla muzeum.	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia służących działalności kulturalnej</p> <p>Poprawa warunków pracy i korzystania z oferty</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wyrównywanie szans edukacyjnych</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	<p>Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Miejski Dom Kultury w Bochni, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia</p>
1.2.2.	Wzmocnienie tradycyjnych i współczesnych funkcji miejskich instytucji kultury, doskonalenie kadr, zwiększenie atrakcyjności i różnorodności oferty kulturalnej i rozrywkowej, kierowanej do różnych grup odbiorców, w tym m.in. poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi i biznesem.	<p>Wzmocnienie potencjału miejskich instytucji kultury</p> <p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania kadr kultury</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i różnicowanej oferty kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb,</p>	<p>Liczba zajęć stałych i czasowych w ofercie instytucji kultury w ciągu roku oraz liczba ich uczestników</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika kultury w ciągu roku</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	<p>Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Miejski Dom Kultury w Bochni, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców	Liczba wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i zajęć oświatowych zrealizowanych przez miejskie jednostki kultury ↗		
1.2.3.	Rozwój edukacji kulturowej i historycznej, w tym m.in. wznowienie monografii miasta poprzez jej aktualizację o najnowsze wyniki badań i przeredagowanie oraz opracowywanie i wydawanie materiałów popularnonaukowych dostosowanych do różnych grup odbiorców.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty edukacji kulturowej i historycznej Wzrost poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie historii i dziedzictwa kulturowego miasta Wypromowanie i upowszechnienie zasobów kulturowo-historycznych itp. miasta	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach i instytucjach kultury uczestniczyły w zajęciach z zakresu edukacji kulturowej i historycznej ↗ Liczba i nakład wydanych publikacji dotyczących historii i dziedzictwa kulturowego miasta ↗	Placówki oświatowe, Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Miejski Dom Kultury w Bochni, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Uczelnie wyższe
1.2.4.	Prezentacja i popularyzacja historycznego dorobku oraz współczesnych dokonań środowisk lokalnych w sferze kultury i sztuki.	Wzrost poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie historycznego dorobku oraz współczesnych dokonań środowisk miasta Bochni w sferze kultury i sztuki Wypromowanie lokalnych zespołów, twórców i artystów oraz innych osób działających w sferze kultury i sztuki	Liczba wystaw stałych i czasowych w ofercie gminnych samorządowych instytucji kultury oraz liczba odwiedzających w ciągu roku ↗ Liczba wydarzeń angażujących i promujących zespoły, twórców i artystów lokalnych ↗ Liczba publikacji poświęconych zespołom, twórcom i artystom lokalnym ↗	Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Miejski Dom Kultury w Bochni, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Różne zespoły, twórcy i artyści lokalni
1.2.5.	Działania z zakresu poprawy stanu technicznego, dostępności, funkcjonalności	Ochrona krajobrazu historyczno-kulturowego miasta	Liczba obiektów zabytkowych, które poddane zostały rewitalizacji	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa,

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	i estetyki obiektów historycznych i zabytkowych oraz włączania ich do życia społecznego, gospodarczego i turystycznego miasta, w tym m.in. we współpracy z ich właścicielami i zarządcami.	<p>Poprawa stanu technicznego obiektów historycznych i zabytkowych i ewentualne nadanie im nowych funkcji</p> <p>Zwiększenie dostępności zabytków dla mieszkańców, jak również turystów</p>	↗		<p>Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych</p>
1.2.6.	Powołanie miejskiego konserwatora zabytków i/lub społecznej Rady Opiekunów Dziedzictwa Kulturowego Bochni.	<p>Koordinacja procesów oraz integracja i poprawa efektywności działań związanych z ochroną i opieką nad zabytkami nieruchomymi i ruchomymi na terenie miasta</p> <p>Ochrona krajobrazu historyczno-kulturowego miasta</p>	Liczba wydanych opinii konserwatorskich	<p>Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych, Instytucje kultury, Organizacje pozarządowe</p>
1.2.7.	Rozwój i modernizacja bazy sportowej i rekreacyjnej, w tym pod kątem dywersyfikacji i specjalizacji oferty oraz poprawy jej dostępności przez cały rok, w tym m.in. budowa centrum rekreacyjno-sportowego w Chodonicach, modernizacja obiektu krytej pływalni w Bochni wraz z poszerzeniem jego funkcji o strefę relaksu i wypoczynku, organizacja lodowiska, budowa miasteczka rowerowego i rozwój sieci ścieżek.	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości infrastruktury sportowej i rekreacyjnej</p> <p>Poprawa warunków dla promocji zdrowego stylu życia oraz aktywizacji ruchowej mieszkańców</p> <p>Poprawa warunków dla profesjonalnego uprawiania sportu</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p>	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób ↗	<p>Urząd Miasta Bochnia, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bochni, Kryta Pływalnia im. Jana Kota w Bochni</p>	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kluby i organizacje sportowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, wyrównywanie szans edukacyjnych			
1.2.8.	Wzmacnianie atrakcyjności i różnorodności oferty oraz aktywizacja ruchowa mieszkańców niezależnie od płci i wieku, w szczególności poprzez współpracę finansową i pozafinansową z klubami i organizacjami sportowymi.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców Wzrost aktywności ruchowej mieszkańców	Liczba prowadzonych sekcji oraz zaangażowanych zawodników w ramach oferty miejskich jednostek budżetowych zajmujących się sportem i rekreacją Liczba klubów sportowych i ich członków, prowadzonych przez nie sekcji oraz ćwiczących w ramach poszczególnych sekcji, z wyszczególnieniem mieszkańców miasta	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bochni, Kryta Pływalnia im. Jana Kota w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Kluby i organizacje sportowe
1.2.9.	Organizacja i promocja wydarzeń (kulturalnych, artystycznych, rekreacyjnych, sportowych itp.), aktywizujących i integrujących mieszkańców.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty wydarzeń Zwiększenie integracji społecznej Wzrost wieloaspektowej aktywności mieszkańców	Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników	Urząd Miasta Bochnia, Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Miejski Dom Kultury w Bochni, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bochni, Kryta Pływalnia im. Jana Kota w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media
1.2.10.	Wykorzystanie sportu i kultury w ramach polityki promocyjnej miasta.	Budowa i wzmocnienie kulturalnego i sportowego wizerunku miasta	Liczba przedsięwzięć promujących miasto poprzez sport i/lub kulturę	Urząd Miasta Bochnia	Instytucje kultury, Miejskie jednostki sportowe, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe,

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

					Kluby i organizacje sportowe, Media
--	--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY 1.3. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.3.1.	Profilaktyka i edukacja prozdrowotna.	<p>Poprawa profilaktyki i diagnostyki na terenie miasta</p> <p>Wzrost świadomości społecznej oraz wykształcenie zachowań i postaw prozdrowotnych</p> <p>Podniesienie poziomu zdrowia publicznego</p>	<p>Liczba akcji profilaktyczno-diagnostycznych skierowanych i dostosowanych do różnych grup społecznych oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia, Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w Bochni</p>	<p>Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Samodzielny Publiczny ZOZ „Szpital Powiatowy” w Bochni i inne placówki ochrony zdrowia, Instytucje pomocy społecznej, Placówki oświatowe, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Firmy farmaceutyczne i medyczne, Media</p>
1.3.2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury oraz doposażenie i cyfryzacja placówek ochrony zdrowia i instytucji pomocy społecznej.	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia placówek ochrony zdrowia i instytucji pomocy społecznej</p> <p>Poprawa warunków pracy i świadczenia usług ochrony zdrowia i społecznych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p>	<p>Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów oraz liczba korzystających osób</p> <p>↗</p>	<p>Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w Bochni, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni, Miejskie Centrum Dzieci i Młodzieży „Ochronka”</p>	<p>Administracja rządowa, NFZ, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Samodzielny Publiczny ZOZ „Szpital Powiatowy” w Bochni i inne placówki ochrony zdrowia, Urząd Miasta Bochnia</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami			
1.3.3.	Działania na rzecz zapewnienia kompleksowości i wysokiej jakości świadczeń medycznych i społecznych oraz doskonalenie procesu obsługi klientów.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości świadczeń medycznych i społecznych	Poziom zadowolenia mieszkańców z działalności ośrodków ochrony zdrowia i/lub instytucji pomocy społecznej ↗	Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w Bochni, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni	Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Samodzielny Publiczny ZOZ „Szpital Powiatowy” w Bochni i inne placówki ochrony zdrowia
1.3.4.	Wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i ich naturalnym rozwoju.	Promocja i wsparcie rodziny, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych Zapewnienie systemu wsparcia prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży, wyrównywanie szans rozwojowych	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych pracą socjalną oraz wsparciem materialnym i finansowym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni, Miejskie Centrum Dzieci i Młodzieży „Ochronka”	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe
1.3.5.	Przeciwdziałanie problemom oraz wsparcie osób i rodzin w wychodzeniu z kryzysów i dysfunkcji, w tym m.in. profilaktyka uzależnień oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Przeciwdziałanie i rozwiązywanie problemów społecznych i rodzinnych Zapewnienie szerokiej oferty wsparcia dla osób i rodzin przy przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym objętych asystenturą Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty Liczba przypadków uzależnień wśród dzieci i młodzieży szkolnej Liczba osób objętych leczeniem odwykowym	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskie Centrum Dzieci i Młodzieży „Ochronka	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Placówki ochrony zdrowia, Placówki oświatowe, Poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Organizacje pozarządowe, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Sądy

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

1.3.6.	Rozwój zróżnicowanych form pomocy i opieki dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin i opiekunów, z założeniem przechodzenia od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i w społeczności lokalnej.	Zapewnienie szerokiej oferty wsparcia osób starszych i z niepełnosprawnościami Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba oraz odsetek osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym korzystających z usług opiekuńczych i/lub specjalistycznych usług opiekuńczych i/lub z usług opieki wytchnieniowej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni	Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy
1.3.7.	Aktywizacja społeczna, kulturowa, ruchowa i zawodowa seniorów i osób z niepełnosprawnościami, uwzględnienie potencjału osób starszych i organizacji senioralnych oraz stymulacja przepływów międzypokoleniowych, w szczególności poprzez współpracę finansową i pozafinansową z organizacjami pozarządowymi.	Zwiększenie integracji oraz aktywności społecznej i zawodowej osób starszych i z niepełnosprawnościami Poprawa jakości życia osób starszych i z niepełnosprawnościami	Liczba organizacji seniorskich i/lub klubów na terenie miasta oraz liczba ich członków Liczba projektów aktywizacyjnych dedykowanych seniorom i/lub osobom z niepełnosprawnościami oraz liczba ich uczestników	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni	Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bochni, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe Przedsiębiorcy
1.3.8.	Programy aktywnej integracji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym m.in. inicjowanie i wsparcie dla rozwoju podmiotów działających w obszarze reintegracji społeczno-zawodowej.	Aktywizacja społeczna i zawodowa osób zagrożonych lub dotkniętych marginalizacją i wykluczeniem Wsparcie dla rozwoju podmiotów ekonomii społecznej na terenie miasta	Liczba działających na terenie miasta podmiotów ekonomii społecznej Liczba osób zatrudnionych w lokalnych podmiotach ekonomii społecznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie, Urząd Miasta Bochnia, Ośrodki wsparcia ekonomii społecznej, Podmioty ekonomii społecznej, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Osoby bezrobotne

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

1.3.9.	Wieloaspektowe działania ukierunkowane na przeciwdziałanie i minimalizowanie społecznych i zdrowotnych skutków epidemii.	Profilaktyka i przeciwdziałanie negatywnym skutkom społecznym i zdrowotnym epidemii	Liczba miejskich i/lub międzyinstytucjonalnych projektów antykrzysowych oraz liczba ich odbiorców ↗	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni	Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Inne JST, Urząd Miasta Bochnia, Placówki ochrony zdrowia, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
1.3.10.	Rozwój i modernizacja oraz poprawa efektywności gospodarowania miejskim zasobem mieszkaniowym.	Wzrost możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb mieszkaniowych osób w szczególnej/trudnej sytuacji Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Liczba i powierzchnia mieszkań socjalnych i komunalnych w dyspozycji miasta ↗ Liczba osób oczekujących na przydział mieszkania ↘	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
1.3.11.	Wsparcie działań na rzecz polityki mieszkaniowej, w tym m.in. zapewnienie terenów pod zabudowę mieszkaniową (wielorodzinną i jednorodziną) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, bieżący monitoring planów inwestycji deweloperskich oraz współpraca administracyjna.	Zwiększenie dostępności mieszkań na terenie miasta	Liczba pozwoleń na budowę na terenie miasta, w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców ↗ Liczba mieszkań przypadająca na 1 tys. mieszkańców ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

1.3.12.	Pozyskiwanie kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego (np. opracowanie zachęt, dofinansowanie szkoleń i kursów, miejskie stypendia z umową lojalnościową).	<p>Zapewnienie kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia</p> <p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego kadr pomocy społecznej i ochrony zdrowia</p> <p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości świadczeń medycznych i społecznych</p>	<p>Liczba wakatów w lokalnych placówkach ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej</p> <p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika ochrony zdrowia i/lub pomocy społecznej w ciągu roku</p>	<p>Samodzielny Publiczny Miejski Zakład Opieki Zdrowotnej w Bochni, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni, Miejskie Centrum Dzieci i Młodzieży „Ochronka”</p>	<p>Administracja rządowa, NFZ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Samodzielny Publiczny ZOZ „Szpital Powiatowy” w Bochni i inne placówki ochrony zdrowia, Instytucje pomocy społecznej</p>
CEL OPERACYJNY 1.4. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
1.4.1.	Zapobieganie katastrofom, klęskom żywiołowym i epidemiom oraz minimalizowanie ich skutków, w tym m.in. współpraca z PGW Wody Polskie, innymi samorządami i podmiotami w zakresie rozwoju systemu ochrony przeciwpowodziowej, przeciwwalowej i przeciwosuwiskowej (budowa zbiorników retencyjnych, monitoring cieków i kanałów itp.).	<p>Zmniejszenie zagrożenia związanego z występowaniem katastrof, klęsk żywiołowych i epidemii oraz zminimalizowanie ich skutków</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta</p>	<p>Liczba projektów z zakresu przeciwdziałania skutkom klęsk żywiołowych i katastrof, w tym inwestycyjnych, oraz zakres ich oddziaływania</p> <p>Wysokość strat w wyniku klęsk żywiołowych i katastrof, w tym wystąpienia podtopień i powodzi</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Małopolski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bochni, Straż Miejska w Bochni, Inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

1.4.2.	Wzmacnianie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny, ratownictwo i zarządzanie kryzysowe, w tym m.in. zakup specjalistycznego sprzętu, pojazdów i wyposażenia.	<p>Podniesienie jakości bazy i wyposażenia służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, porządek publiczny, ratownictwo i zarządzanie kryzysowe</p> <p>Poprawa zdolności operacyjnych służb</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta</p>	<p>Liczba jednostek (Policja, Straż Pożarna, Straż Miejska itp.), które otrzymały wsparcie publiczne oraz jego wartość</p> <p>↑</p> <p>Średni wiek grup sprzętowych użytkowanych przez jednostki</p> <p>↓</p>	Urząd Miasta Bochnia	<p>PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Małopolski Urząd Wojewódzki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bochni, Straż Miejska w Bochni, Inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe</p>
1.4.3.	Działania profilaktyczne, edukacyjne i prewencyjne adresowane do mieszkańców dotyczące bezpieczeństwa i zachowań w sytuacjach kryzysowych.	<p>Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i reagowania w sytuacji zagrożeń</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta</p>	<p>Liczba projektów i programów realizowana w placówkach oświatowych przez Straż Miejską</p> <p>↑</p> <p>Liczba zajęć z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa w szkołach</p> <p>↑</p> <p>Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu szeroko pojętego bezpieczeństwa</p> <p>↑</p>	Straż Miejska w Bochni, Placówki oświatowe	<p>Starostwo Powiatowe w Bochni, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bochni, Straż Miejska w Bochni, Inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe, Media</p>
1.4.4.	Rozwój monitoringu wizyjnego na terenie miasta.	Prewencja i zwiększenie wykrywalności przestępstw	Liczba kamer w przestrzeni publicznej	Urząd Miasta Bochnia	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Poprawa bezpieczeństwa publicznego	Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie miasta ↗		Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Bochni, Straż Miejska w Bochni, Inne służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo, porządek publiczny i ratownictwo oraz zarządzanie kryzysowe
1.4.5.	Działania ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego (prewencja, edukacja, inwestycje, poprawa organizacji ruchu itp.).	Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (mniejsza liczba zdarzeń i pokrzywdzonych)	Liczba kolizji i wypadków na drogach na terenie miasta ↘	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Zarząd Dróg w Bochni, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Straż Miejska w Bochni

OBSZAR STRATEGICZNY 2.

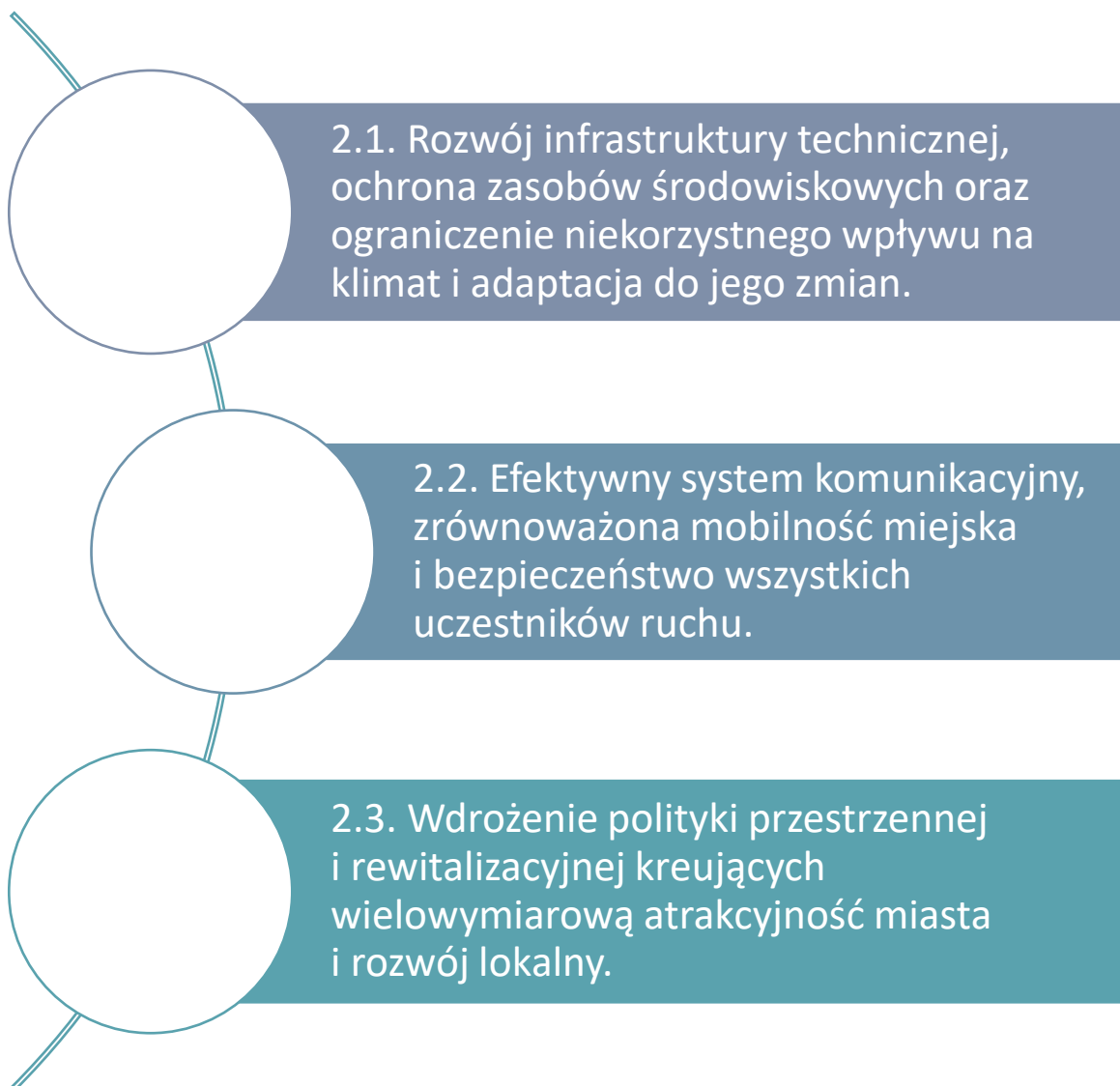
INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ

I ŚRODOWISKO

Cel strategiczny 2.

Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i rozwiniętej komunikacji jako kluczowych elementów oferty miejskiej.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Drugi obszar strategiczny skupia się przede wszystkim na kwestiach związanych z infrastrukturą sieciową, transportową oraz szeroko rozumianym zagospodarowaniem przestrzennym. O ile w tym pierwszym przypadku Bochnia charakteryzuje się brakiem deficytów w dostępie do sieci kanalizacyjnej, wodociągowej czy gazowej, o tyle jednym z najbardziej palących problemów miasta u progu trzeciej dekady XXI stulecia jest uporządkowanie ruchu samochodowego, paradoksalnie nie generowanego przez tranzyt (który skutecznie wyprowadziła z miasta autostrada A4), a codzienne dojazdy do pracy, szkół i usług mieszkańców miasta i ościennych gmin. Wiele do zrobienia jest także w zakresie uporządkowania przestrzennego miasta i lepszego wykorzystania terenów o przeznaczeniu wypoczynkowym i rekreacyjnym.

Pierwszy cel operacyjny (2.1) dotyczy wspomnianego utrzymania na odpowiednim poziomie infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej, a także ciepłowniczej na fragmencie miasta objętym jej zasięgiem. Uwzględniono w nim także działania zmierzające do efektywnego wykorzystania wód opadowych, a w konsekwencji minimalizowania zagrożeń związanych z podtopieniami przy krótkotrwałych, ale intensywnych opadach oraz z występowaniem susz, co stanowi także odpowiedź na obserwowane od pewnego czasu zmiany klimatu. Podobne założenie przyświecało uwzględnieniu w strategii działań obejmujących popularyzację OZE, termomodernizację oraz wymianę źródeł ciepła w budynkach użyteczności publicznej i wspieranie takich przedsięwzięć w budownictwie prywatnym. Realizacja tych działań będzie mieć swoje przełożenie również na stan powietrza, zwłaszcza w miesiącach jesiennych oraz zimowych. Pomimo sukcesywnej poprawy sytuacji, w Bochni nadal zdarzają się dni z przekroczonymi normami stężeń pyłów. Kwestią, która „wychodzi” poza granice miasta, jest ewentualna budowa spalarni odpadów. Na chwilę obecną, pomimo konieczności racjonalizacji gospodarki odpadami w mieście, nie jest wiadome, gdzie taka inwestycja mogłaby być zlokalizowana, ani czy w ogóle byłaby efektywna ekonomicznie – stąd konieczność przeprowadzenia szeregu ustaleń z podmiotami zainteresowanymi, na czele z sąsiednimi gminami i wypracowania wspólnego stanowiska.

Wyzwania związane z poprawą dostępności komunikacyjnej obejmuje cel operacyjny 2.2. Realizacja zgrupowanych w nim zadań ma przyczynić się do rozwiązania problemu poruszania się po mieście samochodem, rowerem oraz pieszo. Budowa brakujących odcinków dróg kategorii gminnej oraz (we współpracy z podmiotami zewnętrznymi) wyższych powinna rozładować korki na kluczowych fragmentach dróg w mieście. Obniżenie natężenia ruchu spodziewane jest wskutek lepszego i efektywniejszego wykorzystania transportu zbiorowego (autobusy miejskie, przewoźnicy prywatni, kolej), na czele z jego skoordynowaniem i sukcesywnym dostosowywaniem siatki połączeń do zmieniających się potrzeb i uwarunkowań. W strukturze ruchu na terenie miasta ważnym elementem jest obsługa transportów turystycznych, głównie do miejscowej Kopalni Soli, co także znalazło swoje odzwierciedlenie w siatce zadań planowanych do wykonania.

Zadania w ramach celu operacyjnego 2.3 odpowiadają na wyzwania związane z uporządkowaniem i efektywniejszym wykorzystaniem przestrzeni publicznej. Bochnia, pomimo niewątpliwych walorów wynikających z położenia, ukształtowania terenu oraz zabudowy uformowanej poprzez procesy historyczne, nie jest wolna od problemów znacząco obniżających jakość przestrzeni publicznych, wśród których za kluczowe można wskazać chaotyczną zabudowę niedopasowaną do stref funkcjonalnych, w których ona powstaje i o niskiej jakości architektonicznej. Odpowiednich działań wymaga także zieleń miejska – tym bardziej, że Bochnia posiada na swoim obszarze zarówno enklawy zieleni typowe dla

miast średniej wielkości (skwery, parki, zieleńce, zieleń cmentarna), jak i spore obszary lasów oraz nieużytków, sukcesywnie zarastających, a przy tym stanowiących cenne ekosystemy. Działania podejmowane przez samorząd skupiać się będą na podnoszeniu estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, zgodnie z ich podstawowymi funkcjami i przy uwzględnieniu zasobów historyczno-kulturowych oraz środowiskowych. Instrumentem, które będzie definiować politykę przestrzenną miasta są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, których tworzenie i aktualizacja zostały wskazane jako pierwsze z zadań w opisywanym celu operacyjnym. Z kolei opanowaniu chaosu reklamowego, stanowiącego bolączkę polskich miast, ma służyć skuteczne egzekwowanie zapisów uchwały krajobrazowej. Generalna strategia postępowania kładzie zatem nacisk na prowadzenie polityki przestrzennej i komunikacyjnej podnoszącej estetykę i funkcjonalność przestrzeni oraz mobilność, komfort i bezpieczeństwo mieszkańców, wspierającej aktywizację społeczności lokalnych oraz ochronę zasobów historyczno-kulturowych i środowiskowych miasta, w tym poprzez realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, kształtowanie przyjaznych przestrzeni publicznych oraz tworzenie lokalnie ośrodków usług, atrakcji, miejsc rekreacji i wypoczynku dla rozluźnienia ruchu w centrum miasta.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.1.1.	Rozwój i modernizacja systemu kanalizacji i oczyszczania ścieków na terenie miasta.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług kanalizacyjnych Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej Ochrona i poprawa stanu środowiska, w szczególności wód	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z kanalizacji ↗ Liczba awarii sieci kanalizacyjnej ↘	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Spółka z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
2.1.2.	Rozwój systemu kanalizacji deszczowej na terenie miasta, szczególnie w miejscach zagrożonych podtopieniami opadowymi oraz aktywowaniem się osuwisk.	Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi Podniesienie bezpieczeństwa przed powodzią i osuwiskami, ograniczenie szkód wynikłych wskutek deszczy nawałnych itp.	Długość sieci kanalizacji deszczowej na terenie miasta ↗	Urząd Miasta Bochnia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Spółka z o.o., Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
2.1.3.	Rozwój i modernizacja zaopatrzenia w wodę na terenie miasta.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług zaopatrzenia w wodę Zapewnienie odpowiednich dostaw wody i wydajności całego systemu	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z wodociągu ↗ Liczba awarii sieci wodociągowej ↘	Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Spółka z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Poprawa warunków mieszkalnych i prowadzenia działalności gospodarczej			
2.1.4.	Rozwój i modernizacja infrastruktury ciepłowniczej na terenie miasta, w tym m.in. modernizacja kotłowni oraz rozbudowa sieci.	Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług ciepłowniczych Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza	Odsetek mieszkańców i/lub gospodarstw domowych korzystających z sieci ciepłowniczej ↗	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bochni Spółka z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Miasta Bochnia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy
2.1.5.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej, w tym m.in. termomodernizacja, wymiana nieekologicznych źródeł grzewczych oraz instalacja odnawialnych źródeł energii.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie miasta Wzrost udziału energii z OZE w bilansie energetycznym miasta Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza	Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały poddane termomodernizacji ↗ Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały wyposażone i korzystają z ekologicznych źródeł grzewczych ↗ Liczba i/lub odsetek budynków użyteczności publicznej, które zostały wyposażone i korzystają z energii z OZE ↗ Zużycie energii w budynkach użyteczności publicznej w celach grzewczych ↘ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami ↘	Urząd Miasta Bochnia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bochni Spółka z o.o., Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<p>2.1.6.</p>	<p>Edukacja, promocja i wspieranie prywatnych rozwiązań poprawiających jakość powietrza, w tym monitoring jakości powietrza, ekodoradztwo, akcje i kampanie informacyjno-edukacyjne programy termomodernizacji budynków i mieszkań, wymiany nieekologicznych źródeł ciepła, instalacji odnawialnych źródeł energii.</p>	<p>Poprawa efektywności energetycznej budynków prywatnych</p> <p>Likwidacja nieekologicznych źródeł ciepła na terenie miasta</p> <p>Zwiększenie wykorzystania energii z OZE przez mieszkańców</p> <p>Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza</p>	<p>Liczba budynków prywatnych, które zostały poddane termomodernizacji przy dofinansowaniu publicznym</p> <p>↗</p> <p>Liczba budynków prywatnych, które zostały wyposażone i wykorzystują energię z OZE dzięki dofinansowaniu publicznemu</p> <p>↗</p> <p>Liczba budynków prywatnych, zostały wyposażone i korzystają z nowych, ekologicznych źródeł grzewczych dzięki dofinansowaniu publicznemu</p> <p>↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych korzystających z nieekologicznych źródeł ciepła</p> <p>↘</p> <p>Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami</p> <p>↘</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Inne JST, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Bochni Spółka z o.o.</p>
<p>2.1.7.</p>	<p>Rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury oraz ograniczenie nadmiernego zagęszczenia powierzchni nieprzepuszczalnych na terenie miasta (retencja, tereny zielone i zadrzewione itp.), ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania zjawisku miejskiej wyspy ciepła.</p>	<p>Poprawa retencji, bardziej racjonalna gospodarka zasobami wodnymi</p> <p>Zmniejszenie zagrożenia suszą hydrologiczną</p> <p>Podniesienie bezpieczeństwa przed powodzią i osuwiskami, ograniczenie szkód</p>	<p>Liczba projektów ukierunkowanych na poprawę stanu środowiska wodnego, zrealizowanych przez miasto</p> <p>↗</p> <p>Liczba gospodarstw domowych, które zrealizowały instalacje wykorzystania wody opadowej z dofinansowaniem publicznym</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.</p>	<p>NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		wynikłych wskutek deszczy nawaalnych itp. Poprawa warunków aerosanitarnych powietrza Łagodzenie skutków zmian klimatu			
2.1.8.	Edukacja, promocja i rozwój zintegrowanego systemu gospodarki odpadami w kierunku wzrostu selektywnie zbieranych odpadów komunalnych, ograniczenia ich ilości, maksymalnego odzysku oraz unieszkodliwiania.	Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów Zwiększenie poziomu odpadów zdalnych do dalszego wykorzystania Ochrona i poprawa stanu środowiska	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗ Odpady poddane recyklingowi ↗	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki oświatowe, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, inwestorzy, Organizacje pozarządowe, Media
2.1.9.	Współpraca z pozostałymi gminami powiatu bocheńskiego i innymi partnerami w kierunku rozważenia i ewentualnej wspólnej budowy spalarni odpadów (w tym m.in. znalezienia terenu i środków na potrzeby realizacji inwestycji).	Redukcja ilości odpadów trafiających na składowiska Ekologiczne uzupełnienie recyklingu i jednocześnie produkcja energii (domknięcie obiegu przy pomocy spalarni przeznaczonej do odzysku energii z odpadów nie nadających się do recyklingu) Ograniczenie niskiej emisji i poprawa jakości powietrza	Planowanie inwestycji: Liczba zaangażowanych partnerów projektu Opracowana koncepcja projektu Po zakończeniu ewentualnej inwestycji: Ilość składowanych odpadów ↘ Energia wyprodukowana przez spalarnię ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

2.1.10.	Poprawa świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz kształtowanie zachowań i postaw prośrodowiskowych wraz z realizacją zielonych projektów.	Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz wykształcenie zachowań prośrodowiskowych	<p>Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu edukacji ekologicznej ↗</p> <p>Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów ↗</p> <p>Liczba dzikich wysypisk śmieci ↘</p>	Urząd Miasta Bochnia, Placówki oświatowe	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Organizacje pozarządowe, Przedsiębiorcy, Mieszkańcy, Media
2.1.11.	Opracowanie/aktualizacja koncepcji energetycznej dla miasta, w kontekście unijnych zobowiązań klimatycznych.	<p>Dywersyfikacja źródeł ciepła, w tym w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego</p> <p>Zapewnienie neutralności klimatycznej</p>	<p>Zaktualizowane założenia długofalowej koncepcji energetycznej dla miasta</p> <p>Liczba i/lub odsetek budynków, które korzystają z energii z OZE ↗</p> <p>Poziom emisji dwutlenku węgla z paliw kopalnych ze źródeł zainstalowanych w budynkach ↘</p>	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Operatorzy energetyczni
CEL OPERACYJNY 2.2. Efektywny system komunikacyjny, zrównoważona mobilność miejska i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.2.1.	Współpraca z innymi właścicielami i zarządcami dróg w zakresie poprawy zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej miasta, w szczególności w zakresie budowy, przebudowy, rozbudowy i modernizacji dróg (w tym brakujących odcinków dróg tranzytowych) oraz ciągów	<p>Poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej na terenie miasta</p> <p>Poprawa zewnętrznej i wewnętrznej dostępności komunikacyjnej miasta</p>	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg powiatowych / wojewódzkich / krajowych oraz powiązanych ciągów pieszych i pieszo-rowerowych na terenie miasta ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie,

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	pieszych i pieszo-rowerowych na terenie miasta, w tym m.in. rozbudowa połączeń drogowych i wyprowadzenie DW 965 Limanowa - Zielona z centrum miasta (w tym kontynuacja budowy łącznika autostradowego).	Upłynnienie ruchu drogowego Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Liczba wypadków na drogach powiatowych / wojewódzkich / krajowych na terenie miasta, w tym z udziałem pieszych i/lub rowerzystów i/lub dzieci ↓		Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Zarząd Dróg w Bochni, Inne JST, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Straż Miejska w Bochni
2.2.2.	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych oraz ścieżek rowerowych o charakterze komunikacyjnym, z uwzględnieniem poprawy płynności ruchu na skrzyżowaniach poprzez budowę rond w miejscach, w których pozwalają na to warunki oraz przepisy.	Poprawa stanu i jakości gminnej infrastruktury drogowej Poprawa dostępności i integralności komunikacyjnej miasta Upłynnienie ruchu drogowego Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Długość nowych lub zmodernizowanych dróg gminnych oraz ciągów pieszych i pieszo-rowerowych ↗ Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych ↗ Liczba wypadków na drogach gminnych, w tym z udziałem pieszych i/lub rowerzystów i/lub dzieci ↓	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Straż Miejska w Bochni, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.
2.2.3.	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja drogowych obiektów inżynierskich na terenie miasta, w tym m.in. przebudowa mostów w ciągach ulic: Hutniczej, 20 Stycznia, Św. Marka, Staszica oraz budowa nowej przeprawy na rzece Rabie.	Poprawa stanu i jakości drogowych obiektów inżynierskich Poprawa dostępności i integralności komunikacyjnej miasta Upłynnienie ruchu drogowego Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Liczba nowych lub zmodernizowanych drogowych obiektów inżynierskich ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Straż Miejska w Bochni

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

2.2.4.	Rozwój systemu miejsc parkingowych, w tym m.in. budowa parkingu podziemnego w centrum miasta.	Zapewnienie komfortu mieszkańców korzystających z usług publicznych i turystów odwiedzających miasto Eliminacja korków oraz emisji spalin i hałasu	Liczba miejsc parkingowych w centrum miasta w granicach Strefy Płatnego Parkowania ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Komenda Powiatowa Policji w Bochni, Straż Miejska w Bochni
2.2.5.	Rozwój i promocja dostępnego i ekologicznego transportu zbiorowego, wraz z dostosowaniem do potrzeb mieszkańców, a także turystów (np. rozwój i modernizacja infrastruktury przystankowej, współpraca z przewoźnikami).	Zapewnienie mieszkańcom oraz turystom dostępności wysokiej jakości usług transportowych Poprawa integralności i dostępności komunikacyjnej miasta Zwiększenie mobilności mieszkańców Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport drogowy, poprawa jakości powietrza	Liczba połączeń (linii) obejmujących miasto i/lub na terenie miasta ↗ Liczba i/lub odsetek tras/kursów obsługiwanych przez tabor niskoemisyjny w ogólnej liczbie tras/kursów ↗ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami ↘	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Inni organizatorzy i przewoźnicy
2.2.6.	Rozwój transportu zintegrowanego (samochód, autobus, kolej, rower itp.), w szczególności poprzez wykorzystanie potencjału węzłów przesiadkowych oraz optymalizację i rozbudowę siatki zintegrowanych połączeń, w tym m.in. budowa parkingów Park&Ride (np. przy dworcu kolejowym).	Zapewnienie mieszkańcom dostępności wysokiej jakości usług transportowych Poprawa integralności i dostępności komunikacyjnej miasta Zintegrowanie różnych form transportu Zwiększenie mobilności mieszkańców	Liczba miejsc integrujących różne formy transportu Liczba zespolonych połączeń komunikacją publiczną do Krakowa i/lub liczba pasażerów tych połączeń ↗ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami ↘	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	NFOŚiGW, WFOŚiGW, PKP, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Inni organizatorzy i przewoźnicy

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport drogowy, poprawa jakości powietrza			
2.2.7.	Rozwój i modernizacja oświetlenia ulicznego, z naciskiem na wdrażanie rozwiązań energooszczędnych i proekologicznych.	Objęcie całego miasta systemem nowoczesnego oświetlenia ulicznego Poprawa bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta Poprawa efektywności energetycznej i kosztowej systemu oświetlenia ulicznego	Liczba punktów oświetlenia na terenie miasta, w tym energooszczędnych ↗ Poziom odczuwalnego bezpieczeństwa na terenie miasta ↗ Koszty zasilania systemu oświetlenia publicznego ↘	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Zarząd Dróg w Bochni
2.2.8.	Edukacja, promocja i rozwój infrastruktury transportu elektromobilnego.	Poprawa warunków użytkowania i popularyzacja pojazdów z napędem elektrycznym Ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych przez transport drogowy, poprawa jakości powietrza	Liczba użytkowników pojazdów elektrycznych w mieście ↗ Poziom zanieczyszczenia powietrza i/lub liczba dni w ciągu roku z przekroczonymi normami ↘	Urząd Miasta Bochnia	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.
CEL OPERACYJNY 2.3. Wdrożenie polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność miasta i rozwój lokalny.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
2.3.1.	Tworzenie, aktualizowanie i integrowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.	Uporządkowanie polityki przestrzennej i krajobrazowej miasta Stworzenie warunków dla zrównoważonego	Odsetek powierzchni miasta objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Mieszkańcy,

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		i zintegrowanego rozwoju miasta Ład przestrzenny			Przedsiębiorcy, inwestorzy
2.3.2.	Tworzenie dostępnych, atrakcyjnych, estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem terenów zielonych, parków kieszonkowych, stref rekreacyjno-wypoczynkowych oraz przestrzeni urządzonej w formie wooneferu, w tym m.in. na os. Smyków i os. Niepodległości.	Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych Stworzenie warunków dla integracji i aktywizacji oraz rekreacji i wypoczynku mieszkańców Poprawa atrakcyjności turystycznej miasta	Liczba nowych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych ↗ Liczba wydarzeń w nowych przestrzeniach oraz liczba ich uczestników ↗	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	Administracja rządowa, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
2.3.3.	Działania rewitalizacyjne o zintegrowanym charakterze (rozwój infrastruktury, aktywizacja społeczna, przedsiębiorcza i zawodowa itp.), zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Bochnia, w tym m.in. rewaloryzacja Plant Salinarnych – etap II, rewaloryzacja Zamku Żupnego, rewitalizacja placu Okulickiego i ul. Kraszewskiego, rewitalizacja placu Pułaskiego, placu Czaplińskiego, Bochneris i ul. Bernardyńskiej, rewitalizacja Budynku Matejki, odbudowa nadszybia szybu Regis, rewitalizacja-przebudowa ul. Kazimierza Wielkiego.	Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności przestrzeni, podwyższenie standardu budynków i pozostałej infrastruktury na obszarach rewitalizowanych Niwelacja problemów rozwojowych Stworzenie warunków dla integracji oraz aktywizacji społecznej, zawodowej i przedsiębiorczej itp. mieszkańców Ożywienie społeczno-gospodarcze Poprawa warunków życia mieszkańców na terenach objętych rewitalizacją Poprawa atrakcyjności turystycznej miasta	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz liczba mieszkańców, którzy z nich skorzystali ↗ Liczba przedsięwzięć (prywatnych, publicznych) zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o., Właściciele i zarządcy obiektów, Kopalnia Soli Bochnia, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

2.3.4.	Egzekwowanie zasad uchwały krajobrazowej.	<p>Uporządkowanie zasad lokowania reklam, powstrzymanie chaosu wizualnego</p> <p>Poprawa estetyki przestrzeni publicznej miasta, ochrona krajobrazu miasta</p> <p>Ład przestrzenny</p>	Liczba ujawnionych przypadków łamania zasad uchwały krajobrazowej	Urząd Miasta Bochnia	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy</p>
2.3.5.	Powołanie miejskiego plastyka.	<p>Zapewnienia spójności i wysokiego poziomu estetyki przestrzeni publicznej miasta (odpowiednie kształtowanie wizerunku przestrzeni miejskiej oraz nadzór nad estetyką terenów i obiektów w mieście)</p>	Liczba wydanych opinii plastycznych	<p>Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, Właściciele i zarządcy obiektów, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.</p>
2.3.6.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej i przestrzeni publicznej miasta.	<p>Zapewnienie dostępności obiektów użyteczności publicznej i infrastruktury miejskiej osobom ze szczególnymi potrzebami</p> <p>Poprawa warunków życia i funkcjonowania osób ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Liczba zinwentaryzowanych barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej, które nie zostały zlikwidowane</p> 	Koordynatorzy ds. dostępności	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, PFRON, Urząd Miasta Bochnia, Jednostki organizacyjne miasta</p>

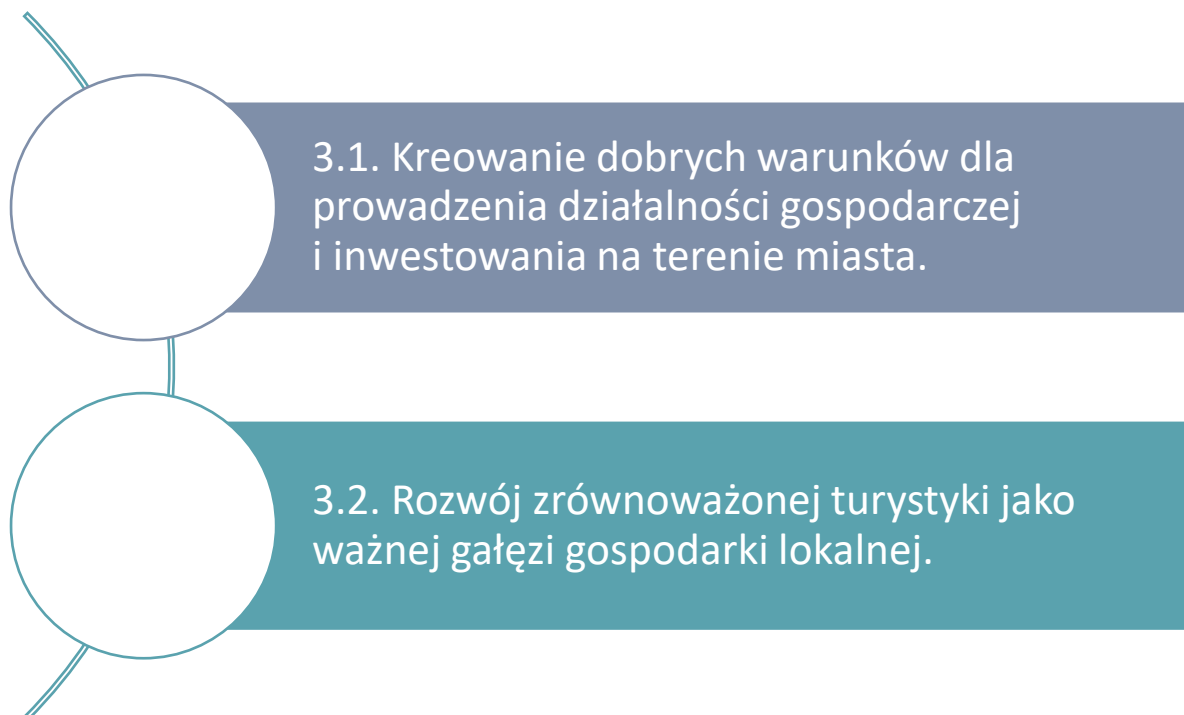
OBSZAR STRATEGICZNY 3.

GOSPODARKA I TURYSTYKA

Cel strategiczny 3.

Stymulowanie wzrostu gospodarczego, rozwoju turystyki i innych specjalizacji lokalnych oraz przedsiębiorczości mieszkańców, z wykorzystaniem uwarunkowań, dziedzictwa historycznego i górniczego miasta oraz zasobów środowiskowych, kulturowych i tradycji.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Na mapie gospodarczej Małopolski Bochnia posiada dość mocną pozycję – choć przez wieki na bogactwo i rozwój miasta przekładało się wydobywanie i handel solą, obecnie rolę „motorów napędowych” lokalnej gospodarki przejęły przedsiębiorstwa produkcyjne, głównie w szeroko pojętej branży metalowej i maszynowej. Część z nich funkcjonuje w Bocheńskiej Strefie Aktywności Gospodarczej, która – co istotne – zbliża się do kresu możliwości zainwestowania z uwagi na dostępność gruntów. Równolegle z „dużym” biznesem Bochnia jest centrum drobnej przedsiębiorczości, głównie rozmaitych usług, z oddziaływaniem na skalę ponadlokalną. Wspieraniu takiej działalności, niezależnie od jej skali oraz branży, poświęcone są działania w ramach celu operacyjnego 3.1. Polityka samorządu miasta skupiać się będzie przede wszystkim na kreowaniu odpowiednich warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, głównie za sprawą obsługi i integracji przedsiębiorców oraz zapewniania odpowiedniej bazy infrastrukturalnej. Wachlarzem działań kształtujących postawy przedsiębiorcze, we współpracy z odpowiednimi instytucjami i jednostkami (np. Powiatowy Urząd Pracy) zostanie objęta także bocheńska młodzież oraz przedstawiciele grup społecznych o najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.

Szczególną gałęzią bocheńskiej gospodarki jest turystyka. Miasto powszechnie jest kojarzone z kopalnią soli, która, po wyczerpaniu złóż i zaprzestaniu wydobywania, stała się jego największą atrakcją turystyczną, na co wpływ miało także wpisanie jej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO. Zadania w ramach celu operacyjnego 3.2 zakładają przede wszystkim stworzenie i rozwijanie platformy współpracy pomiędzy Kopalnią Soli a miastem, mieszkańcami i przedsiębiorcami, przynoszącej wielostronne korzyści. Samorząd będzie starać się także wykorzystać fakt napływu do miasta dość znaczącej grupy turystów, tworząc i promując „pozakopalnianą” ofertę spędzania wolnego czasu. Kluczową rolę w tym działaniu ma pełnić zabytkowa tkanka ścisłego centrum Bochni, jej atrakcje sportowe i rekreacyjne oraz historyczne i kulturalne. Planowane jest także wykorzystanie potencjału zasobów dziedzictwa materialnego, jaki posiadają nieodległe miejscowości, na czele z Nowym Wiśniczem i Lipnicą Murowaną. W założeniu Bochnia ma stać się miejscem nie kilkugodzinnego, a kilkudniowego pobytu. Szereg zadań poświęcono także rozwojowi oferty turystycznej od strony promocyjnej i marketingowej, co będzie stanowić jeden z kluczowych elementów jej profesjonalizacji.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. GOSPODARKA I TURYSTYKA

CEL OPERACYJNY 3.1. Kreowanie dobrych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie miasta.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.1.1.	Bieżące i perspektywiczne zarządzanie Bocheńską Strefą Aktywności Gospodarczej, w tym m.in. w zakresie efektywnego zagospodarowania przestrzeni, profesjonalnej obsługi oraz wsparcia i promocji firm wpisujących się w lokalne specjalizacje gospodarcze i oferujących atrakcyjne miejsca pracy dla mieszkańców.	<p>Optymalne zagospodarowanie przestrzeni Bocheńskiej Strefy Aktywności Gospodarczej</p> <p>Zapewnienie profesjonalnej obsługi inwestorów</p> <p>Utrwalenie wizerunku miasta jako miejsca atrakcyjnego do inwestowania</p> <p>Utrzymanie i pozyskanie inwestorów, zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych miasta</p>	<p>Liczba firm w Bocheńskiej Strefie Aktywności Gospodarczej, w tym dużych przedsiębiorstw</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Dochody miasta z tytułu podatku PIT i/lub CIT</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	Urząd Miasta Bochnia	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.2.	Pozyskiwanie na działalność gospodarczą lokali i obiektów poprzez zmianę ich dotychczasowych funkcji i zagospodarowanie na cele gospodarcze, turystyczne, usługowe, w tym m.in. na przestrzenie dla osób pracujących zdalnie.	<p>Poszerzenie oferty inwestycyjnej miasta</p> <p>Wsparcie i promocja przedsiębiorczości lokalnej</p> <p>Zapewnienie warunków rozwoju dla osób pracujących zdalnie na terenie miasta</p>	<p>Nowe powierzchnie udostępnione przez miasto na cele gospodarcze, turystyczne, usługowe [m²]</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	Urząd Miasta Bochnia	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Właściciele i zarządcy obiektów, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, inwestorzy
3.1.3.	Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz integracji lokalnego środowiska gospodarczego, w szczególności turystycznego, wsparcie i promocja oraz rozwój współpracy samorządu z tymże	<p>Wzrost integracji i aktywności lokalnego środowiska gospodarczego, w tym turystycznego</p>	<p>Liczba wzajemnych konsultacji i/lub projektów samorządu miasta ze środowiskiem gospodarczym</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	środowiskiem (np. w formie rady społecznej przy burmistrzu bądź cyklicznych spotkań).	Wzmocnienie relacji i rozwój współpracy pomiędzy samorządem miasta i środowiskiem gospodarczym			
3.1.4.	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych, kreatywnych i innowacyjnych wśród mieszkańców (głównie młodzieży szkolnej), we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty edukacyjnej w zakresie przedsiębiorczości Zwiększenie kreatywności, zaradności, i przedsiębiorczości mieszkańców, szczególnie osób młodych Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców, szczególnie osób młodych	Liczba i/lub odsetek dzieci, które w szkołach uczestniczyły w zajęciach z zakresu przedsiębiorczości Liczba działalności gospodarczych założonych przez osoby fizyczne do 30 roku życia	Placówki oświatowe	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kuratorium Oświaty w Krakowie, Starostwo Powiatowe w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Organizacje pozarządowe
3.1.5.	Współpraca z instytucjami otoczenia biznesu w zakresie zapewnienia oferty szkoleniowo-doradczej, informacyjnej itp. dla lokalnego biznesu.	Zapewnienie warunków dla rozwoju biznesu Poprawa konkurencyjności biznesu i wzrost przedsiębiorczości lokalnej Zwiększenie bazy podatników i dochodów własnych miasta	Liczba podmiotów zarejestrowanych i/lub nowo zarejestrowanych w REGON na 1 tys. mieszkańców miasta Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie miasta do podmiotów wyrejestrowywanych Dochody miasta z tytułu podatku PIT i/lub CIT	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.1.6.	Współpraca z instytucjami rynku pracy w zakresie aktywizacji zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców miasta.	<p>Zapewnienie odpowiedniego wsparcia dla osób bezrobotnych, zmieniających pracę, chcących rozpocząć lub rozwinąć własną działalność gospodarczą</p> <p>Wzrost i poprawa jakości zatrudnienia</p> <p>Spadek bezrobocia, w szczególności długotrwałego</p> <p>Wzrost aktywności zawodowej i przedsiębiorczej mieszkańców</p>	<p>Pracujący w przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Liczba osób bezrobotnych z terenu miasta, w tym długotrwanie</p> <p style="text-align: center;">↘</p>	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bochni	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Osoby bezrobotne, Organizacje pozarządowe</p>
3.1.7.	Wsparcie i promocja społecznej odpowiedzialności biznesu.	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju i wyróżnienie społecznie odpowiedzialnego biznesu</p> <p>Wzmocnienie relacji i rozwój współpracy pomiędzy samorządem miasta, społecznością lokalną i środowiskiem gospodarczym</p>	<p>Liczba wspólnych projektów i/lub programów samorządu miasta i lokalnego biznesu</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	<p>Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Przedsiębiorcy i ich zrzeszenia, Media</p>
CEL OPERACYJNY 3.2. Rozwój zrównoważonej turystyki jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
3.2.1.	Badania i analizy (własne oraz udział w badaniach zewnętrznych) trendów oraz ruchu turystycznego wraz z wykorzystaniem wniosków do doskonalenia oferty oraz	Poznanie ocen oraz potrzeb i oczekiwań klientów dotyczących oferty turystycznej, a także obecnych	Liczba zrealizowanych badań i analiz własnych	Miejski Dom Kultury w Bochni, Urząd Miasta Bochnia	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST,</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	kreowania nowych produktów i usług dla odwiedzających miasto i jego atrakcje.	i prognozowanych trendów w turystyce Ewaluacja oraz rozwój oferty turystycznej	Liczba wdrożonych nowych propozycji ofertowych na bazie wniosków z badań 		Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne Organizacje pozarządowe, Podmioty badawcze-analityczne i doradcze
3.2.2.	Współpraca z przedsiębiorstwami, izbami i organizacjami turystycznymi w obszarze kształtowania i promocji zdywersyfikowanej oferty pakietów pobytowych w zależności od ich odbiorcy, w tym m.in. oferty kilkudniowej, oraz ciągłe kreowanie nowych produktów.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta Wydłużenie pobytu turystycznego na terenie miasta	Liczba nowych atrakcji oraz produktów turystycznych miasta 	Miejski Dom Kultury w Bochni, Urząd Miasta Bochnia	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe
3.2.3.	Rozwój, promocja i animacja zintegrowanych lokalnie i ponadlokalnie (przede wszystkim we współpracy z gminami ościennymi) ścieżek rowerowych wraz z zapleczem (miejsca obsługi, przestrzenie dla rozwoju drobnych usług) oraz uruchomienie systemu wypożyczalni rowerów w sezonie.	Rozwój infrastruktury rowerowej Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej miasta	Długość ścieżek rowerowych na terenie miasta oraz liczba wydarzeń (wycieczek, rajdów itp.) zorganizowanych przy ich wykorzystaniu w ciągu roku 	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Gminy ościenne i inne JST, Instytucje kultury, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe, Organizacje i kluby sportowe

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<p>3.2.4.</p>	<p>Rozwój i promocja oferty wypoczynku, sportu i rekreacji wodnej, w tym m.in. we współpracy z sektorem prywatnym.</p>	<p>Rozwój oferty wypoczynku, sportu i rekreacji wodnej</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej miasta oraz liczby korzystających z lokalnej oferty wypoczynku, sportu i rekreacji wodnej</p>	<p>Liczba nowych atrakcji w ramach oferty wypoczynku, sportu i rekreacji wodnej</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>PGW Wody Polskie, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kluby i organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe</p>
<p>3.2.5.</p>	<p>Rozwój i promocja oferty nowoczesnych turystycznych gier terenowych do indywidualnego wykorzystania, w dowolnie wybranym czasie, niezależnie od pory roku i dnia tygodnia (questy po Bochni).</p>	<p>Rozwój oferty gier terenowych</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie zasobów kulturowo-historycznych, przyrodniczych, ciekawych miejsc i innych atrakcji miasta</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta</p>	<p>Liczba opracowanych gier terenowych</p> <p>↗</p> <p>Liczba wydarzeń terenowych zorganizowanych w ciągu roku oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<p>3.2.6.</p>	<p>Rozwój i promocja oferty różnych wariantów pieszych wycieczek po mieście z certyfikowanym przewodnikiem.</p>	<p>Rozwój oferty pieszych wycieczek po mieście</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie zasobów kulturowo-historycznych, przyrodniczych, ciekawych miejsc i innych atrakcji miasta</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz liczby turystów</p>	<p>Liczba dostępnych wariantów wycieczek</p> <p>Liczba osób w ciągu roku, które skorzystały z oferty wycieczki z certyfikowanym przewodnikiem po mieście</p>	<p>Miejski Dom Kultury w Bochni, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Placówki oświatowe, Instytucje kultury, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe, PTTK</p>
<p>3.2.7.</p>	<p>Wspieranie rozwoju i promocja oferty leczniczo-rehabilitacyjnej i sanatoryjnej, w tym m.in. wsparcie Kopalni Soli Bochnia w uzyskaniu statusu podziemnego uzdrowiska oraz innych podmiotów działających w tym obszarze.</p>	<p>Rozwój oferty leczniczo-rehabilitacyjnej i sanatoryjnej na terenie miasta</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz liczby korzystających z lokalnej oferty leczniczo-rehabilitacyjnej i sanatoryjnej</p>	<p>Liczba osób korzystających z oferty uzdrowiskowej Kopalni Soli Bochnia</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

<p>3.2.8.</p>	<p>Wykorzystanie potencjałów turystycznych miasta, Kopalni Soli Bochnia i innych podmiotów działających w branży turystycznej do budowy i promocji jednolitej oferty turystycznej Bochni (np. wspólne spotkania i szkolenia przewodników miejskich i kopalni, w szczególności w zakresie promowania wśród klientów kopalni pozostałej oferty turystycznej miasta).</p>	<p>Rozwój procesów współpracy w sferze turystyki oraz osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej, zróżnicowanej i zintegrowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie atrakcji turystycznych miasta</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej</p>	<p>Liczba wspólnych szkoleń przewodników miejskich i Kopalni Soli Bochnia oraz liczba uczestników</p> <p>↗</p>	<p>Miejski Dom Kultury w Bochni, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe, PTTK</p>
<p>3.2.9.</p>	<p>Zapewnienie oferty szkoleniowo-doradczej, informacyjnej itp. dla osób prowadzących lub chcących rozwijać działalność turystyczną i powiązaną.</p>	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju działalności turystycznej i okołoturystycznej, szczególnie przez mieszkańców</p> <p>Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego</p> <p>Zwiększenie korzyści finansowych z tytułu rozwoju turystyki dla mieszkańców oraz budżetu miasta</p>	<p>Liczba osób które skorzystały z oferty wsparcia i rozpoczęły działalność związaną z obsługą ruchu turystycznego</p> <p>↗</p> <p>Dochody miasta z tytułu podatku PIT i/lub CIT</p> <p>↗</p>	<p>Miejski Dom Kultury w Bochni, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.2.10.	Wspieranie rozwoju i promocja oferty noclegowe, gastronomicznej i konferencyjnej.	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju branży noclegowej, gastronomicznej i konferencyjnej</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie lokalnej oferty noclegowej, gastronomicznej i konferencyjnej</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i liczby turystów korzystających z lokalnej oferty noclegowej, gastronomicznej i konferencyjnej</p>	<p>Liczba miejsc noclegowych na terenie miasta ↗</p> <p>Liczba udzielonych noclegów ↗</p> <p>Liczba podmiotów gastronomicznych na terenie gminy ↗</p>	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Dom Kultury w Bochni,	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe
3.2.11.	Wspieranie rozwoju oraz promocja produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych, w tym m.in. produktów o charakterze pamiątkarskim jednoznacznie kojarzonych z Bochnią.	<p>Zapewnienie warunków dla rozwoju oferty produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie lokalnej oferty produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej oraz liczby turystów korzystających z lokalnej oferty produktów lokalnych, tradycyjnych i regionalnych, w tym kupujących oryginalne pamiątki z Bochni</p>	Liczba przedsiębiorców oferujących produkty lokalne, tradycyjne i regionalne ↗	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Dom Kultury w Bochni,	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Instytucje otoczenia biznesu, Ośrodki doradztwa rolniczego

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.2.12.	Transformacja ekologiczna obiektów i usług turystycznych wraz z certyfikacją oraz promocją.	<p>Wypromowanie i upowszechnienie lokalnego biznesu oraz miasta jako nowoczesnych i dbających o ekologię</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i liczby korzystających z oferty lokalnych obiektów i usług turystycznych</p>	Liczba firm z „zielonym certyfikatem” ↗	Urząd Miasta Bochnia	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>
3.2.13.	Współpraca z samorządem wojewódzkim i powiatowym w zakresie wsparcia rozwoju kadr dla turystyki.	<p>Zapewnienie kadr dla turystyki</p> <p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania i przywiązania lokalnego kadr turystycznych</p> <p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług turystycznych</p>	Liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia w zakresie turystyki zorganizowanych przez miasto i/lub powiat i/lub województwo oraz liczba uczestników ↗	Urząd Miasta Bochnia	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>
3.2.14.	Uzupełnianie i dbałość o atrakcyjność, estetykę, dostępność i funkcjonalność infrastruktury turystycznej.	<p>Poprawa atrakcyjności, estetyki, dostępności i funkcjonalności infrastruktury turystycznej</p> <p>Zwiększenie komfortu turystów i atrakcyjności turystycznej miasta</p>	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej ↗	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>
3.2.15.	Budowa, przebudowa, rozbudowa i modernizacja lokalnego systemu komunikacyjnego pod kątem obsługi ruchu turystycznego, w tym m.in. parkingi i zatoczki dla autobusów na czas zwiedzania oraz uruchomienie przewozów turystycznych na linii dworzec kolejowy – centrum miasta – szyb Campi.	<p>Dostosowywanie lokalnego systemu komunikacyjnego do potrzeb obsługi ruchu turystycznego</p> <p>Zwiększenie mobilności turystów</p>	Liczba osób korzystających rocznie z przewozów turystycznych na linii dworzec kolejowy – centrum miasta – szyb Campi ↗	Urząd Miasta Bochnia, Bocheńskie Zakłady Usług Komunalnych Sp. z o.o.	<p>Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Właściciele i zarządcy dróg, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		Zwiększenie komfortu turystów i atrakcyjności turystycznej miasta			
3.2.16.	Spójny system identyfikacji wizualnej miasta i opracowanie logo promocyjnego Bochni, odpowiednie oznakowanie turystyczne ścieżek, miejsc i atrakcji turystycznych.	Wzmocnienie marki Bochni Poprawa orientacji przestrzennej turystów (ułatwienie poruszania się po mieście i odnalezienia właściwej drogi do atrakcji)	Liczba obiektów objętych miejskim systemem wizualizacji turystycznej ↗	Urząd Miasta Bochnia	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne
3.2.17.	Rozwój promocji turystycznej, w tym m.in. produkcja i dystrybucja wielojęzycznych materiałów promocyjnych w różnej formie, kampanie w mediach i w sieci, dedykowana strona internetowa, aplikacja na urządzenia mobilne.	Wypromowanie i upowszechnienie atrakcji turystycznych miasta Wzmocnienie marki turystycznej Bochni Zwiększenie zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej	Liczba działań promocyjnych i ich zasięg ↗ Liczba odwiedzin strony turystycznej miasta ↗ Liczba turystów odwiedzających poszczególne atrakcje turystyczne miasta, w tym Kopalnię Soli Bochnia ↗	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Dom Kultury w Bochni,	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe
3.2.18.	Wspólna promocja miasta, Kopalni Soli Bochnia oraz lokalnych przedsiębiorców turystycznych, w tym m.in. w ramach pakietów promocyjnych dla osób i grup odwiedzających lokalny samorząd.	Wzmocnienie marki turystycznej Bochni Zwiększenie zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej	Liczba wspólnych działań promocyjnych miasta, Kopalni Soli Bochnia oraz lokalnych przedsiębiorców turystycznych i ich zasięg, w tym liczba podmiotów zaangażowanych w stworzenie pakietu promocyjnego z prezentami dla osób i grup odwiedzających lokalny samorząd. ↗	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Dom Kultury w Bochni,	Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.2.19.	<p>Rozwój współpracy z samorządami z regionu (m.in. Nowy Wiśnicz, Lipnica Murowana) i kraju oraz z miastami partnerskimi Bochni w zakresie turystyki i promocji.</p>	<p>Rozwój procesów współpracy w sferze turystyki i promocji oraz osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)</p> <p>Zapewnienie atrakcyjnej, zróżnicowanej i zintegrowanej oferty turystycznej/spędzania czasu wolnego, dostosowanej do potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie atrakcji turystycznych miasta</p> <p>Wzmocnienie marki turystycznej Bochni</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej</p>	<p>Liczba projektów w zakresie turystyki i promocji we współpracy miasta i co najmniej jednego samorządu krajowego i/lub zagranicznego</p>	<p>Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Wiśnicz, Lipnica, miasta partnerskie i inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>
3.2.20.	<p>Promocja oferty wśród turystów odwiedzających Kraków i inne atrakcje turystyczne Małopolski w celu przejęcia części ruchu turystycznego, w tym m.in. nawiązanie stałej współpracy z biurami podróży w zakresie popularyzacji oferty miasta i uwzględniania jej w ofertach tychże biur.</p>	<p>Wypromowanie i upowszechnienie atrakcji turystycznych miasta</p> <p>Wzmocnienie marki turystycznej Bochni</p> <p>Zwiększenie zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej</p>	<p>Liczba działań promocyjnych realizowanych w Krakowie i ich zasięg</p> <p>Liczba turystów odwiedzających poszczególne atrakcje turystyczne miasta, w tym Kopalnię Soli Bochnia</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia, Miejski Dom Kultury w Bochni,</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.2.21.	Aktywizacja i rozwój współpracy ze środowiskiem akademickim Krakowa (uczelnie, organizacje i zrzeszenia studenckie) w kierunku promocji walorów turystycznych miasta.	<p>Wypromowanie i upowszechnienie atrakcji turystycznych miasta</p> <p>Wzmocnienie marki turystycznej Bochni</p> <p>Zwiększenie zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej</p>	<p>Liczba działań promocyjnych realizowanych w krakowskim środowisku akademickim i ich zasięg</p> <p>↗</p> <p>Liczba turystów odwiedzających poszczególne atrakcje turystyczne miasta, w tym Kopalnię Soli Bochnia</p> <p>↗</p>	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Krakowskie uczelnie wyższe, Organizacje i zrzeszenia studenckie
3.2.22.	Organizacja i promocja wydarzeń, w tym m.in. wykreowanie dużej imprezy przyciągających turystów oraz budującej wizerunek miasta jako miejsca atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego.	<p>Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty wydarzeń skierowanej do mieszkańców, jak również do turystów</p> <p>Wzmocnienie marki turystycznej Bochni</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej</p>	<p>Liczba wydarzeń w skali roku oraz liczba ich uczestników</p> <p>↗</p>	Urząd Miasta Bochnia Muzeum im. prof. Stanisława Fischera w Bochni, Miejski Dom Kultury w Bochni, Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna w Bochni, Urząd Miasta Bochnia, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bochni, Kryta Pływalnia im. Jana Kota w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Placówki oświatowe, Przedsiębiorcy, Kopalnia Soli Bochnia, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe, Kluby i organizacje sportowe, Media
3.2.23.	Rozwój informacji turystycznej na terenie miasta, w tym m.in. prowadzenie Centrum Informacji Turystycznej włączonego do Małopolskiego Systemu Informacji Turystycznej.	<p>Profesjonalizacja obsługi ruchu turystycznego</p> <p>Wypromowanie i upowszechnienie zasobów kulturowo-historycznych, przyrodniczych, ciekawych miejsc i innych atrakcji turystycznych miasta</p> <p>Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej</p>	<p>Liczba osób korzystających z informacji turystycznej w ciągu roku oraz poziom ich zadowolenia</p> <p>↗</p>	Urząd Miasta Bochnia, Miejski Dom Kultury w Bochni	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Przedsiębiorcy, Organizacje i firmy turystyczne, Lokalna Grupa Działania

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.2.24.	<p>Kampanie informacyjno-edukacyjne kierowane do mieszkańców, wskazujące korzyści płynące z turystyki dla miasta i całej społeczności lokalnej.</p>	<p>Wzrost poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie turystyki jako gałęzi gospodarki lokalnej, m.in. związanych z tym korzyści dla budżetu miasta i całej społeczności lokalnej</p> <p>Zapewnienie warunków dla rozwoju działalności turystycznej i okołoturystycznej, szczególnie przez mieszkańców</p>	<p>Liczba kampanii informacyjno-edukacyjnych kierowanych do mieszkańców</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Poziom akceptacji i poparcia społecznego dla rozwoju turystyki w Bochni</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	<p>Urząd Miasta Bochnia</p>	<p>Jednostki organizacyjne miasta, Powiatowy Urząd Pracy w Bochni, Instytucje otoczenia biznesu, Przedsiębiorcy, Firmy i organizacje turystyczne, Organizacje pozarządowe, Mieszkańcy</p>
---------	---	---	--	-----------------------------	---

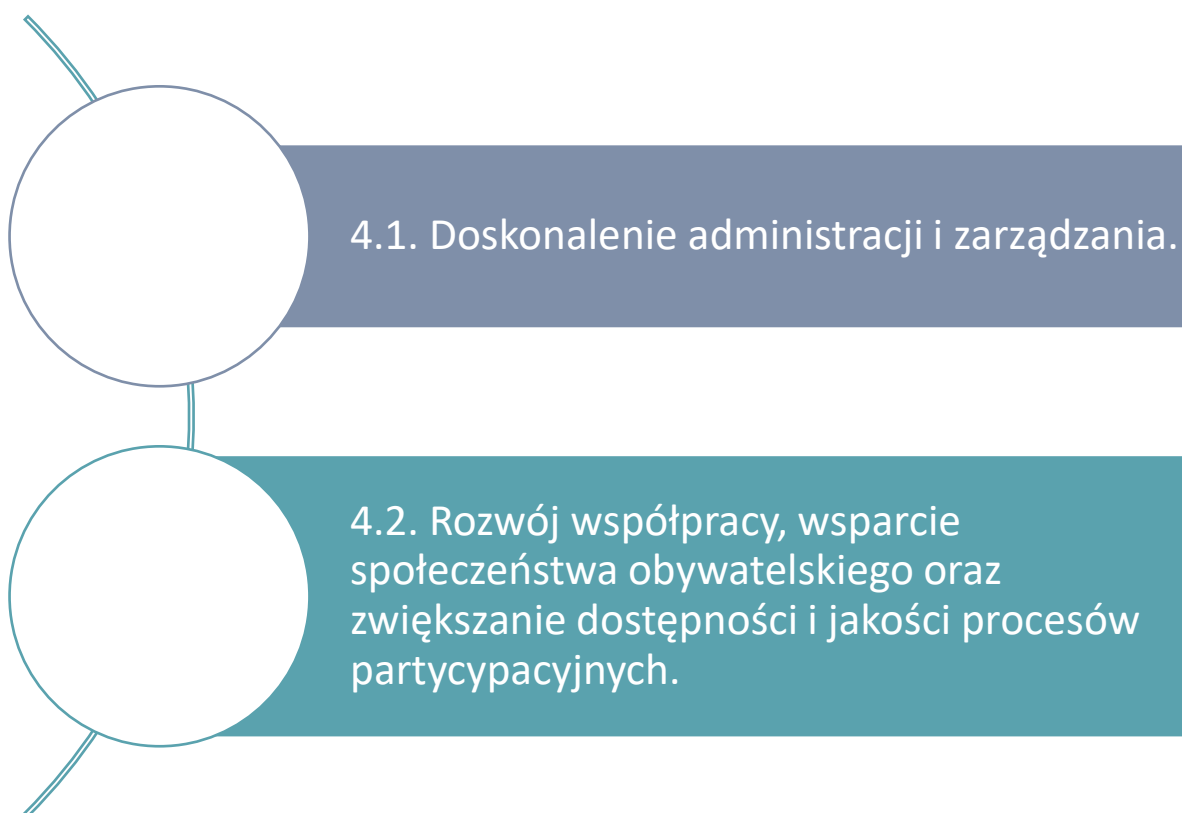
OBSZAR STRATEGICZNY 4.

ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO

Cel strategiczny 4.

Nowoczesne i partnerskie zarządzanie publiczne, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.

Cele operacyjne:

Uzasadnienie i strategia postępowania w ramach obszaru:

Ostatni obszar strategiczny poświęcony jest funkcjonowaniu lokalnej administracji oraz jej szeroko pojętemu stykowi ze społeczeństwem. Niezależnie od kwestii związanych z zawilżnością prawa i częstymi jego zmianami, sprawność, skuteczność i profesjonalizm działania urzędu miasta oraz miejskich jednostek bezpośrednio wpływa na atrakcyjność osadniczą, stymuluje partycypację społeczną i podnosi jej poziom. Stąd też zadania w ramach celu operacyjnego 4.1 skupiają się na doskonaleniu funkcjonowania aparatu administracyjnego. Znalazły się wśród nich przedsięwzięcia związane z ciągłym podnoszeniem kompetencji i kwalifikacji kadr, poprawą warunków lokalowych oraz doposażeniem sprzętowym, a także kładące nacisk na udostępnienie jak największej liczby usług w formie elektronicznej, wraz z upowszechnieniem tej metody załatwiania spraw. Z kolei cel operacyjny 4.2 odnosi się do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez wzmocnienie aktywności obywatelskiej. Uwzględniono konieczność wsparcia rozwoju działalności społecznej rozumianej jako grupy formalne i nieformalne oraz ich inicjatywy. Ułatwieniem dla mieszkańców Bochni ma stać się wdrożenie karty mieszkańca, której pobocznym efektem ma być zwiększenie wpływów do budżetu z tytułu odprowadzania podatków dochodowych w mieście.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO

CEL OPERACYJNY 4.1. Doskonalenie administracji i zarządzania.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.1.1.	Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji zawodowych kadr Urzędu Miasta Bochnia, jednostek miejskich i spółek komunalnych.	<p>Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania pracowników samorządowych</p> <p>Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych</p>	<p>Średnia liczba szkoleń i/lub innych form doskonalenia na pracownika urzędu i/lub jednostek miejskich i/lub spółek komunalnych w ciągu roku</p> <p style="text-align: center;">↗</p> <p>Liczba zgłoszonych skarg, w tym zasadnych</p> <p style="text-align: center;">↘</p>	Urząd Miasta Bochnia	<p>Administracja rządowa, Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Pracownicy samorządowi</p>
4.1.2.	Rozwój i modernizacja bazy oraz doposażenie administracyjnej lokalnej, w tym m.in. zapewnienie dostępności architektonicznej i wdrożenie rozwiązań proekologicznych.	<p>Zapewnienie dostępności wysokiej jakości bazy i wyposażenia administracji lokalnej</p> <p>Poprawa warunków pracy oraz świadczenia usług / korzystania z usług publicznych</p> <p>Poprawa efektywności energetycznej bazy, dywersyfikacja źródeł ciepła w kierunku bardziej ekologicznych</p> <p>Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami</p>	<p>Liczba nowych i zmodernizowanych obiektów</p> <p style="text-align: center;">↗</p>	Urząd Miasta Bochnia	<p>Administracja rządowa, NFOŚiGW, WFOŚiGW, PFRON, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta, Koordynatorzy ds. dostępności</p>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

4.1.3.	Cyfryzacja Urzędu Miasta Bochnia, jednostek miejskich i spółek komunalnych oraz rozwój i integracja e-usług publicznych wraz z upowszechnieniem korzystania z nich przez klientów.	Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych, w tym wzrost dostępności i liczby e-usług Zwiększenie liczby spraw realizowanych elektronicznie	Liczba i/lub odsetek dostępnych e-usług ↗ Odsetek usług realizowanych przez urząd z użyciem cyfrowych form komunikacji ↗	Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Jednostki organizacyjne miasta
CEL OPERACYJNY 4.2. Rozwój współpracy, wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększanie dostępności i jakości procesów partycypacyjnych.					
Kierunki działań		Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźniki oceny osiągnięcia rezultatów i oczekiwany trend	Realizacja lub nadzór nad procesem po stronie miasta	Podmioty zaangażowane/partnerzy
4.2.1.	Sprzysianie rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego, kształtowanie, wzmocnienie i promocja aktywności i partycypacji społecznej mieszkańców, w tym m.in. edukacja obywatelska, z naciskiem na młodzież.	Zwiększenie integracji społecznej Wzrost aktywności i partycypacji społecznej, rozwój społeczeństwa obywatelskiego i procesów współpracy lokalnej	Liczba aktywnych wolontariuszy w szkołach na terenie miasta ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne
4.2.2.	Wsparcie i promocja zorganizowanej działalności społecznej (porady, konsultacje, wydarzenia typu Święto Bocheńskich Organizacji Pozarządowych itp.), w tym m.in. rozwój współpracy finansowej i pozafinansowej z organizacjami pozarządowymi.	Wzrost znaczenia i profesjonalizacja organizacji pozarządowych i innych form aktywności społecznej Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań strategii Podniesienie jakości i efektywności kosztowej realizacji zadań publicznych	Liczba udzielonych porad i konsultacji dla organizacji pozarządowych ↗ Liczba zadań publicznych miasta realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Jednostki organizacyjne miasta, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne
4.2.3.	Rozwój mechanizmów współdecydowania o wydatkach z budżetu miasta wraz z poprawą procesu realizacji projektów wybranych przez mieszkańców.	Zwiększenie integracji społecznej Wzrost aktywności i partycypacji społecznej,	Wysokość budżetu partycypacyjnego jako odsetek ogółu wydatków budżetu miasta ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne,

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		rozwój społeczeństwa obywatelskiego i procesów współpracy lokalnej	Liczba projektów zgłoszonych do budżetu partycypacyjnego i/lub liczba projektów zakwalifikowanych do głosowania oraz liczba mieszkańców zaangażowanych w głosowanie ↗		Media, Młodzież
4.2.4.	Doskonalenie systemu komunikacji i dialogu samorządu z mieszkańcami, w tym m.in. zapewnienie dostępności cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej administracji (konsultacje społeczne, tradycyjne i współczesne kanały komunikacji, np. opracowanie ogólnodostępnego materiału informującego o kompetencjach oraz zadaniach realizowanych przez poszczególne jednostki na rzecz mieszkańców).	Poprawa efektywności komunikacji na linii władze samorządowe/urząd a mieszkańcy i inni interesariusze administracji Rozwój dialogu publicznego Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	Liczba odwiedzin strony internetowej miasta ↗ Liczba zrealizowanych procesów konsultacyjnych i ich uczestników ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe i inicjatywy nieformalne
4.2.5.	Rozwój współpracy samorządowej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym oraz przenoszenie jej na środowiska lokalne.	Rozwój procesów współpracy lokalnej, regionalnej, krajowej i międzynarodowej Osiągnięcie efektu synergii (wzajemnego napędzania się efektów działań)	Liczba projektów we współpracy miasta i/lub jego jednostek i co najmniej jednego partnera krajowego i/lub zagranicznego ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Partnerzy zagraniczni, Administracja rządowa, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Bochni, Inne JST, Jednostki organizacyjne miasta, Przedsiębiorcy, Organizacje pozarządowe
4.2.6.	Uczestnictwo władz miasta i pracowników w branżowych forach samorządowych.	Integracja środowiska samorządowego Doskonalenie kadr, wymiana wiedzy i doświadczeń	Liczba pracowników samorządowych zrzeszonych w branżowych forach samorządowych ↗ Liczba branżowych forów samorządowych, w których partycypują przedstawiciele miasta ↗	Władze samorządowe miasta, Pracownicy samorządowi	Różne związki i zrzeszenia samorządowe, FRDL MISTIA

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

4.2.7.	Wdrożenie Bocheńskiej Karty Mieszkańca oraz inne działania zachęcające mieszkańców do silniejszego związania się i odprowadzania podatków dochodowych w mieście.	Zwiększenie liczby podatników i w konsekwencji zasobów finansowych w budżecie lokalnym Wzmocnienie przywiązania mieszkańców do życia w Bochni	Wielkość i udział % dochodów z PIT w dochodach własnych budżetu miasta ↗	Władze samorządowe miasta, Urząd Miasta Bochnia	Jednostki organizacyjne miasta, Mieszkańcy
--------	--	--	---	--	---

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY MIASTA BOCHNIA WRAZ Z USTALENIAMI I REKOMENDACJAMI W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE

KWESTIE WODNE A STRATEGIA ROZWOJU GMINY MIASTA BOCHNIA NA LATA 2022-2030

Zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2021r., poz. 2233 ze zm.), Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 uwzględnia m.in. ustalenia dokumentów planistycznych, o których mowa w ww. ustawie tj.:

- plany zarządzania ryzykiem powodziowym,
- plany gospodarowania wodami na obszarze dorzecza,
- plan przeciwdziałania skutkom suszy.

Zasoby wodne miasta i zarządzanie ryzykiem powodziowym

Główną rzeką miasta Bochnia jest Raba, która przepływa wzdłuż jego północnych granic. Stanowi ona prawostronny dopływ rzeki Wisły. Raba na tym odcinku ma charakter równinny, meandruje wartko po żwirowym podłożu. Jej dolina jest tu rozległa, co wiąże się z istotnym zagrożeniem powodziowym. Wśród mniejszych cieków wodnych na terenie Bochni wyróżniają się dwa – Babica i Gróbka. Potok Babica przepływa przez centrum miasta i jest częściowo przykryty (orurowany), jego dopływami są potoki Murowianka, Storynka, Św. Rozalii i Buczkowski. Potok Gróbka przepływa przez południową część miasta.

W północno-zachodniej i północnej części miasta, nad Rabą, znajdują się podmokłe, zielone tereny po wysychających starorzeczach. Na podstawie map geoportalu Hydroportal (PGW Wody Polskie), ostatnie ze starorzeczy w formie zbiorników wodnych lokalizują się na północno-wschodniej granicy miasta z miejscowością Krzyżanowice. Tereny te cechują również małe cieki wodne o słabym odpływie lub braku odpływu. Miejscowo odnotowuje się niewielkie zbiorniki sztuczne, powstałe prawdopodobnie w związku z eksploatacją kopalni na niewielką skalę. Znaczna część omawianych terenów jest zmeliorowana. Dotyczy to również obszarów leśnych i rolniczych.

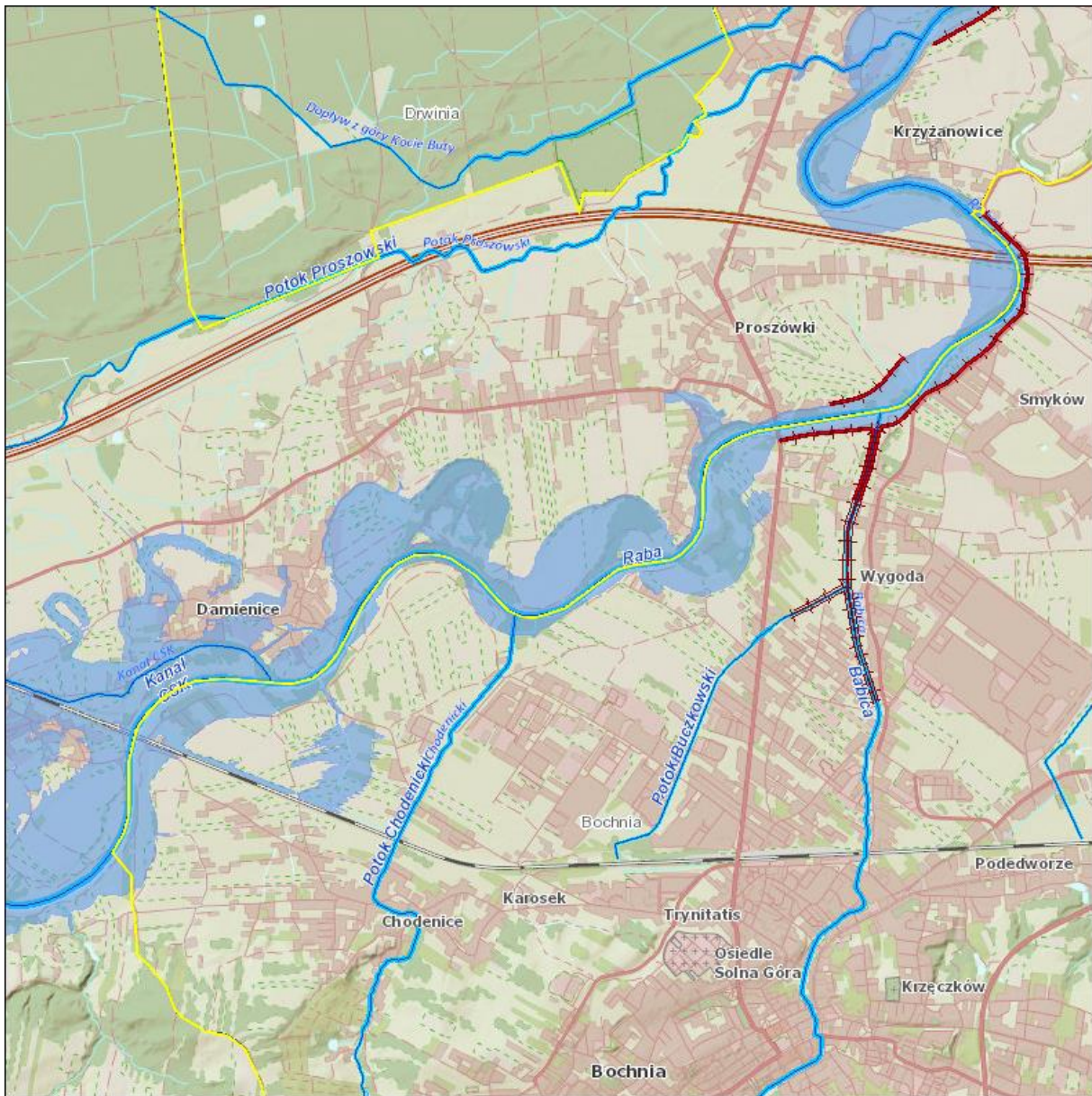
Rzeka Raba, ze względu na deficyt zasobów wód podziemnych, stanowi główne źródło zaopatrzenia mieszkańców Gminy Miasta Bochnia w wodę pitną. Ujęcie wód powierzchniowych zlokalizowane jest w kilometrażu 24+600. Rzeka stanowi również odbiornik oczyszczonych ścieków.

Jednocześnie, Raba stanowi główne źródło zagrożenia powodziowego dla miasta Bochnia. W celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią uwzględnia się w strategii tzw. obszary szczególnego zagrożenia powodzią, przez które rozumie się obszary, na których prawdopodobieństwo powodzi jest średnie (wynosi 1%, tzw. powódź stuletnia) lub wysokie (10%), obszary między linią brzegu a naturalnym wysokim brzegiem czy pasy techniczne. W przypadku Bochni i rzeki Raby, obszary te lokalizują się wzdłuż północnej granicy miasta, w oddaleniu od jego zabudowań, stwarzając jednak znaczące zagrożenie dla miejscowości rozlokowanych na prawym brzegu rzeki (Damienice, Cikowice). Obszary te zostały oznaczone na mapie nr 1. Z kolei na mapie nr 2 uwzględniono obszar szczególnego zagrożenia powodzią w wypadku całkowitego przerwania wałów powodziowych. I w tym przypadku zabudowania miasta pozostają niezagrażone, poza niewielkim fragmentem na zachód od ulicy Wygoda.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 ustawy Prawo wodne, na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią występuje bezwzględny zakaz lokalizowania nowych cmentarzy, gromadzenia ścieków, nawozów naturalnych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, oraz prowadzenia przetwarzania odpadów, w szczególności ich składowania. Ponadto, projekty zabudowy w całości lub w części położonej na tych obszarach wymagają uzgodnienia z Wodami Polskimi. Podlegają odmowie w przypadku: naruszenia ustaleń planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza i planu zarządzania ryzykiem powodziowym; stanowienia zagrożenia dla ochrony zdrowia ludzi, środowiska i dóbr kultury wpisanych do rejestru zabytków; naruszenia funkcjonowania infrastruktury krytycznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym; oraz utrudniania zarządzania ryzykiem powodziowym. Odstępstwa od odmowy mogą zostać wydane na podstawie pozwolenia wodnoprawnego ze strony odpowiedniej jednostki Wód Polskich. Pozwolenia tego nie wymaga m.in. lokalizowanie na okres do 180 dni tymczasowych obiektów budowlanych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzi o tożsamym zasięgu przy wysokim (Q10%), jak i średnim (Q1%) prawdopodobieństwie wystąpieniu powodzi na obszarze miasta Bochnia [kolor czerwony – wały przeciwpowodziowe]

Źródło: Hydroportal ISOK

- „Poprawa parametrów hydraulicznych koryta potoku Babica w km 0+000 - 2+130 m. Bochnia gm. miasto Bochnia pow. bocheński”, zamieszczonego w Wykazie Inwestycji Kierunkowych PGW Wody Polskie (Umowa nr KZGW/KZP/2020/090 z dnia 12.08.2020), pod Lp. 383.

Wśród projektów, których realizacja planowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta lub inwestycji wchodzących w jego granice, lecz dedykowanych przede wszystkim gminom ościennym, wymienia się następujące:

- „Poprawa parametrów hydraulicznych koryta potoku Proszowski w km 0+000 - 7+535 m. Proszówki, Damienice, Stanisławice gm. Bochnia”, zamieszczonego w Wykazie Inwestycji Kierunkowych PGW Wody Polskie (Umowa nr KZGW/KZP/2020/090 z dnia 12.08.2020), pod Lp. 383;
- „Poprawa parametrów hydraulicznych koryta potoku Młynówka - przełożenie koryta w km 0+000 - 1+044, zabezpieczenie w dnem w km 1+044 - 2+650 m. Baczków, Proszówki gm. Bochnia pow. bocheński”, zamieszczonego w Wykazie Inwestycji Kierunkowych PGW Wody Polskie (Umowa nr KZGW/KZP/2020/090 z dnia 12.08.2020), pod Lp. 384;
- „Poprawa parametrów hydraulicznych w korycie potoku Łapczyckiego w km 0+000 - 5+334 m. Moszczenica, Łapczyca gm. Bochnia pow. bocheński”, zamieszczonego w Wykazie Inwestycji Kierunkowych PGW Wody Polskie (Umowa nr KZGW/KZP/2020/090 z dnia 12.08.2020), pod Lp. 385.

Dodatkowo należy uwzględnić projekty, których realizacja planowana jest w nieco większym oddaleniu od miasta, lecz mających oddziaływanie na stan rzeki Raby. Należą do nich:

- „Budowa zbiornika Stradomka Lubomierz na rzece Stradomka”;
- „Budowa zbiornika Stradomka Zegartowice na rzece Stradomka”.

W Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 w ramach celu operacyjnego 1.4. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta określono m.in. kierunek działania 1.4.1. dotyczący wspierania działań, w tym inwestycyjnych, ukierunkowanych na zapobieganie katastrofom i klęskom żywiołowym oraz ograniczanie ich skutków. W tym kierunkowym zakresie strategia jest zbieżna z obowiązującymi i aktualizowanymi planami zarządzania ryzykiem powodziowym na wyższych szczeblach.

Plany gospodarowania wodami

W odniesieniu do Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, w poniższej tabeli Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 określa informacje na temat jednolitych części wód powierzchniowych (jcwp) oraz jednolitych części wód podziemnych (jcwpd) znajdujących się w granicach miasta (nazwa, status jcwp, informacja o stanie jcwp i jcwpd oraz przypisane im cele środowiskowe), a także działań przypisanych poszczególnym jcwp i jcwpd w aktualizacji Programu wodnośrodowiskowego kraju (aPWŚK) oraz o stanie realizacji tych działań.

Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach miasta Bochnia wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi

Kod JCWP (wody powierzchniowe)	Nazwa	Stan ogólny; stan/potencjał ekologiczny; stan chemiczny	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie Wodno-Środowiskowym Kraju
RW2000162138989	Potok Łapczycki	Zły; poniżej dobrego; dobry	Dobry stan ekologiczny;	Działania podstawowe:

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

			dobry stan chemiczny	Regularny wywóz nieczystości płynnych; Kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata. Działania uzupełniające: Monitoring badawczy wód.
RW2000162138994	Babica	Zły; poniżej dobrego; poniżej dobrego	Dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków; Regularny wywóz nieczystości płynnych; Budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących; kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata.
RW200016213944	Gróbka do Potoku Okulickiego	Zły; umiarkowany; dobry	Dobry potencjał ekologiczny; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Modernizacja oczyszczalni ścieków Bochnia; Regularny wywóz nieczystości płynnych; Opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.
RW20001921389999	Raba od Zb. Dobczyce do ujścia	Zły; umiarkowany; dobry	Dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku cieków istotnego - Raba od ujścia do Zbiornika Dobczyce; dobry stan chemiczny	Działania podstawowe: Budowa nowej oczyszczalni ścieków Niedary; Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Damienice; Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Siedlec; Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków Dobczyce; Regularny wywóz nieczystości płynnych; Opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia; Działania uzupełniające: Przywrócenie drożności cieków istotnych dla zachowania ciągłości morfologicznej; Bełdówka - ekoregulacja - kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego koryta cieków, odcinek w km 0+000 - 5+750 gm. Poddębice, pow. poddębicki; Renaturyzacja cieków wodnych Brzeg w km 0+000-2+800 w m. Kędzierzyna, gm. Dobczyce i m. Kwapinka gm. Raciechowice, pow. myślenicki dla robót budowlanych od km 1+929-2+257 w miejscowości Kwapinka m na działkach 121,190/2,134/3 obr. Kwapinka, gmina Raciechowice.

Kod JCWPd (wody podziemne)	Nazwa	Stan chemiczny; stan ilościowy; stan ogólny	Przypisane cele środowiskowe	Działania przypisane w Programie Wodno-Środowiskowym Kraju
PLGW2000149	149	Dobry; Dobry; dobry	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia;
PLGW2000161	161	Dobry; dobry; dobry	Dobry stan chemiczny; dobry stan ilościowy	Działania podstawowe: Coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika; Wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródłądowych (GZWP)

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych aPWŚK

Dane z bazy danych Programu Wodno-Środowiskowego Kraju przedstawiają stan ogólny wód powierzchniowych na terenie miasta jako zły we wszystkich ciekach. Biorąc pod uwagę charakterystykę działań im dedykowanych, do głównych przyczyn tego stanu należy zaliczyć nierozbudowaną sieć kanalizacji sieciowej bądź przestarzałą infrastrukturę kanalizacyjną w górnych biegach cieków, nie wykluczając przy tym terenów położonych w granicach miasta Bochnia. Przypisane wodom powierzchniowym zadania (nie tylko na terenie miasta) dotyczą szerokiego zakresu przeciwdziałania zagrożeniom czystości wód. Wskazuje się wśród nich: kontrole, modernizacje i budowy nowych zbiorników indywidualnych, modernizacje oczyszczalni, regularne usuwanie nieczystości czy oceny jakości wód. Zakłada się również tzw. działania uzupełniające do wymienionych: monitoring wód (Potok Łapczycki) oraz przywracanie drożności cieków czy ich renaturyzacja (dopływy Raby). W granicach miasta znajdują się jednolite części wód podziemnych nr 149 i 161. Ich stan ogólny, chemiczny i ilościowy określony został jako dobry. Na dedykowane im działania składa się coroczne raportowanie pomiarów eksploatacji oraz wydanie rozporządzenia na potrzeby ustanowienia obszaru chronionego wód dla JCWPd 161.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 zakłada w ramach celu operacyjnego 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian przedsięwzięcia z zakresu ochrony zasobów wodnych, w tym poprawy stanu wód powierzchniowych i podziemnych, m.in. poprzez działania edukacyjne oraz inwestycje w sieć kanalizacyjną i rozwiązania alternatywne.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 zakłada i promuje działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez samorząd, mieszkańców, jak i organy administracji rządowej. Bezpośrednio wskazuje na to przywołany wyżej cel operacyjny oraz zaplanowane w jego ramach kierunki działań, np. 2.1.7 dotyczący rozwoju zielonej i błękitnej infrastruktury oraz ograniczenia nadmiernego zagęszczenia powierzchni nieprzepuszczalnych na terenie miasta. W tym zakresie strategia jest spójna z Planem Przeciwdziałania Skutkom Suszy, przyjętym na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615).

Zgodnie z art. 184 ust. 2 ustawy Prawo wodne, plan przeciwdziałania skutkom suszy obejmuje:

- 1) analizę możliwości powiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych;
- 2) propozycje budowy lub przebudowy urządzeń wodnych;
- 3) propozycje niezbędnych zmian w zakresie korzystania z zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji;
- 4) działania służące przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Susza, obok powodzi jest jednym z najbardziej dotkliwych zjawisk naturalnych oddziałujących na społeczeństwo, środowisko i gospodarkę całego kraju. W najbliższych latach spodziewany jest wzrost intensywności i częstotliwości występowania susz. Głównym celem planu jest przeciwdziałanie ich skutkom, co należy odnosić do procesu kształtowania zasobów wodnych oraz do racjonalnego z nich korzystania.

Strategia postępowania w obszarze przeciwdziałania skutkom suszy zakłada przede wszystkim działania proaktywne, czyli zapobiegające oraz zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnych skutków suszy, realizowane niezależnie od faktycznego wystąpienia zjawiska suszy.

Zgodnie z założeniami Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy, w odniesieniu do obszaru miasta Bochnia mowa m.in. o następujących działaniach:

- Zwiększenie ilości i czasu retencji wód na gruntach rolnych (działanie 1),
- Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych (działanie 3),
- Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji (działanie 4),
- Analiza możliwości zwiększania retencji w zlewniach z zastosowaniem naturalnej i sztucznej retencji (działanie 6),
- Budowa oraz przebudowa urządzeń melioracyjnych wodnych dla zwiększania retencji glebowej (działanie 8),
- Wykorzystanie wód z systemów drenarskich do nawożenia i nawadniania upraw polowych (działanie 9),
- Budowa i przebudowa ujęć wód podziemnych do poboru na cele nawodnień rolniczych oraz budowa i przebudowa wodooszczędnych systemów nawadniania wykorzystujących zasoby wód podziemnych (działanie 10),
- Przeprowadzenie weryfikacji zasad gospodarowania wodą w zbiornikach retencyjnych (działanie 24),
- Przegląd pozwoleń wodnoprawnych i pozwoleń zintegrowanych na obszarach o zasobach dyspozycyjnych o intensywnym i bardzo intensywnym stopniu wykorzystania (działanie 25).

Analizując zagrożenie suszą na terenie miasta Bochnia w zależności od jej typu tj. rolnicza, hydrologiczna i hydrogeologiczna, należy stwierdzić, że w przypadku tej pierwszej są to obszary słabo zagrożone, w drugim przypadku zagrożenie jest silne, a w trzecim umiarkowane. Stopień zagrożenia suszą według klas łącznego zagrożenia suszą dla obszaru miasta Bochnia określono jako umiarkowany.

MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY MIASTA BOCHNIA

Wprowadzenie do modelu

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Miasta Bochnia stanowi jeden z elementów strategii rozwoju jednostki i prezentuje przewidywany wpływ, jaki realizacja jej zapisów wywrze na strukturę przestrzenną jednostki. Podstawowe funkcje terenów określono w oparciu o czynniki geograficzno-przyrodnicze (np. ukształtowanie terenu, walory środowiska naturalnego), historyczne (np. wytworzony układ osadniczy i sieć komunikacyjna) oraz powiązania funkcjonalne. Uwzględniono także zdiagnozowane na wcześniejszych etapach tworzenia strategii problemy, potrzeby oraz potencjały rozwojowe Gminy Miasta Bochnia, które będą najsilniej oddziaływać na strukturę przestrzenną jednostki w najbliższej dekadzie.

Ogólne uwarunkowania modelu

Bochnia leży w centralnej części Małopolski, w podobnej odległości od Krakowa i Tarnowa – dwóch największych ośrodków miejskich regionu, a sama pełni funkcję ośrodka administracyjnego, gospodarczego i usługowego o oddziaływaniu ponadlokalnym. Podstawowe powiązania funkcjonalne występują ze wspomnianymi 2 miastami oraz nieodległymi Brzeskiem, Nowym Wiśniczem i Wojniczem.

Podstawowe uwarunkowania rozwojowe i powiązania funkcjonalno-przestrzenne Bochni należy rozpatrywać w kilku podstawowych kategoriach:

- położenie na osi transportowej wschód-zachód, z dostępem do szlaków komunikacyjnych znaczenia międzynarodowego (autostrada A4 – element III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego oraz linia kolejowa nr 91 – część Paneuropejskiego Szlaku E30). Położenie takie dodatkowo wpływa na atrakcyjność osadniczą i inwestycyjną miasta, a w odniesieniu do najbliższego otoczenia predysponuje do pełnienia roli węzła przesiadkowego, wzmacniając jego oddziaływanie w skali ponadlokalnej.
- uwarunkowania terenowe obejmujące rzeźbę terenu oraz złoża kopalin – według regionalizacji fizycznogeograficznej wypracowanej przez J. Kondrackiego, Bochnia położona jest na styku dwóch mezoregionów. Północna część miasta zaliczana jest do Podgórze Bocheńskiego, południowa natomiast uznawana jest za teren Pogórze Wiśnickiego. Granica pomiędzy obszarami jest umowna, jej przebieg można umiejscowić na równi z przecinającym miasto torem kolejowym. Widoczne jest natomiast zróżnicowanie w krajobrazie miasta – równina doliny Raby przechodzi w teren znacznie bardziej pofałdowany, o miejscami stromych spadkach, głównie w miejscach przecięcia garbów dolinami strumieni i potoków. Wiąże się to z występowaniem zagrożeń naturalnych – w południowej części miasta uwidacznia się zagrożenie osuwiskowe (91 obszarów), natomiast północnym obrzeżem Bochni zagrażają wylewy Raby i jej dopływów.

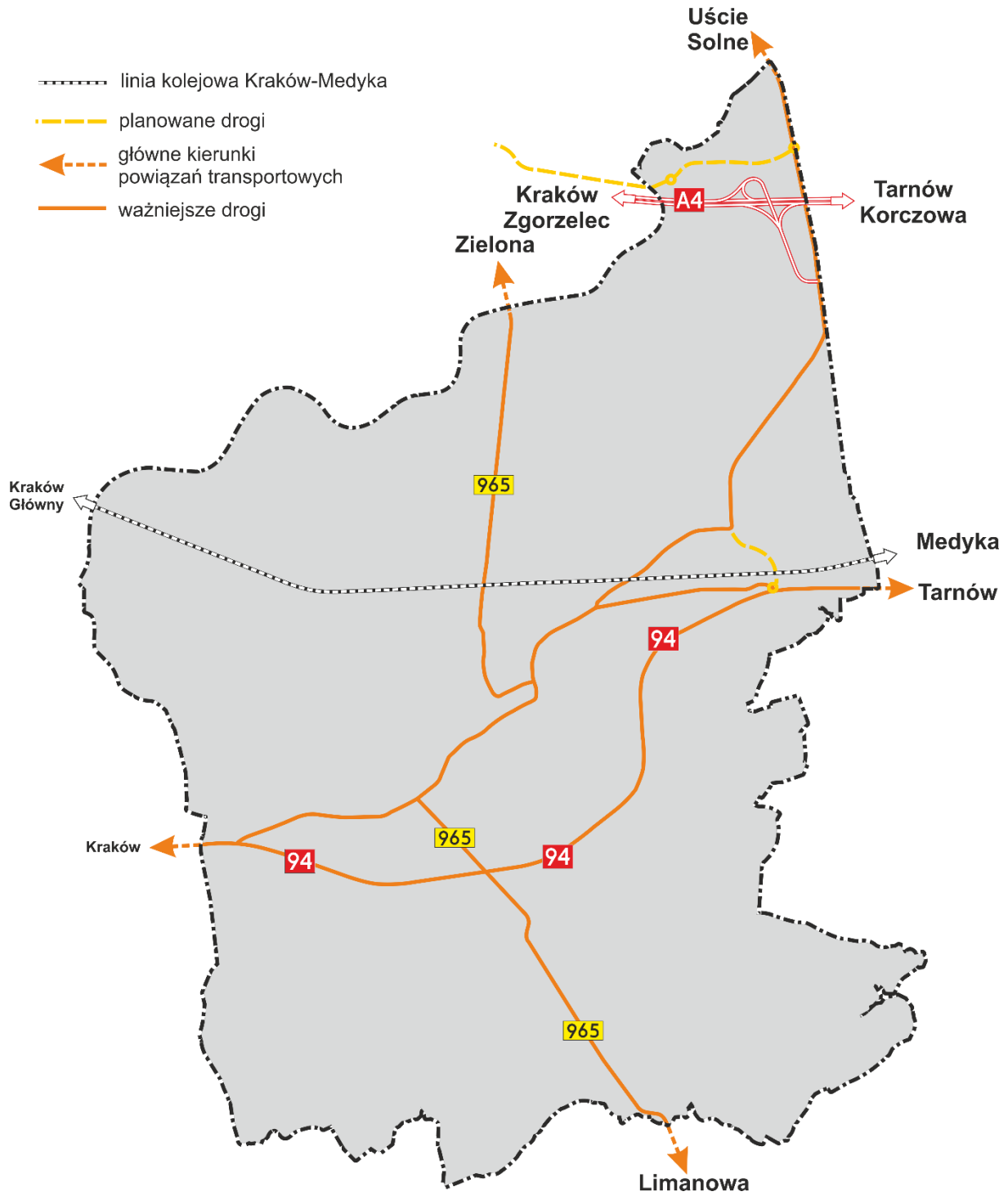
Na obszarze zajmowanym przez Bochnię znajduje się kilka złóż kopalin. Najistotniejsze z punktu widzenia rozwoju miasta są złoża soli kamiennej – mimo że wyeksploatowane (wydobycie zakończono z początkiem lat 90.), a górnictwo solne w Bochni ma jedynie wymiar historyczny, to kluczowe z punktu widzenia oferty turystycznej. Obecność kopalni, ze względu na uwarunkowania górnicze oraz potencjał leczniczo-uzdrowiskowy, stanowi barierę

inwestycyjną, zwłaszcza w przypadku działalności przemysłowej o znaczącym stopniu oddziaływania na środowisko.

- rozwój działalności przemysłowej – produkcyjnej, produkcyjno-usługowej i magazynowo-składowej, rozlokowanej w trzech enklawach, z których każda położona jest na północ od linii kolejowej przecinającej miasto równoleżnikowo. Podstawową ofertę dla przedsiębiorców i inwestorów stanowi Bocheńska Strefa Aktywności Gospodarczej, zlokalizowana w niewielkiej odległości od węzła „Bochnia” na autostradzie A4, co przesądza o jej dobrej dostępności dla transportu ciężarowego. Wśród kilkunastu przedsiębiorstw działających na terenie BSAG dominują te o profilu związanym z obróbką metali (stal, aluminium) i produkcją rozmaitych elementów i półproduktów przy ich wykorzystaniu. Także w branży stalowej działa największy pracodawca na terenie miasta – przedsiębiorstwo Stalprodukt S.A. Silnie zarysowana obecność przemysłu ma bezpośrednie przełożenie na politykę przestrzenną miasta, związaną przede wszystkim z kwestiami dostępności transportowej (m.in. drogi dojazdowe, parkingi, bocznicę kolejowe) oraz uciążliwości dla środowiska i otoczenia wynikających z procesu produkcyjnego.
- potencjał turystyczny miasta – z główną atrakcją w postaci kopalni soli wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO, notującą odwiedziny na poziomie 180 tys. osób rocznie (2019). Walory zabytkowe, w oparciu o które możliwa jest rozbudowa oferty turystycznej miasta, posiada jego ścisłe centrum – układ urbanistyczny oraz zabudowa kamieniczna i willowa, głównie z okresu przełomu XIX i XX stulecia. Objęcie tego obszaru ochroną konserwatorską narzuca ograniczenia w jego wykorzystaniu (m.in. utrudnienia w modernizacji i rozbudowie substancji zabytkowej, brak miejsc parkingowych), wymaga on szczególnej polityki, która pozwoli efektywnie włączyć historyczne i współczesne zasoby miasta w obieg społeczny i gospodarczo-turystyczny.
- przeciętna atrakcyjność środowiska naturalnego w Bochni - niewyróżniająca jej spośród innych miast średniej wielkości. Zasoby zieleni miejskiej obejmują parki, skwery, zieleńce oraz – przede wszystkim na obrzeżach miasta – zarastające nieużytki, do niedawna użytkowane rolniczo. Ochroną przyrody objęte jest 5,2% obszaru miasta – jego południowo-zachodni, zalesiony fragment obejmuje Obszar Chronionego Krajobrazu Zachodniego Pogórza Wiśnickiego. Znajdujące się w granicach miasta fragmenty lasów można zresztą uznać za najcenniejszy zasób przyrodniczy Bochni, także pod kątem tworzenia oferty aktywnego wypoczynku. Jednocześnie należy zaznaczyć, że miasto położone jest w niewielkiej odległości od obszarów o dużym znaczeniu przyrodniczym – Wiśnicko-Lipnickiego Parku Krajobrazowego oraz Puszczy Niepołomickiej.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

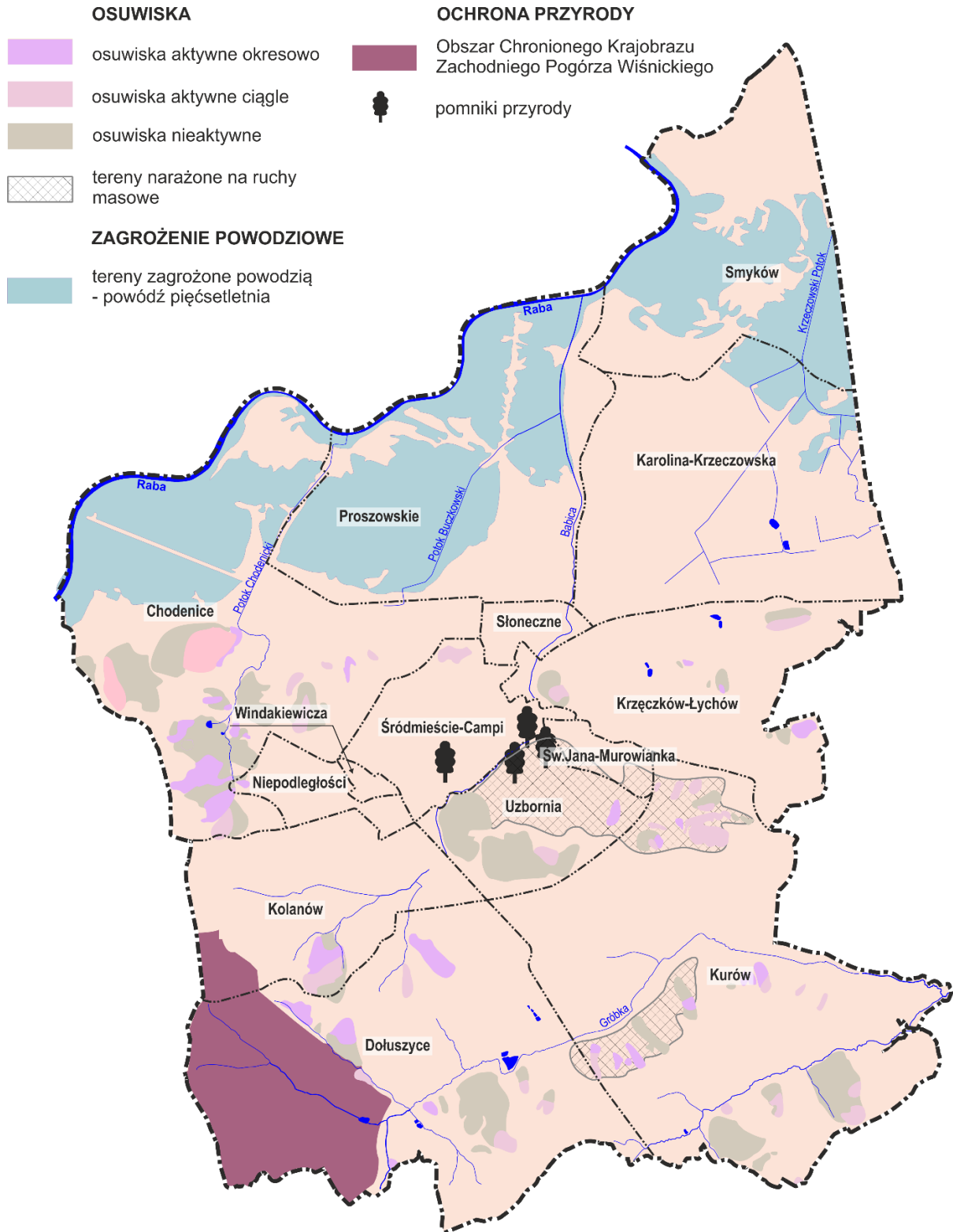
Rysunek 1. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań transportowych Gminy Miasta Bochnia

Źródło: Opracowanie własne

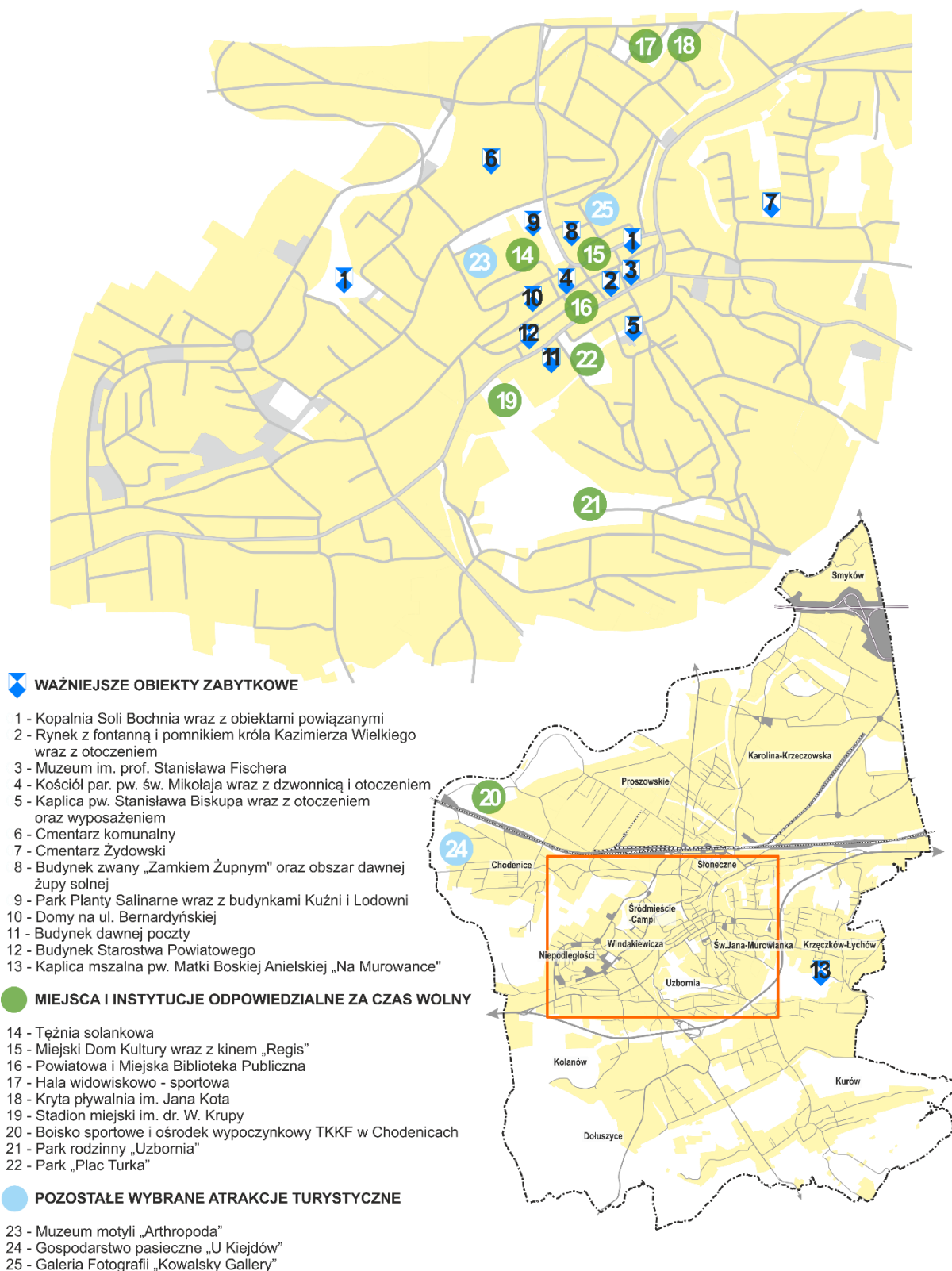
Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Rysunek 2. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań środowiskowych Gminy Miasta Bochnia

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 3. Schematyczne rozmieszczenie głównych atrakcji turystycznych miasta oraz instytucji odpowiedzialnych za kreowanie oferty czasu wolnego

Źródło: Opracowanie własne

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną na terenie Bochni zlokalizowane są trzy stacje transformatorowe 110 kV:

- GPZ „Kurów” (w sąsiedztwie skrzyżowania DK 94 i DW 965);
- GPZ „Wygoda” (obok zakładów Stalprodukt S.A.);
- GPZ „Huta Bochnia” (na terenie zakładów Stalprodukt S.A.)

Dwie pierwsze zasilają obszar miasta, trzecia działa na potrzeby przedsiębiorstwa. Dystrybucja energii odbywa się poprzez linie kablowe średniego i niskiego napięcia prowadzone napowietrznie bądź kablowo.

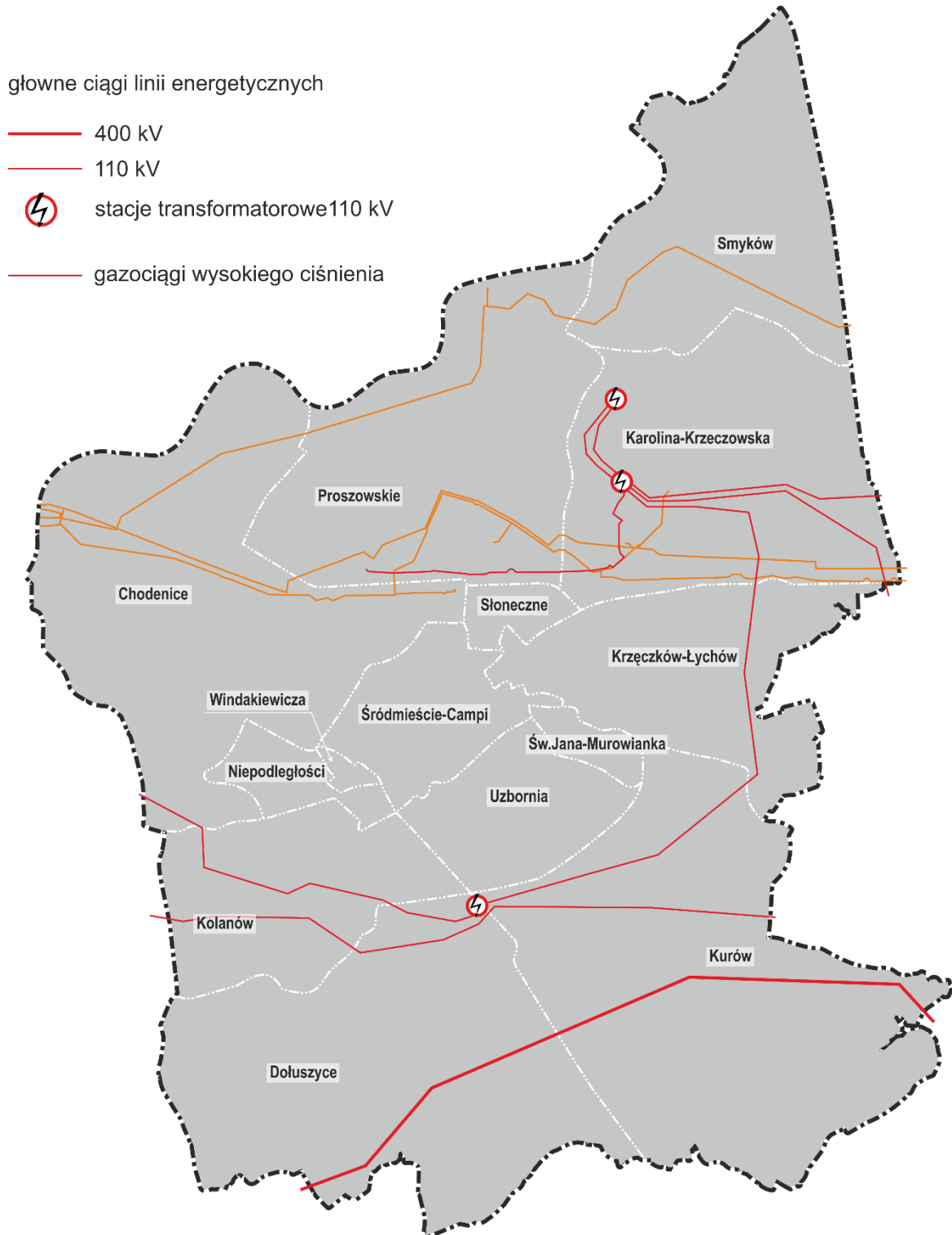
Przez Bochnię poprowadzone są napowietrzne linie elektroenergetyczne najwyższego oraz wysokiego napięcia:

- 110 kV Brzesko – Wygoda
- 110 kV Wygoda – Kurów
- 110 kV Wygoda – Dobczyce
- 110 kV Kurów – Niepołomice
- 400 kV Skawina – Tarnów/Rzeszów

Znaczenie dla krajowej sieci przesyłowej ma przede wszystkim ostatnia z wymienionych, stanowiąca jedną z głównych magistrali elektroenergetycznych na południu Polski. Jednocześnie Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. w swoim planie rozwoju do 2030 r. nie przewidują inwestycji na żadnej z linii najwyższego oraz wysokiego napięcia, przechodzących przez Bochnię.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Rysunek 4. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań energetycznych i gazowych Gminy Miasta Bochnia

Źródło: Opracowanie własne

Funkcje terenów w gminie

Przedstawione na rysunku podstawowe sposoby zagospodarowania terenów w mieście Bochnia podzielono, w zależności od ich jedynej bądź wiodącej funkcji, na pięć podstawowych kategorii. Należą do nich tereny o przeznaczeniu:

- a) osadniczym – z dominującą zabudową mieszkalną jednorodzinną bądź wielorodzinną, z funkcją poboczną obejmującą usługi publiczne oraz komercyjne o niewielkim stopniu uciążliwości;
- b) usługowym – związanym z realizacją usług publicznych, komercyjnych, społecznych, z uwzględnieniem handlu wielkopowierzchniowego oraz działalności sportowej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, z funkcją poboczną obejmującą zabudowę mieszkaniową;
- c) osadniczo-usługowym – obejmujące zabudowę mieszkalną jednorodzinną i wielorodzinną z wyraźnie zaznaczoną funkcją usługową, ze szczególnym uwzględnieniem terenów na obszarze ścisłego centrum miasta;
- d) gospodarczo-przemysłowym – miejsca działalności produkcyjnej, składowej, magazynowej, logistycznej itp., z dopuszczeniem prowadzenia usług;
- e) zieleni urządzonej i nieurządzonej – obejmujące lasy, zieleń miejską (zadrzewienia w formie parków, skwery, ogrody) oraz pozostałe tereny zielone, w tym także nieużytki oraz obszary użytkowane rolniczo;

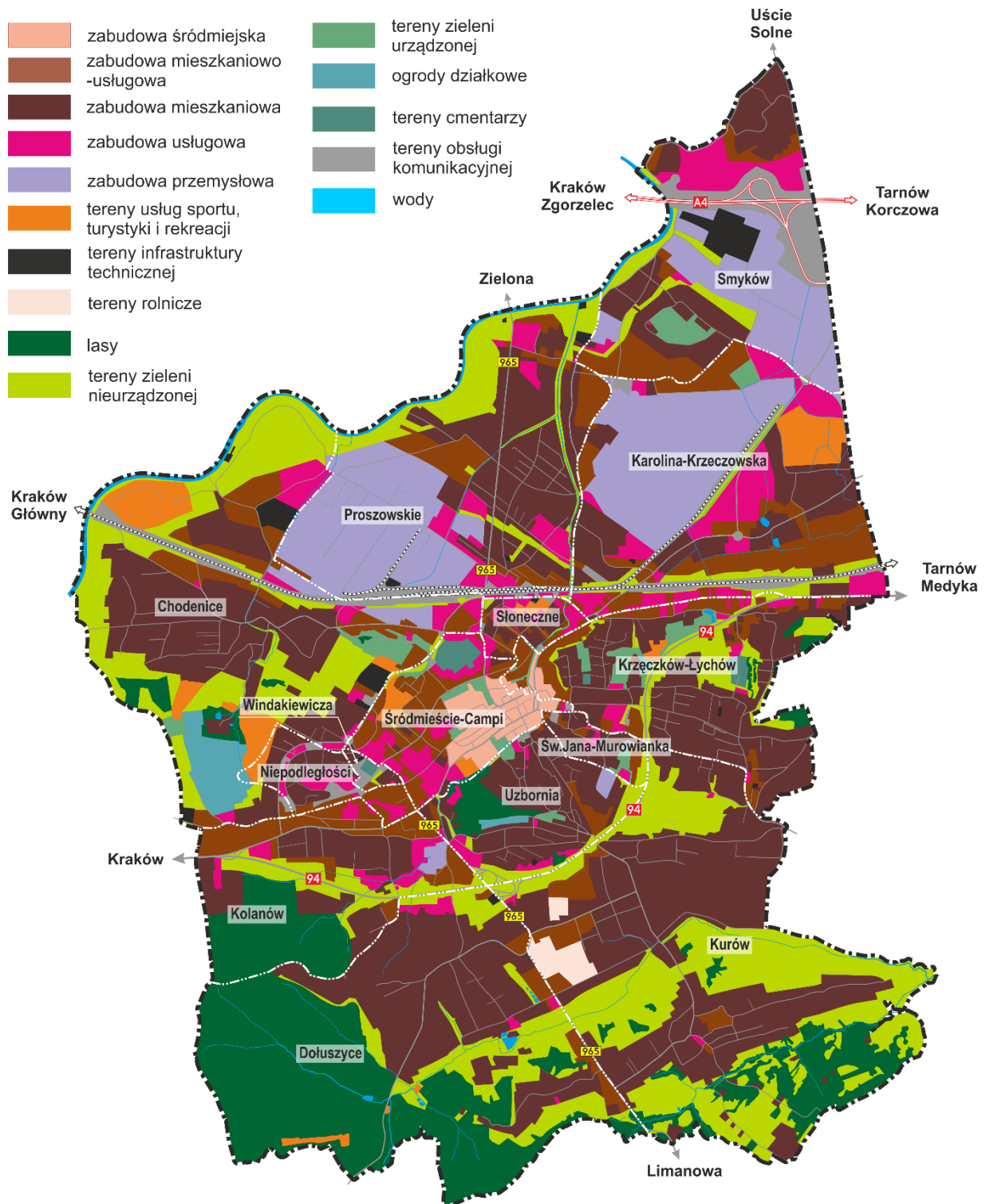
Uwzględniono także podstawową sieć komunikacyjną na terenie miasta, tworzoną przez linię kolejową nr 91 i odchodzące od niej bocznice do zakładów przemysłowych, autostradę A4, DK 94, DW 965 oraz drogi kategorii powiatowej i gminnej. Wskazano również lokalizację obszarów infrastruktury technicznej oraz podstawowe elementy sieci rzecznej, tworzone przez Rabę, Grobkę i ich dopływy.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta Bochnia jest typowa dla średniej wielkości miast Małopolski, z dużym wpływem procesów historycznych na jej obecny kształt. Ścisłe centrum miasta charakteryzuje się zwartą zabudową kamieniczną, obecnie pełniącą funkcje mieszkalno-usługowe. Przewidywane jest utrzymanie i rozwijanie tego rodzaju zastosowania, przy jednoczesnej dbałości o tkankę zabytkową, zarówno w odniesieniu do obiektów kubaturowych, jak i ich otoczenia. W miarę oddalania się od rynku pojawia się zabudowa mieszkalna jednorodzinna (w tym willowa) oraz wielorodzinną – największe osiedla w mieście (os. Niepodległości, os. Świętego Jana) powstały w okresie PRL, w technologii wielkopłytowej. Z kolei obrzeża miasta charakteryzują się występowaniem zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej oraz resztek zabudowy zagrodowej, skupionej głównie przy ważniejszych ciągach komunikacyjnych, z wyraźnymi jeszcze formami układów urbanistycznych typowych dla dawnych wsi, które zostały wchłonięte przez Bochnię. Luźna zabudowa przedmieść współistnieje z terenami zielonymi – głównie jest to zieleń nieurzadzona w postaci obszarów zagospodarowanych rolniczo oraz nieużytków. W ostatnich latach obserwuje się wzrost udziału tych drugich wskutek zaprzestawania uprawy ziemi. W odniesieniu do rozbudowy zabudowy mieszkaniowej przewiduje się przede wszystkim jej uzupełnianie, z poszanowaniem charakteru zastanego miejsca, co ma zapobiec zjawiskom „rozlewania się” miasta oraz chaosu przestrzennego i komunikacyjnego. Zabudowa mieszkaniowa, co typowe dla miast o charakterze zbliżonym do Bochni, przetykana jest i będzie miejscami realizacji usług publicznych (np. szkoły, placówki ochrony zdrowia) i komercyjnych o niewielkiej uciążliwości dla otoczenia. Obecne w przestrzeni miasta tereny zielone, które stanowią o atrakcyjności poszczególnych obszarów osadniczych, będą odpowiednio chronione, poszerzane i w zrównoważony sposób wykorzystywane na cele rekreacji, sportu i wypoczynku mieszkańców, a także turystów i gości odwiedzających Bochnię.

Sieć komunikacyjną miasta tworzą drogi i kolej. Będzie ona rozwija i integrowana tak, aby zwiększyć dostępność komunikacyjną, upłynnić ruch oraz zapewnić mobilność mieszkańców, a jednocześnie ograniczyć negatywny wpływ ruchu na otoczenie. Wyraźną linię podziału Bochni stanowi wspomniana przebiegająca równoleżnikowo linia kolejowa – tym bardziej, że można ją uznać także za granicę pomiędzy równinną północną częścią miasta, a pagórkowatym południem. Tor kolejowy stanowi barierę komunikacyjną pomiędzy obydwoma częściami miasta, której bezkolizyjne pokonanie podraża koszty inwestycji drogowych. Jednocześnie zwraca uwagę zgromadzenie terenów działalności gospodarczej – przemysłowej, usługowej oraz magazynowo-składowej na północ od torów. Wyróżniają się trzy enklawy skupiające działalność przemysłową – w rejonie ul. Partyzantów (os. Proszowskie), na wschód od ul. Wygoda (os. Karolina – teren zakładów „Stalprodukt”) oraz przy węźle na autostradzie A4 (os. Smyków – teren Bocheńskiej Strefy Aktywności Gospodarczej). Najistotniejszym ograniczeniem dla rozbudowy każdej ze stref jest niewielka dostępność terenów do zainwestowania, w związku z tym głównym kierunkiem ich rozwoju jest jak najefektywniejsze wewnętrzne zagospodarowanie.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Rysunek 5. Schematyczne przedstawienie podstawowych funkcji terenów Gminy Miasta Bochnia

Źródło: Opracowanie własne

Rozmieszczenie planowanych inwestycji

Przewidywane w horyzoncie czasowym obowiązywania niniejszej strategii, tj. do 2030 roku, kluczowe planowane zadania inwestycyjne w mieście można pogrupować na:

- poprawiające estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych miasta, obejmujące głównie modernizacje ulic, placów i przestrzeni publicznych w rejonie śródmieścia (kontynuacja rewitalizacji Bochni);
- ukierunkowane na zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych oraz niwelację różnic pomiędzy północną i południową częścią miasta (m.in. budowa centrum edukacyjno-sportowego - przedszkole, szkoła, orlik - w północnej części miasta);
- wzmacniające dostępność komunikacyjną oraz wpływające na płynność ruchu samochodowego na terenie miasta poprzez budowę brakujących odcinków dróg, parkingów oraz modernizację mostów (w tym wyprowadzenie drogi wojewódzkiej z centrum miasta);
- zapewniające dostęp mieszkańcom, turystom i gościom do nowoczesnej oferty spędzania wolnego czasu, w tym do aktywności sportowych i rekreacyjnych (w tym budowa centrum rekreacyjno-sportowego w Chodenicach, modernizacja pływalni w Bochni);
- wzmacniające atrakcyjność osadniczą jednostki przy jednoczesnym ograniczeniu negatywnego wpływu na środowisko naturalne, głównie za sprawą realizacji działań termomodernizacyjnych na budynkach użyteczności publicznej.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Rysunek 6. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji w Gminie Miasta Bochnia do 2030 r.

OBSZARY I KIERUNKI INTERWENCJI

w zakresie infrastruktury społecznej i technicznej:

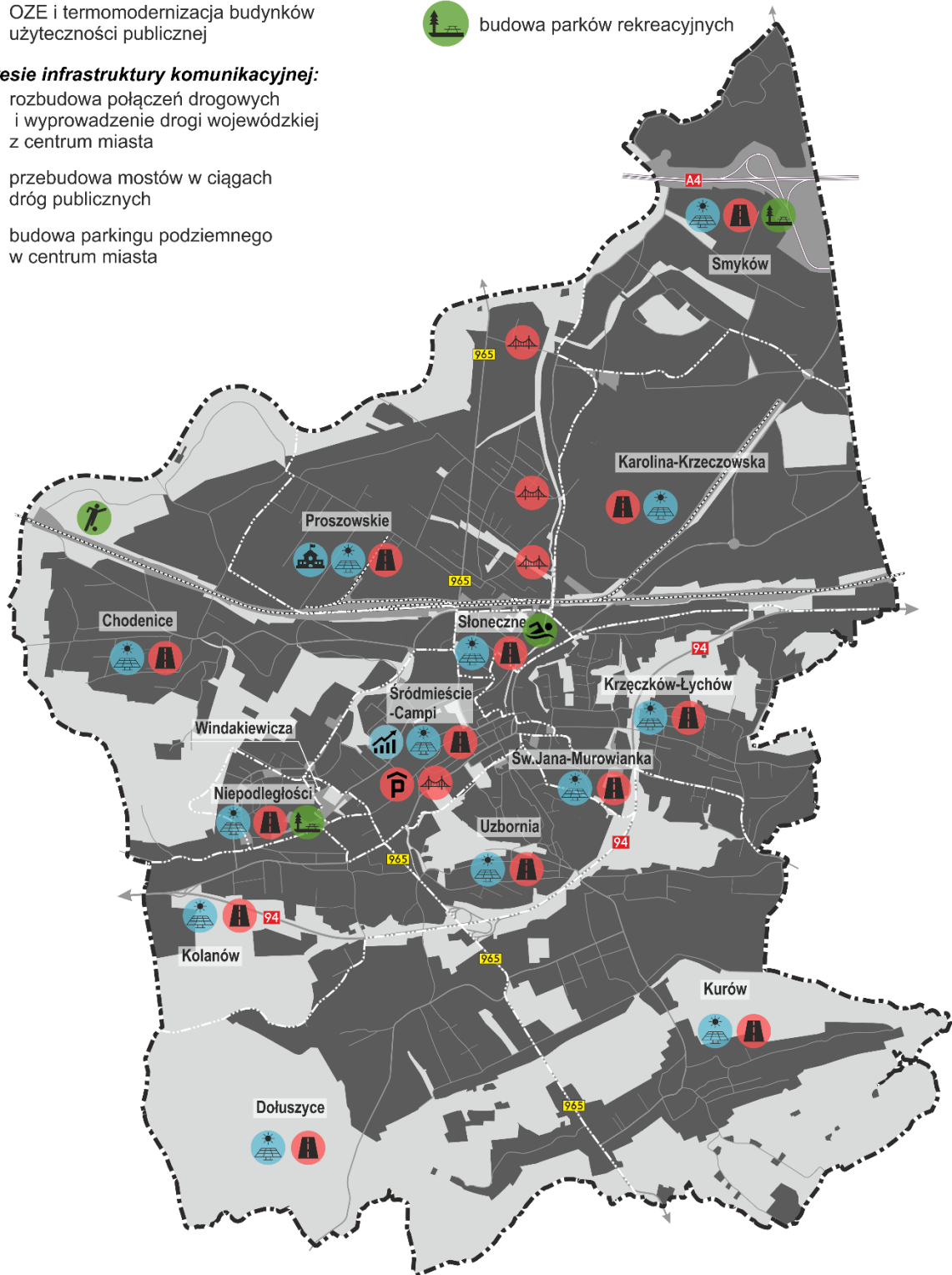
- rewitalizacja Bochni
- realizacja kolejnych projektów
- budowa centrum edukacyjno
- sportowego
- OZE i termomodernizacja budynków
użyteczności publicznej

w zakresie infrastruktury komunikacyjnej:

- rozbudowa połączeń drogowych
i wyprowadzenie drogi wojewódzkiej
z centrum miasta
- przebudowa mostów w ciągach
dróg publicznych
- budowa parkingu podziemnego
w centrum miasta

w zakresie środowiska, turystyki i rekreacji:

- centrum sportowo - rekreacyjne
- modernizacja Krytej Pływalni
- budowa parków rekreacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE MIASTA BOCHNIA

Na terenie Bochni występują tereny o zróżnicowanych funkcjach, z wyraźną tendencją do wzajemnego przenikania się. W mozaice tej wyróżniają się przede wszystkim strefy zabudowy mieszkaniowo-usługowej w ścisłym centrum Bochni (posiadającego także walory historyczne, zarówno w odniesieniu do układu urbanistycznego, jak i samej architektury – głównie zabudowy kamienicznej i willowej, pochodzącej z XIX i początków XX stulecia) oraz dość wyraźnie zarysowany podział miasta na część zdominowaną przez zabudowę mieszkalną (południe) oraz usługową i gospodarczą (północ), z rozgraniczeniem w postaci linii kolejowej, przecinającej miasto równoleżnikowo. Także w południowej części występuje największe natężenie obszarów o przeznaczeniu rekreacyjnym, wśród których wyróżniają się lasy.

Ogólny kierunek polityki przestrzennej do 2030 r. skupiać się będzie na zachowaniu unikalnych walorów miasta przy jednoczesnym jego rozwoju, z zachowaniem zasad ładu przestrzennego. Służyć temu będzie koncentracja na ograniczaniu rozproszenia budownictwa mieszkaniowego oraz rozdzielanie zagospodarowania poszczególnych terenów zgodnie z ich uwarunkowaniami i potencjałem. Na działania te wpływać będzie szereg czynników zewnętrznych, wśród których do najistotniejszych należy dotychczasowe zagospodarowanie i przeznaczenie terenu, włącznie z wykształconą strukturą osadniczą, dostępność infrastruktury transportowej oraz sieciowej, występowanie zagrożeń osuwiskowych i powodziowych, a także uwarunkowania wynikające z ochrony środowiska naturalnego oraz historycznego centrum miasta.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Miasta Bochnia wynikają z przyjętego modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz są zgodne z założeniami dokumentów planistycznych gminy. Przedstawione w tabeli ustalenia i rekomendacje nie są pełnym, wyczerpującym katalogiem zaleceń, należy traktować je jako syntezę, wskazującą na ogólne kierunki kształtowania struktury przestrzennej Gminy Miasta Bochnia w horyzoncie czasowym tożsamym z okresem obowiązywania strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej w Gminie Miasta Bochnia

Przeznaczenie terenów	Osadnicze – zabudowa mieszkalna jednorodzinna i wielorodzinna	Usługowe	Osadniczo-usługowe	Gospodarczo-przemysłowe	Zieleń urządzona i nieurzadzona, w tym tereny użytków rolniczych
Charakterystyka terenów	Obszary z zabudową mieszkalną o charakterze miejskim i podmiejskim – głównie domy jednorodzinne, zabudowa bliźniacza i szeregowa, bloki mieszkalne o zróżnicowanej intensywności, zwykle malejącej w miarę oddalania się od centrum miasta oraz od głównych ciągów komunikacyjnych.	Obszary wyznaczone do działalności usługowej, głównie w otoczeniu zabudowy mieszkaniowej bądź w jej nieodległym sąsiedztwie.	Obszary o wysokiej intensywności zabudowy mieszkalnej, z wyraźnie zarysowaną funkcją usługową – w tym ścisłe, historyczne centrum z najstarszą zabudową miasta – kamieniczną i willową.	Obszary zagospodarowane przemysłowo lub przeznaczone do takiego zagospodarowania, głównie w północnej części miasta, w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych (drogi, linia kolejowa).	Lasy i zadrzewienia w formie zieleni urządzonej (m.in. parki, skwery, zieleńce, zieleń cmentarna) oraz nieurządzonej oraz użytki rolne zagospodarowane zgodnie z przeznaczeniem bądź odłogowane.
Podstawowe ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe przeznaczenie obszarów na cele mieszkaniowe – zabudowa wielorodzinna oraz jednorodzinna z częściowym bądź całkowitym dopuszczeniem usług – m.in. społecznych, sportowo-rekreacyjnych i towarzyszących zabudowie mieszkaniowej, przy jednoczesnym zakazie lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego; • Dopuszczenie lokalizacji placów, skwerów, terenów zieleni, w tym o funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej i uzupełnianie przestrzeni publicznych w zieleń; 	<ul style="list-style-type: none"> • Zabudowa usługowa umożliwiająca realizację usług publicznych, społecznych, komercyjnych, kultu religijnego, turystycznych, sportowych itp.; • Częściowa możliwość lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych; • Częściowe dopuszczenie lokalizacji obiektów zamieszkania zbiorowego oraz obiektów produkcyjnych i produkcyjno-usługowych; • Konieczność wykształcenia zabudowy o wysokich walorach architektonicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Intensywna zabudowa wielofunkcyjna oraz współistnienie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z usługową; • Konieczność harmonijnego wkomponowania nowych obiektów w zastane otoczenie (w szczególności w odniesieniu do ścisłego centrum miasta i historycznego układu urbanistycznego), z naciskiem na kształtowanie jednorodnego charakteru poszczególnych fragmentów miasta i stosowanie zabudowy uzupełniającej istniejącą; • Dopuszczenie lokalizacji usług komercyjnych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe przeznaczenie na zaawansowaną technologicznie działalność produkcyjną oraz składowanie, magazynowanie i usługi związane z obsługą pojazdów; • Charakter działalności produkcyjnej musi uwzględniać właściwości lecznicze Kopalni Soli i nie może stać w kolizji z prowadzeniem działalności leczniczo-uzdrowiskowej; • Dopuszczenie lokalizacji usług publicznych oraz zamieszkania związanych bezpośrednio z podstawową funkcją terenu; 	<ul style="list-style-type: none"> • Podstawowe wykorzystanie zgodne z charakterem terenu (np. lasy, cmentarze, tereny ogródków działkowych); • Dopuszczalne wykorzystanie terenów zielonych (w tym lasów) na cele turystyczne, sportowe i rekreacyjne, z możliwością lokalizacji niezbędnej infrastruktury; • Możliwość prowadzenia działalności usługowej, związanej z obsługą ruchu turystycznego, zawężona do niektórych kategorii terenów; • Zabudowa mieszkalna dopuszczona jedynie na terenach zieleni nieurządzonej i produkcji

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność harmonijnego wkomponowania nowych obiektów w zastane otoczenie, z naciskiem na kształtowanie jednorodnego charakteru poszczególnych fragmentów miasta i z poszanowaniem założeń kompozycji urbanistycznej; • Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz pogarszających jakość środowiska zamieszkania (za wyjątkiem inwestycji obejmujących infrastrukturę techniczną i komunikacyjną); • Zapewnienie optymalnych warunków mieszkaniowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjno-parkingowej. 	<p>z dostosowaniem charakteru i formy zabudowy do zastanego otoczenia i kreowaniem przyjaznych przestrzeni publicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczenie lokalizacji placów, skwerów, terenów zieleni, w tym o funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej i uzupełnianie przestrzeni publicznych w zieleń; • Zapewnienie optymalnych warunków rozwoju poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i komunikacyjno-parkingowej. 	<p>publicznych, społecznych, religijnych oraz obiektów nieuciążliwej produkcji poza ścisłym centrum miasta;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczenie lokalizacji placów, skwerów, terenów zieleni, w tym o funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem ich reprezentacyjnego charakteru w przypadku centrum miasta i uzupełnianie przestrzeni publicznych w zieleń; • Zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz pogarszających jakość środowiska zamieszkania (za wyjątkiem inwestycji obejmujących infrastrukturę techniczną i komunikacyjną); • Zapewnienie optymalnych warunków mieszkaniowych poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury społecznej, technicznej i komunikacyjno-parkingowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dopuszczenie lokalizacji placów, skwerów, terenów zieleni, w tym o funkcji wypoczynkowej i rekreacyjnej; • Konieczność stosowania zieleni izolacyjnej dla obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, zwłaszcza od strony terenów zabudowy mieszkaniowej; • Zapewnienie optymalnych warunków rozwoju poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej i komunikacyjno-parkingowej. 	<p>rolnej, z zawężeniem do utrzymania i ewentualnej rozbudowy istniejących obiektów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • W odniesieniu do terenów zieleni urządzonej konieczność kształtowania przestrzeni publicznych o wysokiej jakości walorach architektonicznych; • Nacisk na ochronę przyrody (w tym gleb, wód powierzchniowych i podziemnych) oraz na utrzymanie ciągłości ekosystemów.
--	--	---	--	--	---

Źródło: Opracowanie własne

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

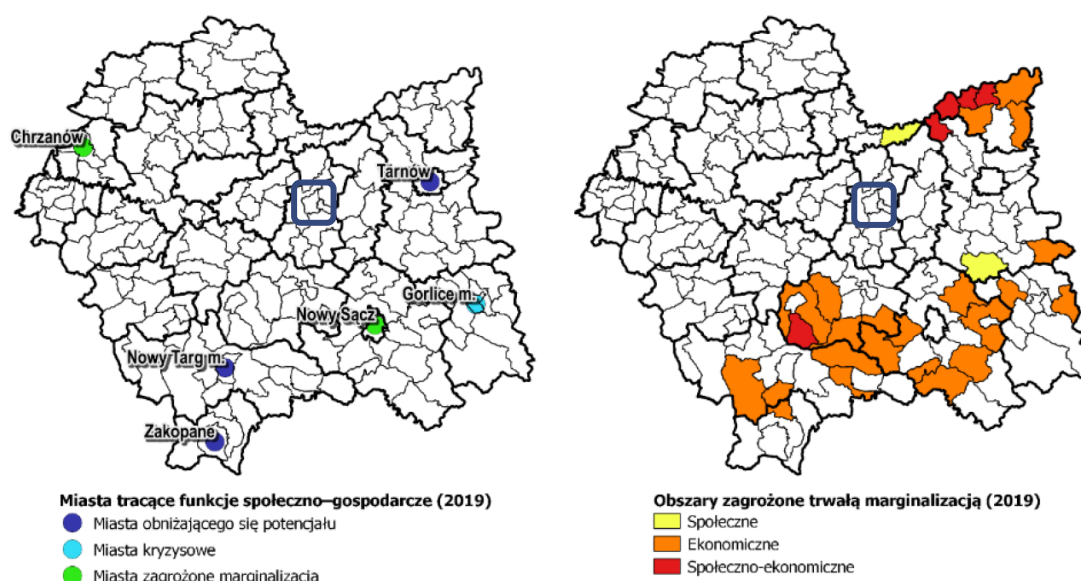
Terytorialne ukierunkowanie Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030” zakłada dążenie do wykorzystania i wzmocnienia przewag konkurencyjnych regionu (mowa m.in. o potencjale kulturowym, turystycznym i przyrodniczym) oraz zachowania spójności wewnątrzregionalnej. Wdrażany zatem będzie – wskazany w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) – rozwój terytorialnie wrażliwy i odpowiedzialny.

Przejawem polityki rozwoju ukierunkowanej terytorialnie są obszary strategicznej interwencji. Zgodnie z definicją ustawową, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne. Samorząd województwa małopolskiego wskazał w swojej strategii, poza OSI określonymi na szczeblu krajowym (miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją), dodatkowy katalog OSI regionalnych. Ostatecznie w województwie małopolskim wyodrębniono **6 typów obszarów (w rozumieniu zapisów Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030)**: 3 typy obszarów problemowych (kategoria ta obejmuje zarówno OSI krajowe, jak i OSI regionalne), 2 typy obszarów o wyjątkowym potencjale oraz 1 typ obszarów wzrostu. Wśród nich należy wymienić:

- **Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze**

6 miast wskazanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) i Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030: **Tarnów, Nowy Sącz, Gorlice, Nowy Targ, Zakopane, Chrzanów**. Obszary te wspierane będą z poziomu kraju i regionu za pomocą specjalnie dedykowanych instrumentów. Samorząd wojewódzki zdecydował m.in. o specjalnych preferencjach i premiujących kryteriach wyboru projektów, które szczegółowo określa Program Regionalny Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości.

Rysunek 7. Krajowe obszary strategicznej interwencji

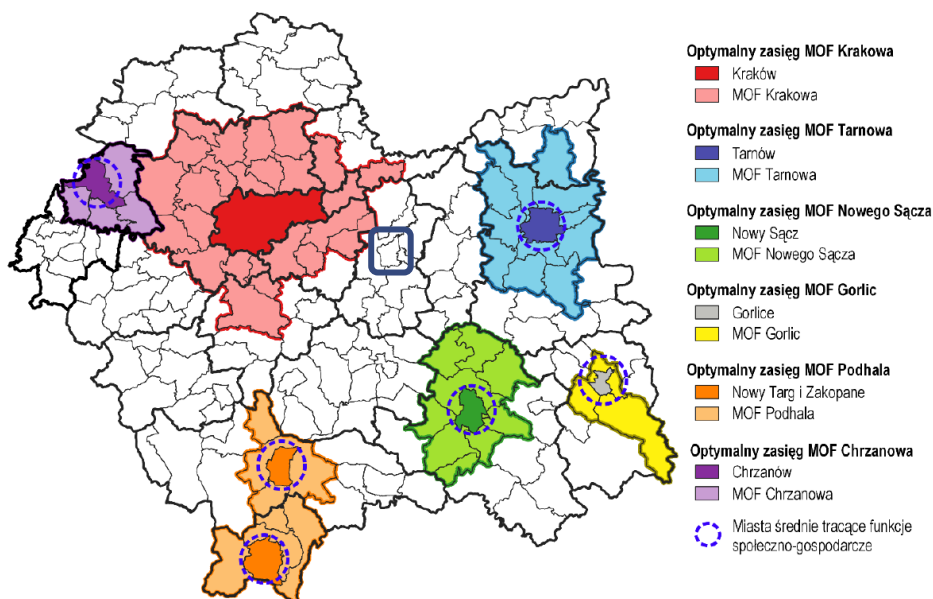

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 65

- **Miejskie obszary funkcjonalne (MOF)**

Za obszary wzrostu, o wyjątkowych możliwościach rozwojowych, uznano miasta i obszary funkcjonalne wokół nich. Przeprowadzono analizę dotyczącą delimitacji optymalnych zasięgów MOF w Małopolsce, w kontekście realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych na lata 2021-2027, dla stolicy regionu oraz 6 miast średnich tracących funkcję społeczno-gospodarcze. W konsekwencji w strategii wskazano 6 miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce: **MOF Krakowa, MOF Tarnowa, MOF Nowego Sącza, MOF Gorlic, MOF Chrzanowa, MOF Podhala**. Żaden z nich nie obejmuje miasta Bochnia. Województwo małopolskie będzie wspierać gminy współpracujące w ramach MOF – z założeniem, że kluczowe znaczenie będzie miała (zawiązana formalnie) współpraca i inicjatywa oddolna. Jedną z form wsparcia jest możliwość realizacji instrumentu ZIT na obszarze wybranych MOF.

Rysunek 8. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 66

- **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia**

Kolejne OSI są konsekwencją wyzwań związanych z procesem transformacji gospodarki w kierunku uzyskania neutralności klimatycznej. Transformacja będzie wymagać dedykowanych interwencji i wsparcia na rzecz tych obszarów, które będą najsilniej dotknięte jej skutkami. W Małopolsce takim obszarem są tereny w najbardziej zurbanizowanej zachodniej części województwa – **4 powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki (nie obejmują one miasta Bochnia)**, gdzie gospodarka oparta jest w znacznej mierze na dużych zakładach, w tym związanych z działalnością górniczą. Kopalnie węgla kamiennego funkcjonują w Brzeszczach i w Libiążu. Cały podregion oświęcimski, jest silnie związane także ze Śląskiem i jego gospodarką. W pobliskich zakładach górniczych zatrudnionych jest kilka tysięcy Małopolan. Obszar Małopolski Zachodniej rekomendowany jest do wsparcia w ramach Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Just Transition Fund). Ostateczna decyzja, dotycząca uwzględnienia Małopolski Zachodniej oraz potencjalnej wysokości kwoty alokacji w programie zostanie podjęta w ramach uzgodnień pomiędzy Komisją Europejską a polskim rządem.

Rysunek 9. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia

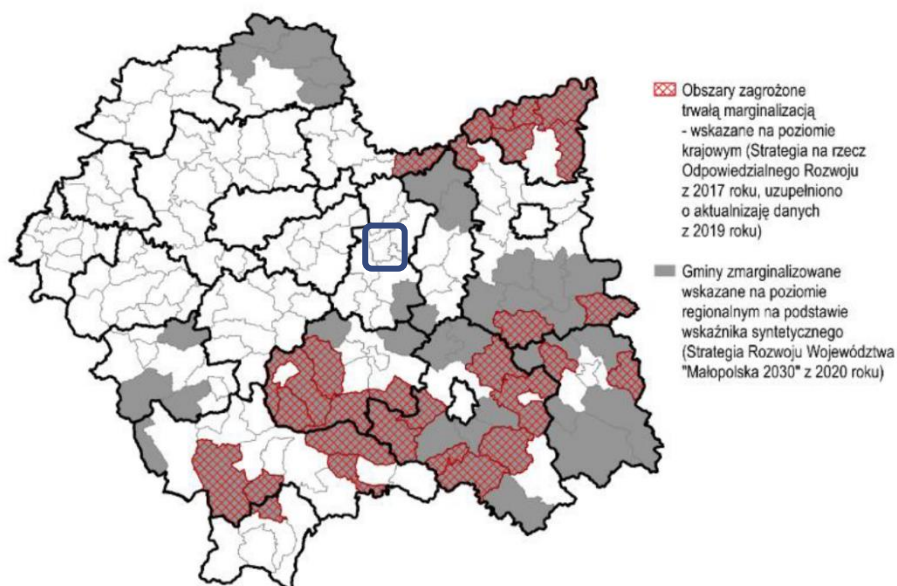

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 68

- **Gminy zmarginalizowane**

Gminy dotknięte problemami i barierami rozwojowymi zostały wyznaczone na podstawie wskaźnika syntetycznego, złożonego z wybranych mierników przedstawiających zagadnienia społeczne, ekonomiczne i środowiskowe. Ostatecznie, jako obszary zmarginalizowane w Małopolsce wskazano **gminy, zlokalizowane głównie w południowej i wschodniej części regionu oraz częściowo na północy województwa (nie dotyczy to miasta Bochnia)**. Do tych jednostek zostanie skierowane szczególne wsparcie w celu wyrównania ich szans rozwojowych.

Rysunek 10. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 70

- **Miejscowości uzdrowiskowe**

Z uwagi na specyfikę województwa, za regionalne OSI uznano **miejscowości uzdrowiskowe**. Są to obszary o szczególnych walorach: przyrodniczych, krajobrazowych, klimatycznych, rekreacyjnych, turystycznych, zdrowotnych, o uznanej marce, tradycjach i bogatej historii, manifestującej się często w zabytkowej architekturze. Miejscowości te zlokalizowane są głównie na obszarach górskich, które są obszarami o utrudnionym dostępie komunikacyjnym i ograniczonych możliwościach rozwoju przemysłu. Z uwagi na istotne znaczenie rozwoju branży uzdrowiskowej oraz dużą koncentrację jednostek tego typu w Małopolsce, samorząd regionalny w kolejnych latach utrzyma wsparcie dla obecnych, jak i przyszłych uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej. **Do tej grupy nie zalicza się miasta Bochnia.**

Rysunek 11. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce

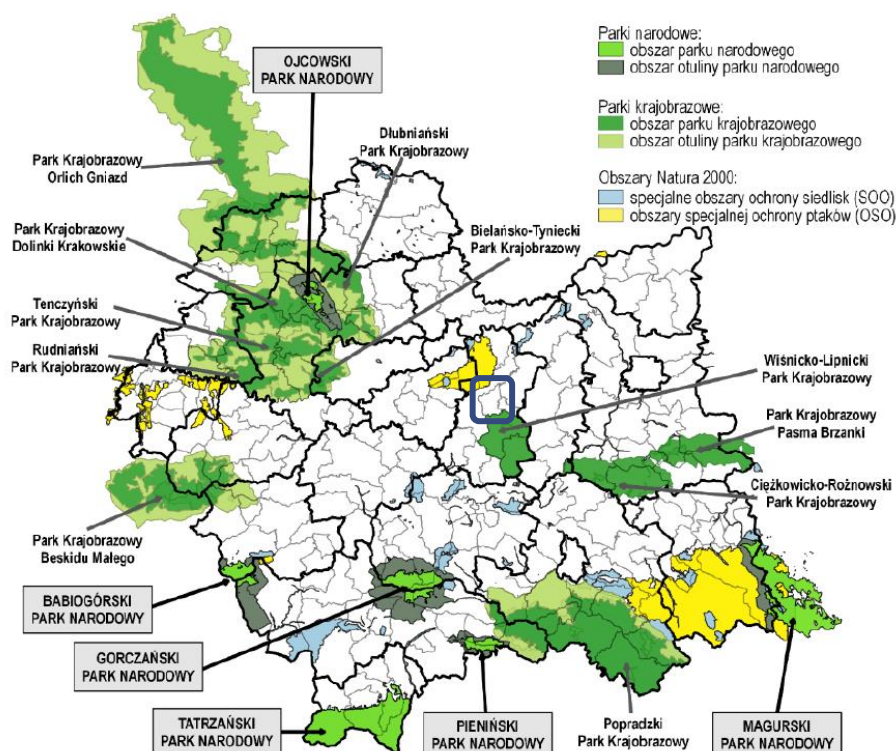

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 71

- **Obszary prawnie chronione**

Specjalnym wsparciem objęte zostaną objęte ponadto obszary **prawnie chronione, np. parki narodowe, parki krajobrazowe czy obszary Natura 2000**. Są to obszary szczególnie cenne pod względem przyrodniczym, co powoduje konieczność objęcia ich dodatkową ochroną i wsparciem z poziomu regionu. Jednocześnie ich obecność na danym obszarze wprowadza pewne ograniczenia związane z użytkowaniem terenów i realizacją inwestycji. Stąd wsparcie dla terenów chronionych będzie związane nie tylko z kwestiami ochrony środowiska, ale interwencja z poziomu województwa będzie również formą rekompensaty dla gmin, które dotyczą bariery wywoływane przez obostrzenia środowiskowe. Ponadto samorząd regionalny będzie wyróżniać **gminy, które wykazują się aktywnością w zakresie działań środowiskowych**. Będą one mogły uzyskać **preferencje w programach konkursowych finansowanych ze środków budżetu województwa oraz w ramach konkursów wspieranych z RPO WM 2021-2027**. W przypadku Gminy Miasta Bochnia tylko 5,2% obszaru objęte jest ochroną przyrody i jest to Obszar Chronionego Krajobrazu Zachodniego Pogórza Wiśnickiego.

Rysunek 12. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”, Załącznik do uchwały Nr XXXI/422/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 17 grudnia 2020 r., s. 72

W ramach prac nad strategią, zarówno na etapie diagnostycznym, jak i planistycznym, analizowano możliwość wyznaczenia w Gminie Miasta Bochnia lokalnych obszarów strategicznej interwencji. Specyfika miasta, zidentyfikowane problemy i wyzwania oraz rozpoznane zasoby endogeniczne i potencjały, które można wykorzystać do rozwoju zgodnego z przyjętą wizją w perspektywie roku 2030, zdecydowały o wyodrębnieniu OSI Obszar rewitalizacji. Rada Miasta Bochnia przyjęła do realizacji dokument Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bochnia na lata 2017-2026 (Uchwała nr XXXIII/289/17 z dnia 27 kwietnia 2017 r.). Zgodnie z ideą rewitalizacji, dokument został opracowany z zastosowaniem modelu ekspercko-partycypacyjnego, polegającego na możliwie szerokim udziale wszystkich interesariuszy we wszystkich etapach prac, przy jednoczesnym zaangażowaniu eksperta zewnętrznego. Metodologię sporządzenia programu wyznaczały przede wszystkim Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, a także obowiązujące Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014–2020, wydane przez Ministra Rozwoju. Diagnoza Miasta Bochnia – raport służący wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, wyłoniła 3 przestrzenie wymagające rewitalizacji:

1. Podobszar Śródmieście – Campi,
2. Podobszar Osiedle Socjalne ul. Na Buczków,
3. Podobszar Osiedle Socjalne ul. Kaima.

Pierwszy i największy podobszar rewitalizacji obejmuje historyczne centrum miasta oraz sąsiadujący z nim od północy teren bezpośredniego sąsiedztwa dworca kolejowego, stanowiący część osiedla Słoneczne. Obszar ten charakteryzuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk we wszystkich sferach (m.in. mieszkańcy dotknięci są problemami społecznymi - ubóstwem, alkoholizmem,

doświadczający przestępstw w bezpośrednim obszarze swojego zamieszkania), a jednocześnie posiada znaczący potencjał rozwoju. Dla całego obszaru rewitalizacji określono cele oraz odpowiadające im kierunki działań. Zarówno w warstwie diagnozy, jak i planu operacyjnego Gminny Program Rewitalizacji Miasta Bochnia na lata 2017-2026 jest zgodny z niniejszą strategią. W związku z tym, jednym z obszarów strategicznej interwencji będzie obszar rewitalizacji. Strategia wskazuje kluczowe przedsięwzięcia inwestycyjne wraz z działaniami uzupełniającymi. Rewitalizacja Bochni – realizacja kolejnych projektów:

1. Rewaloryzacja Plant Salinarnych – etap II,
2. Rewaloryzacja zamku Żupnego,
3. Rewitalizacja placu Okulickiego i ul. Kraszewskiego,
4. Rewitalizacja placu Pułaskiego,
5. Rewitalizacja placu Czaplńskiego i Bochneris i ul. Bernardyńskiej,
6. Rewitalizacja Budynku Matejki,
7. Odbudowa nadszybia szybu Regis,
8. Rewitalizacja-przebudowa ul. Kazimierza Wielkiego.

Niezbędne działania (pozainfrastrukturalne):

1. Aktywacja przestrzeni Plant Salinarnych do użytku przez lokalne NGO,
2. Lobbowanie uruchomienia tras turystycznych w Kopalni Soli Bochnia kończących swój bieg wyjazdem szybem Sutoris,
3. Aktualizacja i przedłużenie obowiązywania GPR,
4. Opracowanie projektów społecznych GPR we współpracy z lokalnymi NGO,
5. Wprowadzenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji wraz z programem aktywacji pustostanów na terenie miasta/rewitalizacji,
6. Opracowanie referencyjnych warunków najmu lokali na obszarze rewitalizacji,
7. Nowelizacja regulaminu Budżetu Obywatelskiego pod kątem animacji aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji,
8. Objęcie szczególną uwagą obszarów przy ul. Na Buczków i Kaima. Program utrzymania czystości, animacji dla dzieci. Aktywizacji społecznej dorosłych mieszkańców. Realizacja lub aktualizacja dotychczasowych projektów z GPR,
9. Wsparcie dla powołania spółdzielni socjalnej przez lokalne NGO.

Rysunek 13. OSI Obszar rewitalizacji

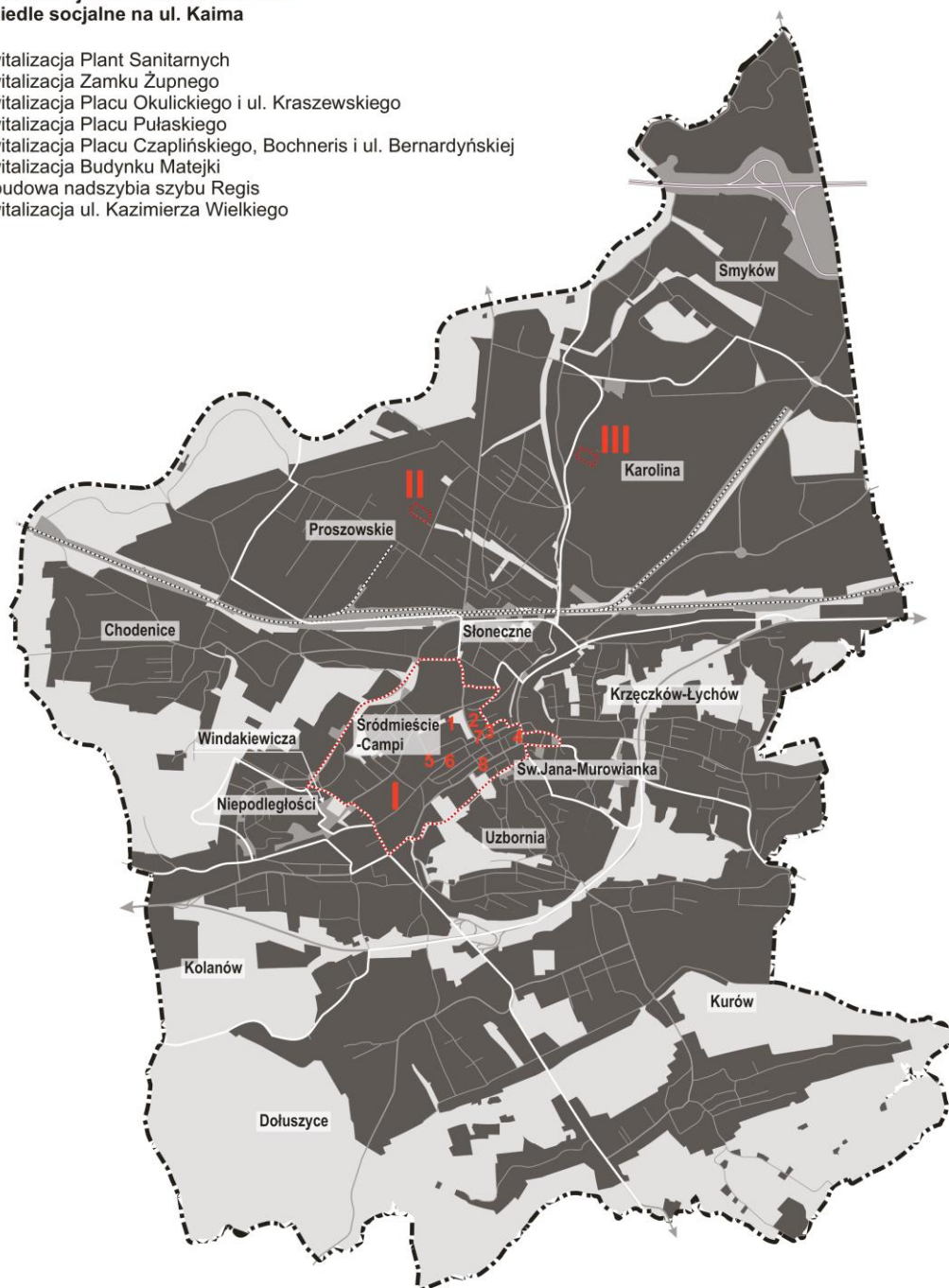
 obszar rewitalizacji

I - Śródmieście-Campi

II - Osiedle socjalne na ul. Na Buczków

III - Osiedle socjalne na ul. Kaima

- 1 - rewitalizacja Plant Sanitarnych
- 2 - rewitalizacja Zamku Żupnego
- 3 - rewitalizacja Placu Okulickiego i ul. Kraszewskiego
- 4 - rewitalizacja Placu Pułaskiego
- 5 - rewitalizacja Placu Czaplńskiego, Bochneris i ul. Bernardyńskiej
- 6 - rewitalizacja Budynku Matejki
- 7 - odbudowa nadszybia szybu Regis
- 8 - rewitalizacja ul. Kazimierza Wielkiego

Źródło: opracowanie własne

SPÓJNOŚĆ ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTA BOCHNIA NA LATA 2022-2030 Z CELAMI I KIERUNKAMI ROZWOJU ZAWARTYMI W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ORAZ W INNYCH DOKUMENTACH WYŻSZEGO RZĘDU

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 jest spójna z dokumentami strategicznymi szczebla unijnego, krajowego, regionalnego i ponadlokalnego, m.in.:

- Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Krajowym Planem Odbudowy,
- Strategią Rozwoju Kapitału Społecznego (współdziałanie, kultura, kreatywność) 2030,
- Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategią Zrównoważonego Rozwoju Transportu do 2030 roku,
- Strategią zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030,
- Polityką ekologiczną państwa 2030 – strategią rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej,
- Strategią Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.

Rozporządzenie ogólne wskazuje pięć podstawowych celów polityki europejskiej. Zestawione z celami Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 ujawniają, że zaplanowana polityka rozwoju gminy wpisuje się w te założenia. Dotyczy to przede wszystkim wspólnych priorytetów w zakresie doskonalenia dostępności i jakości usług publicznych oraz aktywizacji i włączenia społecznego, ale również wszelkich inicjatyw wynikających z założeń zrównoważonego rozwoju. Ich zgodność z celami strategicznymi Unii Europejskiej wpłynie na możliwości pozyskiwania źródeł finansowania dla przewidzianych w strategii kierunków i pakietów działań.

Podobna spójność występuje w kontekście dokumentów programowych na poziomie krajowym i regionalnym. Założenia rozwojowe opisane w Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 pozostają w zbieżności z tymi przyjętymi dla całego kraju w ramach dokumentów programowych ogólnych czy sektorowych, a także określonymi regionalnie w Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”. To o tyle istotne, że szereg aspektów rozwojowych pozostaje poza możliwościami oddziaływania z poziomu samorządu lokalnego lub też efekty działań samorządu są uzależnione od aspektów pozostających w kompetencji innych podmiotów, np. władz centralnych czy regionalnych. Gwarantuje to zatem wsparcie, w tym również finansowe, i uprawdopodobnia wystąpienie efektu synergii.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 8. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu

	Cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030	1. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort, bezpieczeństwo oraz możliwości rozwoju mieszkańców				2. Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i rozwiniętej komunikacji jako kluczowych elementów oferty miejskiej			3. Stymulowanie wzrostu gospodarczego, rozwoju turystyki i innych specjalizacji lokalnych oraz przedsiębiorczości mieszkańców, z wykorzystaniem uwarunkowań, dziedzictwa historycznego i górniczego miasta oraz zasobów środowiskowych, kulturowych i tradycji		4. Nowoczesne i partnerskie zarządzanie publiczne, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce	
	Cele operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030	1.1. Wzmocnienie edukacji jako elementu przewagi konkurencyjnej miasta	1.2. Budowanie kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjności miasta w oparciu o sport i kulturę	1.3. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej	1.4. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta	2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian	2.2. Efektywny system komunikacyjny, zrównoważona mobilność miejska i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu	2.3. Wdrożenie polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność miasta i rozwój lokalny	3.1. Kreowanie dobrych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie miasta	3.2. Rozwój zrównoważonej turystyki jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej	4.1. Doskonalenie administracji i zarządzania	4.2. Rozwój współpracy, wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększanie dostępności i jakości procesów partycypacyjnych
	Cele i priorytety nadrzędnych dokumentów strategicznych											
Rozporządzenie ogólne – cele polityki europejskiej	Bardziej inteligentna Europa – innowacyjna i inteligentna transformacja gospodarcza.											
	Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa.											
	Lepiej połączona Europa – mobilność i regionalne połączenia teleinformatyczne.											
	Europa o silniejszym wymiarze społecznym – wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych.											
	Europa bliżej obywateli – zrównoważony i zintegrowany rozwój obszarów miejskich, wiejskich i przybrzeżnych w ramach inicjatyw lokalnych.											
Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju	I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną.											
	II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony.											
	III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarstwu.											

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym												
	1.1 Wzmacnianie szans rozwojowych obszarów słabszych gospodarczo.	Nie dotyczy											
	1.2 Wykorzystywanie potencjału rozwojowego miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze.	Nie dotyczy											
	1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska.	Nie dotyczy											
	1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.												
	1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.												
	Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych												
	2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.												
	2.2 Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.												
	2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.												
	Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie												
	3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.												
	3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.												
	3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.												
	3.4 Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.	Nie dotyczy											
Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”	Cel szczegółowy 1. Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie												
	Główny kierunek polityki rozwoju 1: Małopolskie rodziny.												
	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Opieka zdrowotna.												
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bezpieczeństwo.												
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Sport i rekreacja.												
	Główny kierunek polityki rozwoju 5: Kultura i dziedzictwo.												

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Główny kierunek polityki rozwoju 6: Edukacja.												
Główny kierunek polityki rozwoju 7: Rynek pracy.												
Cel szczegółowy 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka												
Główny kierunek polityki rozwoju 1: Innowacyjność.												
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Konkurencyjność i przedsiębiorczość.												
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Turystyka.												
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Transport.												
Główny kierunek polityki rozwoju 5: Cyfrowa Małopolska.												
Główny kierunek polityki rozwoju 6: Gospodarka o obiegu zamkniętym.												
Cel szczegółowy 3. Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej												
Główny kierunek polityki rozwoju 1 Ograniczanie zmian klimatycznych.												
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Gospodarowanie wodą.												
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Bioróżnorodność i krajobraz.												
Główny kierunek polityki rozwoju 4: Edukacja ekologiczna.												
Cel szczegółowy 4. System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowany do wyzwań dekady 2020-2030												
Główny kierunek polityki rozwoju 1: System zarządzania strategicznego rozwojem.												
Główny kierunek polityki rozwoju 2: Współpraca i partnerstwo.												
Główny kierunek polityki rozwoju 3: Promocja Małopolski.												
Cel szczegółowy 5. Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach												
Główny kierunek polityki rozwoju 1: Ład przestrzenny.												

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	Główny kierunek polityki rozwoju 2: Wsparcie miast.											
	Główny kierunek polityki rozwoju 3: Rozwój obszarów wiejskich.	Nie dotyczy										
	Główny kierunek polityki rozwoju 4: Spójność wewnątrzregionalna i dostępność.											

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTA BOCHNIA NA LATA 2022-2030

SYSTEM WDRAŻANIA

Organizacja i podmioty zaangażowane w realizację strategii

Odpowiedzialność za realizację założeń Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 ponoszą przede wszystkim lokalne władze samorządowe. Burmistrz Miasta Bochnia, jako organ wykonawczy samorządu gminnego, pełni kluczową rolę w stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również w mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów i kierunków działań określonych w strategii. Z kolei Rada Miasta Bochnia, jako organ uchwałodawczy, odpowiada za uchwalenie strategii oraz jej ewentualną aktualizację, zgodnie z nowymi uwarunkowaniami oraz potrzebami rozwojowymi gminy i jej mieszkańców.

Na poziomie organizacyjno-promocyjno-informacyjnym kluczową rolę będzie odgrywał Wydział Promocji i Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Bochnia – jako centrum koordynacyjne, do którego zadań należeć będzie w szczególności:

- realizacja przypisanych mu zadań i projektów,
- koordynacja współpracy w zakresie realizacji zapisów strategii,
- monitoring i ewaluacja oraz wsparcie procesu aktualizacji strategii,
- poszukiwanie pozabudżetowych źródeł finansowania realizacji zadań i projektów,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji strategii.

Dla skutecznego wdrożenia założeń określonych w strategii niezbędna będzie współpraca wszystkich komórek urzędu i jednostek organizacyjnych Gminy Miasta Bochnia, które odpowiadają za realizację zadań oraz biorą udział w procedurze monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii. Szczegółowa odpowiedzialność za realizację poszczególnych działań określonych w planie operacyjnym strategii może zostać dookreślona przez Burmistrza Miasta Bochnia (np. w formie rozporządzenia).

Strategia uwzględnia ponadto zadania wykraczające poza bezpośrednie kompetencje gminy, angażując i inicjując działania realizowane w różnych partnerstwach lokalnych i ponadlokalnych, stąd potrzeba uwzględniania procesów współpracy m.in. z administracją rządową, innymi jednostkami samorządu terytorialnego i ich związkami, przedstawicielami biznesu, organizacjami pozarządowymi, mieszkańcami czy partnerami zagranicznymi. Wszyscy partnerzy realizujący zadania określone w dokumencie są proszeni o zaangażowanie i komunikację z centrum koordynacyjnym.

Mechanizmy i instrumenty realizacji strategii

W ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 wykorzystane zostaną różne mechanizmy i instrumenty realizacyjne, wśród których można wymienić:

- uchwały budżetowe Rady Miasta Bochnia i wieloletnią prognozę finansową gminy, określające krótko i długookresowe priorytety finansowe jednostki,
- inne merytoryczne uchwały Rady Miasta Bochnia i zarządzenia Burmistrza Miasta Bochnia w obszarach oddziaływania strategii,

- miejskie plany i programy branżowe (określone w szczególności w podrozdziale dotyczącym wytycznych do sporządzania dokumentów wykonawczych),
- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, uszczegóławiające założenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej,
- projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne, mieszczące się w katalogu działań przewidzianych strategią, realizowane przy wykorzystaniu funduszy zewnętrznych, głównie europejskich,
- różne umowy, kontrakty i porozumienia pomiędzy gminą a innymi samorządami, administracją rządową, partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- zespoły zadaniowe i projektowe, ciała o charakterze opiniodawczo-doradczym, powoływane w celu usprawnienia procesu wdrażania strategii,
- działania edukacyjne, informacyjne, promocyjne i konsultacyjne, stanowiące o poparciu społecznym i jakości podejmowanych interwencji.

Poziom społeczny

Poziom społeczny dotyczy upowszechniania zapisów Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 wśród społeczności lokalnej oraz pozyskiwania partnerów (lokalnych i zewnętrznych, jak np. sąsiednie gminy, powiat bocheński, województwo małopolskie, organizacje pozarządowe, przedstawiciele biznesu, instytucje rynku pracy, czy zagraniczni partnerzy gminy) dla realizacji zapisanych w niej zadań. W tym celu proponuje się realizację m.in. następujących działań:

- opracowanie krótkiego materiału przybliżającego treść strategii, umieszczenie go do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej miasta i w Biuletynie Informacji Publicznej,
- przekazanie pełnej i/lub skróconej wersji strategii interesariuszom lokalnym i ponadlokalnym,
- udzielanie przez lokalne władze samorządowe wypowiedzi dla mediów, np. wywiadów dla prasy, na temat zakończenia prac nad strategią oraz rozpoczęcia procesu jej wdrażania.

WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Dokumenty wykonawcze względem strategii należy rozumieć jako obowiązkowe oraz pożądane plany i programy gminne, które pozwolą skutecznie wdrożyć jej założenia w życie. Opisują one w większym przybliżeniu niż strategia lub w sposób bardziej specjalistyczny podejście do danego zagadnienia, obszaru czy grupy społecznej, uszczegóławiające priorytety oraz strategię postępowania w ramach konkretnych obszarów. Zgodnie z tym, w ramach prac nad Strategią Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 dokonano przeglądu dokumentów w kluczowych obszarach działania urzędu i jednostek organizacyjnych, w kontekście ich aktualności, przydatności i spójności ze strategią. Poniższa tabela stanowi podsumowanie tych analiz, formułując jednocześnie kierunkowe rekomendacje w zakresie sporządzenia lub zmiany tychże dokumentów.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Tabela 9. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Obszar tematyczny	Rodzaj dokumentu	Dokument i/lub dedykowana uchwała	Wytyczne dla aktualizacji lub sporządzania dokumentów
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Uchwała nr XVII/163/20 Rady Miasta Bochnia z dnia 20 lutego 2020 r. w sprawie: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Bochnia	Studium aktualne i zgodne z modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Aktualizacja i dostosowywanie zgodnie z nowymi i perspektywicznymi potrzebami oraz uwarunkowaniami i zmianami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzennymi itp., w spójności ze wspomnianym modelem, określonym w strategii. Trwa zmiana związana z Uchwałą nr XLI/406/22 Rady Miasta Bochnia z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie: przystąpienia do zmiany punktowej Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miasta Bochnia.
	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Według stanu na koniec 2020 r., 62,7% obszaru miasta było pokryte obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego. Na wartość tę składało się 18 MPZP. Była ona zbliżona do średniej dla gmin województwa małopolskiego (68,4%), odstając jednocześnie od rezultatu osiągniętego łącznie przez gminy powiatu bocheńskiego (97,3%). Największa koncentracja terenów pozbawionych MPZP przypada na północną część miasta, na północ od linii kolejowej. Plany nie pokrywają także fragmentów lasów, znajdujących się w granicach administracyjnych Bochni, w jej południowej części.	Prowadzenie polityki przestrzennej i komunikacyjnej, w szczególności poprzez opracowywanie i aktualizowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, podnoszącej estetykę i funkcjonalność przestrzeni oraz mobilność, komfort i bezpieczeństwo mieszkańców, wspierającej aktywizację społeczności lokalnych oraz ochronę zasobów historyczno-kulturowych i środowiskowych miasta.
Energetyka	Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Uchwała nr XXXIX/375/21 Rady Miasta Bochnia z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie przyjęcia „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Miasta Bochnia na lata 2021-2036”	Dokument aktualny, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja co najmniej raz na 3 lata, przy zachowaniu spójności ze strategią.
Gospodarka komunalna	Wieloletnie plany gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	UCHWAŁA Nr XXX/284/21 Rady Miasta Bochnia z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie: uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Bochnia na lata 2021-2026	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2021-2026, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2026 r. aktualizacja lub opracowanie nowego, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych	Uchwała nr XXVIII/261/21 Rady Miasta Bochnia z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie: uchwalenia „Wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Bochni Sp. z o.o. na lata 2022-2026”	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2022-2026, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2026 r. aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Ochrona i opieka nad zabytkami oraz zarządzanie dziedzictwem	Gminny program opieki nad zabytkami	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, burmistrz jest odpowiedzialny za opracowanie gminnego programu opieki nad zabytkami. Program sporządza się na okres 4 lat. Program przyjmuje rada, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Priorytetowe opracowanie programu z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności z celem 1.2. Budowanie kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjności miasta w oparciu o sport i kulturę.
Ochrona środowiska i adaptacja do zmian klimatu	Gminny program ochrony środowiska	Brak	Zgodnie z Ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, burmistrz gminy, w celu realizacji polityki ochrony środowiska, sporządza gminny program ochrony środowiska, uwzględniając m.in. cele zawarte w strategii. Projekt programu podlega zaopiniowaniu przez zarząd powiatu. Konieczne jest zapewnienie możliwości udziału mieszkańców w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie dokumentu. Program uchwała rada gminy. Burmistrz gminy sporządza co 2 lata raport z jego wykonania, który przedstawia radzie. Opracowanie programu z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności z celem 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.
	Plan gospodarki niskoemisyjnej	Uchwała nr XXXI/252/17 Rady Miasta Bochnia z dnia 23 lutego 2017r. w sprawie: zmiany „Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Miasta Bochnia”	Zasadniczo plan obowiązywał do 2020 r. Rekomendowana generalna aktualizacja lub opracowanie nowego planu, z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności z celem 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian. Plan stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych m.in. na działania skutkujące zwiększeniem efektywności energetycznej, wykorzystania energii odnawialnej i zmniejszeniem emisji CO2.
	Program małej retencji	Brak	Dokument opcjonalny, ważny z uwagi na konsekwencje zmian klimatu, a jednocześnie dostępność środków zewnętrznych na inwestycje retencyjne. Strategia traktuje te kwestie priorytetowo, o czym świadczy m.in. cel 2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

Transport	Strategia rozwoju elektromobilności	Brak	Dokument opcjonalny, ważny w kontekście dążenia do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju w zakresie mobilności, w której szczególne miejsce zajmuje elektromobilność, a także ze względu na dostępność środków zewnętrznych na przedmiotowe działania. Ewentualne opracowanie w szerszym partnerstwie, np. powiatowym.
	Plany rozwoju sieci drogowej wraz planami finansowania w zakresie dróg gminnych	Uchwała nr XXX/239/17 Rady Miasta Bochnia z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie: w sprawie: przyjęcia Zrównoważonego Planu Mobilności Miejskiej dla Miasta Bochnia na lata 2017-2025	Zgodnie z Ustawą z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, do zarządcy drogi należy w szczególności opracowywanie planów rozwoju sieci drogowej. Opracowanie planu z zachowaniem spójności z założeniami strategii, w szczególności z celem 2.2. Efektywny system komunikacyjny, zrównoważona mobilność miejska i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu.
Polityka społeczna	Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	Uchwała nr XXXII/266/17 Rady Miasta Bochnia z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bochnia na lata 2017 – 2026”	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2017-2026, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2026 r. aktualizacja lub opracowanie nowego, przy zachowaniu spójności ze strategią. Rekomendowane ewentualne zmiany i uzupełnienia, w kontekście negatywnych skutków okresu pandemii oraz kryzysu migracyjnego wywołanego niesprowokowaną agresją Rosji na Ukrainę.
	Gminny program rewitalizacji	Uchwała nr XXXIII/289/17 Rady Miasta Bochnia z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Bochnia na lata 2017-2026	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2017-2026, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2026 r. rekomendowana aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią. Dokument stanowi instrument pozyskiwania środków zewnętrznych na przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Stanowią one ważny element strategii, w tym wskazuje ona na kontynuację realizacji inwestycji wymienionych w programie (kierunek działania 2.3.3.).
	Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie	Uchwała nr XLV/457/22 Rady Miasta Bochnia z dnia 30 czerwca 2022 r. w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2022 – 2027”	Dokument aktualny, obejmujący perspektywę czasową na lata 2022-2027, kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Najpóźniej w 2027 r. aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.
	Gminny program wspierania rodziny	Uchwała nr XVI/151/20 Rady Miasta Bochnia z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie: przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2022”	Dokument obowiązujący do końca 2022 r., kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja lub opracowanie nowego programu, przy zachowaniu spójności ze strategią.

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Uchwała nr XL/392/22 Rady Miasta Bochnia z dnia 27 stycznia 2022 r. w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na 2022 rok	Dokument obowiązujący do końca 2022 r., kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja lub opracowanie nowego planu, przy zachowaniu spójności ze strategią, z rekomendowanym okresem obowiązywania przez 4 lata.
Rozwój lokalny, współpraca	Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3. Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Uchwała nr XXXVII/355/21 Rady Miasta Bochnia z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie: Programu współpracy Gminy Miasta Bochnia z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022	Program przyjmowany corocznie. Obszary współpracy finansowej i niefinansowej powinny uwzględniać szczególnie te pola, które strategia uznaje za kluczowe i w których organizacje pozarządowe zostały wskazane jako partnerzy realizacyjni. Możliwość opracowania i przyjęcia programu wieloletniego.
Oświata	Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez gminę	Uchwała nr XXXIII/316/21 Rady Miasta Bochnia z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Miasta Bochnia	Bieżące monitorowanie i dostosowywanie sieci placówek oświatowych do obecnych i przyszłych potrzeb społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem zmian osadniczych i demograficznych, a także możliwości organizacyjno-finansowych miasta (kierunek działania 1.1.2. w strategii).
Zarządzanie kryzysowe	Gminny plan zarządzania kryzysowego	Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Miasta Bochnia z dnia 18 lutego 2016 r., ostatnia aktualizacja: 31 maja 2022 r.	Bieżąca aktualizacja, w tym z wykorzystaniem doświadczenia kadr zarządzających gminą w czasie pandemii COVID-19, a także uwzględniająca sytuację kryzysu migracyjnego w konsekwencji niesporowokowanej agresji Rosji na Ukrainę.
Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa	Uchwała nr XXXIX/367/21 Rady Miasta Bochnia z dnia 28 grudnia 2021 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2033 wraz z późniejszymi zmianami	Dokument kierunkowo zgodny z założeniami strategii. Aktualizacja zgodnie z potrzebami.

Źródło: Opracowanie we współpracy z gminą

MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA DOKUMENTU

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami. Zgodnie z tym, Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 określa procedurę raportowania o stanie realizacji poszczególnych działań, w tym o osiągniętych efektach:

1. Naczelnik Wydziału Promocji i Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Bochnia lub inna oddelegowana osoba rokrocznie rozsyła do wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację lub nadzór nad realizacją działań określonych w strategii informację o konieczności przygotowania przez nich stosownych sprawozdań na wystandardyzowanym wzorze formularza.
2. Naczelnik wydziału merytorycznego, kierownik lub prezes jednostki organizacyjnej, odpowiedzialny za realizację danego zakresu zapisanego w strategii, sporządza - działając poprzez swoich pracowników - sprawozdanie, w którym krótko opisuje przebieg realizacji zaplanowanych działań w zakończonym roku kalendarzowym oraz osiągnięte efekty, w tym w wymiarze wskaźnikowym.
3. Naczelnik wydziału merytorycznego, kierownik lub prezes jednostki organizacyjnej przekazuje sprawozdanie do Wydziału Promocji i Rozwoju Miasta w określonym terminie.
4. Pracownik Wydziału Promocji i Rozwoju Miasta na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniach częściowych przygotowuje zbiorczy raport sprawozdawczy a Naczelnik Wydziału przekazuje go w określonym terminie Burmistrzowi Miasta Bochnia.
5. Burmistrz Miasta Bochnia zatwierdza raport i przekazuje go Radzie Miasta Bochnia w określonym terminie. Raport będzie stanowił podstawę oceny i sformułowania zaleceń na kolejne lata wdrażania strategii (proponowania priorytetów realizacyjnych podpartych budżetowo, wprowadzania uzupełnień oraz dokonywania niezbędnych i uzasadnionych zmian w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne).

Sprawozdawczość powinna uwzględniać działania określone w planie operacyjnym strategii, a także przypisane im wskaźniki, z których kluczowe znaczenie mają wskaźniki zgromadzone w poniższej tabeli, którym przypisano wartości bazowe i docelowe. Zostały one określone w oparciu o dostępne dane historyczne oraz na podstawie założonych efektów działań. Należy pamiętać, że wpływ na ich osiągnięcie będzie miał szereg czynników wewnętrznych i zewnętrznych, niemożliwych do określenia w momencie tworzenia strategii. Mogą one być poszerzane, zamieniane lub aktualizowane, zgodnie z potrzebami.

Sprawozdawczość zostanie skoordynowana z nałożonym na gminę, zgodnie z dyspozycją art. 28aa. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Obejmuje on podsumowanie działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację strategii.

Ponadto, rekomenduje się, aby w połowie okresu obowiązywania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 oraz po jej zakończeniu przeprowadzić badanie ewaluacyjne, w celu uzyskania praktycznych wniosków, które posłużą udoskonaleniu bieżącej lub przyszłej interwencji strategicznej. Ewaluacja może zostać zrealizowana w formie spotkania z udziałem władz

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

samorządowych oraz najważniejszych interesariuszy lokalnych i partnerów realizacyjnych. Pożądanym jest, aby badania ewaluacyjne były wspierane przez niezależnych ekspertów zewnętrznych, co pozwoli na uwzględnienie wiedzy eksperckiej, doświadczenia i potencjału instytucji wyspecjalizowanych w tego typu badaniach, a także na zapewnienie bezstronności i obiektywizmu w procesie oceny.

Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

OBSZAR STRATEGICZNY 1. MIESZKAŃCY					
Cel strategiczny 1. Zapewnienie dostępności wysokiej jakości usług publicznych, gwarantujących komfort, bezpieczeństwo oraz możliwości rozwoju mieszkańców.					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
1.1. Wzmacnianie edukacji jako elementu przewagi konkurencyjnej miasta.	Poprawa jakości i efektów kształcenia, poprawa wyników egzaminów końcowych	Wyniki egzaminów końcowych - skala staninowa średnich wyników szkół w gminie	Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie	7 stanin	8 stanin
	Podniesienie ogólnego poziomu kondycji fizycznej dzieci i młodzieży, ograniczanie występowania problemów rozwoju fizycznego	Tygodniowa liczba godzin dodatkowych zajęć sportowych w szkołach podstawowych	placówki oświatowe	77 godzin tygodniowo	85 godzin tygodniowo
1.2. Budowanie kapitału ludzkiego i społecznego oraz atrakcyjności miasta w oparciu o sport i kulturę.	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty kulturalnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców	Liczba wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i zajęć oświatowych zrealizowanych przez miejskie jednostki kultury	miejskie jednostki kultury	387	410
	Zapewnienie atrakcyjnej i zróżnicowanej oferty sportowej i rekreacyjnej, z uwzględnieniem potrzeb, możliwości i oczekiwań różnych grup odbiorców	Liczba prowadzonych sekcji oraz zaangażowanych zawodników w ramach oferty miejskich jednostek budżetowych zajmujących się sportem i rekreacją	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	liczba sekcji młodzieżowych – 5 liczba uczestników - 535	liczba sekcji młodzieżowych – 5 liczba uczestników - 600
1.3. Wdrożenie kompleksowej i perspektywicznej polityki zdrowotnej i społecznej.	Podniesienie poziomu zdrowia publicznego	Liczba działań prozdrowotnych realizowanych w miejskich placówkach oświatowych	placówki oświatowe	14	18
	Promocja i wsparcie rodziny, w tym w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	1304	1180
1.4. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego na terenie miasta.	Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa i reagowania w sytuacji zagrożeń	Liczba projektów i programów realizowanych w placówkach oświatowych przez Straż Miejską	Straż Miejska w Bochni	6	8

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

	Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego (mniejsza liczba zdarzeń i pokrzywdzonych)	Liczba kolizji i wypadków na drogach na terenie miasta	Komenda Powiatowa Policji w Bochni	kolizje – 314 wypadki – 18	kolizje – 280 wypadki – 15
OBSZAR STRATEGICZNY 2. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO					
Cel strategiczny 2. Zapewnienie ładu przestrzennego, czystego środowiska i rozwiniętej komunikacji jako kluczowych elementów oferty miejskiej.					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
2.1. Rozwój infrastruktury technicznej, ochrona zasobów środowiskowych oraz ograniczenie niekorzystnego wpływu na klimat i adaptacja do jego zmian.	Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej	Zużycie energii w budynkach użyteczności publicznej w celach grzewczych	Urząd Miasta Bochnia	26 168,57 GJ	23 551,71 GJ
	Wzrost poziomu selektywnej zbiórki odpadów	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	dane GUS	32,5%	38%
2.2. Efektywny system komunikacyjny, zrównoważona mobilność miejska i bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu.	Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego	Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych	Urząd Miasta Bochnia	drogi rowerowe – 2835 m; ciągi pieszo-rowerowe – 1700 m	drogi rowerowe – 4000 m; ciągi pieszo-rowerowe – 2700 m
	Zapewnienie komfortu mieszkańców korzystających z usług publicznych i turystów odwiedzających miasto	Liczba miejsc parkingowych w centrum miasta w granicach Strefy Płatnego Parkowania	Urząd Miasta Bochnia	526	650
2.3. Wdrożenie polityki przestrzennej i rewitalizacyjnej kreujących wielowymiarową atrakcyjność miasta i rozwój lokalny.	Uporządkowanie polityki przestrzennej i krajobrazowej miasta	Odsetek powierzchni miasta objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	Urząd Miasta Bochnia	63%	70%
	Uporządkowanie zasad lokowania reklam, powstrzymanie chaosu wizualnego	Liczba ujawnionych przypadków łamania zasad uchwały krajobrazowej	Urząd Miasta Bochnia	28	5
OBSZAR STRATEGICZNY 3. GOSPODARKA I TURYSTYKA					
Cel strategiczny 3. Stymulowanie wzrostu gospodarczego, rozwoju turystyki i innych specjalizacji lokalnych oraz przedsiębiorczości mieszkańców, z wykorzystaniem uwarunkowań, dziedzictwa historycznego i górniczego miasta oraz zasobów środowiskowych, kulturowych i tradycji.					
Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
3.1. Kreowanie dobrych warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej i inwestowania na terenie miasta.	Poprawa konkurencyjności biznesu i wzrost przedsiębiorczości lokalnej	Stosunek liczby nowych działalności gospodarczych zarejestrowanych w REGON na terenie miasta do podmiotów wyrejestrowywanych	dane GUS	2,2	2,2
	Spadek bezrobocia, w szczególności długotrwałego	Liczba osób bezrobotnych z terenu miasta, w tym długotrwałe	dane GUS	535	450

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

3.2. Rozwój zrównoważonej turystyki jako ważnej gałęzi gospodarki lokalnej.	Zwiększenie zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej	Liczba turystów odwiedzających poszczególne atrakcje turystyczne miasta, w tym Kopalnię Soli Bochnia	dane atrakcji turystycznych	Kopalnia Soli w Bochni - 107260 Muzeum im. S. Fischera - 2530 Muzeum Motyli „Arthropoda” - 5872	Kopalnia Soli w Bochni - 210000 Muzeum im. S. Fischera - 10000 Muzeum Motyli „Arthropoda” - 15000
	Zwiększenie atrakcyjności turystycznej miasta oraz zainteresowania i liczby korzystających z lokalnej oferty turystycznej	Liczba osób korzystających z informacji turystycznej w ciągu roku	Miejski Dom Kultury w Bochni	2000	5000

OBSZAR STRATEGICZNY 4. ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO

Cel strategiczny 4. **Nowoczesne i partnerskie zarządzanie publiczne, służące mieszkańcom, środowisku i gospodarce.**

Cele operacyjne:	Rezultat	Wskaźnik rezultatu	Źródło pozyskiwania informacji	Wartość bazowa wskaźnika	Wartość docelowa wskaźnika
4.1. Doskonalenie administracji i zarządzania.	Podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji zawodowych oraz zaangażowania pracowników samorządowych	Liczba szkoleń i innych form doskonalenia pracowników urzędu w ciągu roku i średnia na pracownika urzędu	Urząd Miasta Bochnia	132 / 1,2	140 / 1,5
	Podniesienie efektywności świadczenia i jakości usług publicznych	Liczba zgłoszonych skarg, w tym zasadnych	Urząd Miasta Bochnia	5 skarg, 3 zasadne	2 skargi, 1 zasadna
4.2. Rozwój współpracy, wsparcie społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększanie dostępności i jakości procesów partycypacyjnych.	Wzrost zaangażowania organizacji pozarządowych w realizację zadań strategii	Liczba zadań publicznych miasta realizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich sumaryczna wartość	Urząd Miasta Bochnia	46 / 862 436 zł	55 / 1 000 000 zł
	Wzrost aktywności i partycypacji społecznej, rozwój społeczeństwa obywatelskiego i procesów współpracy lokalnej	Liczba projektów zgłoszonych do budżetu partycypacyjnego oraz liczba mieszkańców zaangażowanych w głosowanie	Urząd Miasta Bochnia	36 projektów 1059 głosujących	45 projektów 2000 głosujących

Źródło: opracowanie przez UM Bochnia

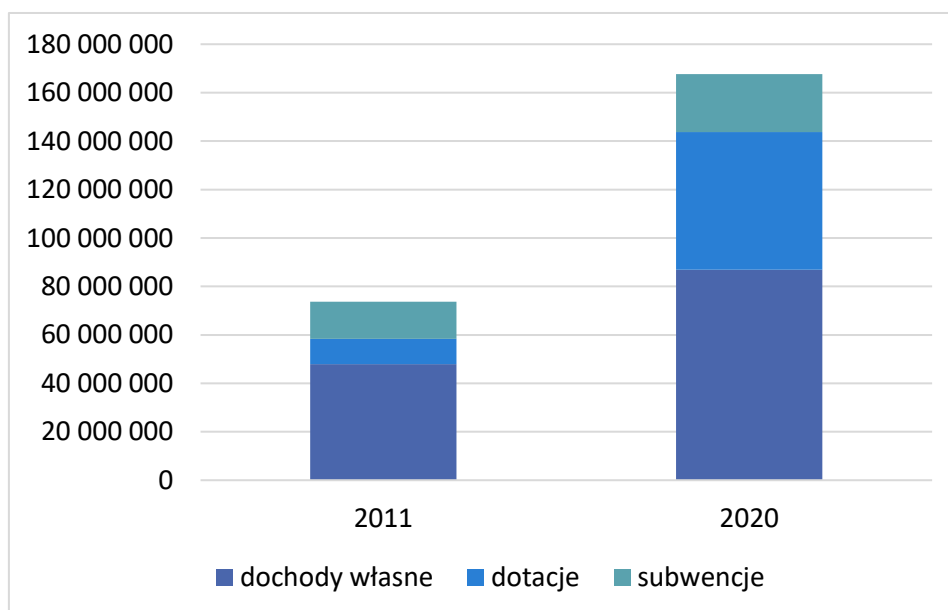
RAMY FINANSOWE I POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY MIASTA BOCHNIA NA LATA 2022-2030

RAMY FINANSOWE

Ramy finansowe wskazują wielkości środków finansowych szacowanych na realizację strategii, a jednocześnie potwierdzają możliwość realizacji przez gminę zaplanowanych działań. Uzależnione są one od uregulowań prawa krajowego, sytuacji społeczno-gospodarczej, stanu finansów publicznych, dostępności dodatkowych środków na rozwój, w tym unijnych, zakresu przedmiotowego i horyzontu czasowego realizowanych przez miasto zadań, jego zdolności administracyjnych i organizacyjno-zarządczych, kondycji finansowej oraz możliwości inwestycyjnych, przede wszystkim w perspektywie długofalowej. Przy ich konstruowaniu wykorzystano doświadczenia zebrane podczas opracowywania innych podobnych tematycznie dokumentów, projektów, studiów wykonalności itp., a także wynikające z realizacji działań w ostatnich latach, w tym przede wszystkim w ramach wdrażania poprzedniej strategii. Ważnym punktem odniesienia były dostępne na moment tworzenia ram finansowych informacje na temat potencjalnych zewnętrznych źródeł finansowania. Finansowanie działań rozwojowych, określonych w strategii, będzie się odbywać przy wykorzystaniu środków, które pozostają w dyspozycji samorządu lub o które miasto może skutecznie zabiegać. Wśród nich najistotniejsze są środki publiczne. Środki pochodzące z budżetu lokalnego będą zapewniały niezbędne współfinansowanie projektów w ramach programów operacyjnych i innych źródeł krajowych i międzynarodowych.

W analizowanym okresie 2011-2020 dochody budżetu miasta rosły z roku na rok, zwiększając się ponad dwukrotnie z ok. 73,7 mln zł w roku 2011 do 167,7 mln zł w roku 2020. Równolegle rosły dochody w przeliczeniu na jednego mieszkańca – na początku analizowanego okresu było to zaledwie 2 439 zł, zaś pod koniec dekady już 5 640 zł (ponad +130%). Za tę różnicę odpowiedzialne były przede wszystkim dwa źródła dochodów: dotacje (+448% względem 2011 r.) i dochody własne (+81% względem 2011 r.).

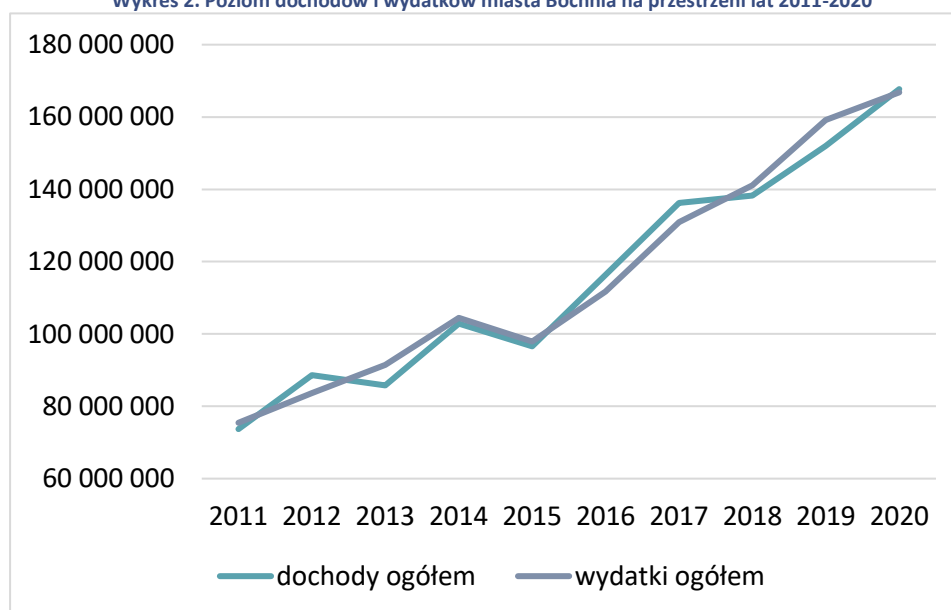
Wykres 1. Struktura dochodów miasta Bochnia w roku 2011 i 2020

Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Z punktu widzenia struktury budżetu, najważniejszymi źródłami dochodów miasta były i pozostają dochody własne, których główną bazę stanowią udziały w podatkach dochodowych PIT i CIT oraz podatki od nieruchomości. To kluczowe źródło dochodów, które w największym stopniu determinuje zdolność samorządu do realizacji planów inwestycyjnych. Na przestrzeni dekady osiągnęły one nominalny wzrost na poziomie 39 mln zł. Największy skok odnotowały w latach 2016-2017 (+15,3 mln zł). W 2020 r. ich udział w dochodach ogółem wyniósł 51,8%. Choć to o ponad 13 p.p. mniej niż 10 lat wcześniej, skalę ich wzrostu ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Przyczyną zmniejszenia się udziału dochodów własnych był olbrzymi wzrost poziomu pozyskiwanych przez miasto dotacji. W ciągu dziesięciu lat zwiększył się on z 14,1% do 33,8%, zaś nominalnie – z 10,4 do 56,8 mln zł. Największy skok odnotowano w latach 2015-2017 (łącznie +18,7 mln zł), czyli w czasie inauguracji programu „Rodzina 500+”. Pieniądze transferowane na ten cel ze szczebla centralnego do Bochni, miasto w całości dystrybuowało wśród mieszkańców i nie miały one przełożenia na jego realne zdolności finansowo-inwestycyjne. Odpowiedzialność za obsługę transferów „500+” przeszła w 2022 r. na Zakład Ubezpieczeń Społecznych i należy się spodziewać, że zauważalnie odbije się to na statystykach finansowych samorządów gminnych i miast w całej Polsce. Trzeci typ dochodów – subwencje – dotknęły najmniejsze zmiany (+56%, czyli +8,6 mln zł na przestrzeni dekady). Ich udział w strukturze dochodów zmniejszył się z 20,9% w 2011 r. do 14,3% w roku 2020. W perspektywie kolejnych lat, przewiduje się ich zauważalny wzrost w związku z uzupełnieniami subwencji ogólnej w ramach Programu „Polski Ład” oraz wprowadzeniem subwencji rozwojowych, jako nowego kanału dystrybucji środków centralnych.

Wykres 2. Poziom dochodów i wydatków miasta Bochnia na przestrzeni lat 2011-2020

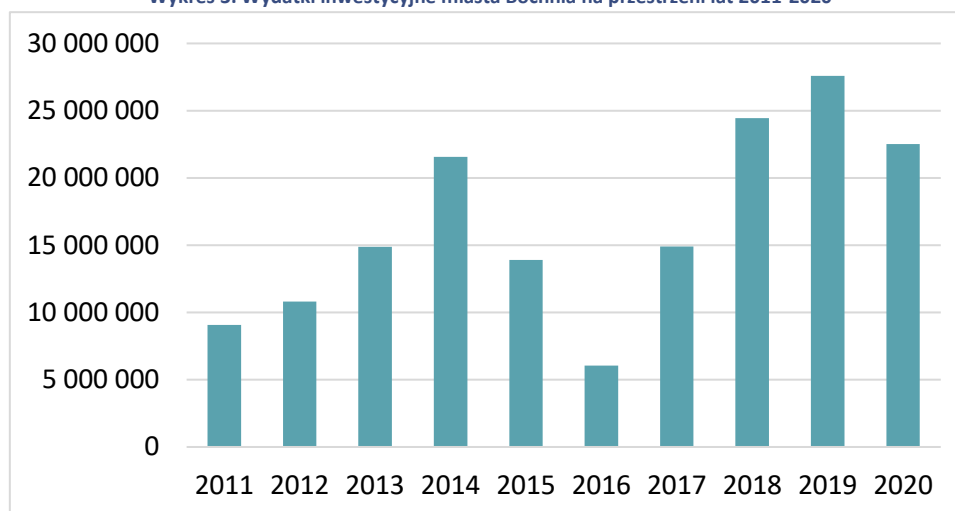
Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Wymiarem aktywności samorządu terytorialnego w kreowaniu rozwoju są przede wszystkim wydatki budżetowe. Rosły one równoległe do uzyskiwanych przez gminę dochodów, choć nieraz z dość wyraźną różnicą - 5-krotnie odnotowywano nadwyżkę bądź deficyt budżetowy na poziomie 4-7% dochodów bądź wydatków. W analizowanym okresie 2011-2020 wydatki miasta Bochnia wzrosły o +121,1% z ok. 75,5 mln zł do ok. 166,8 mln zł. Odpowiednio wzrastały wydatki miasta w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W roku 2011 było to 2 439 zł, zaś w roku 2020 już 5 611 zł. Podobnie jak w przypadku dochodów, wyraźny skok wydatków odnotowano w latach 2015-17, wraz z rozpoczęciem dystrybucji środków z programu „Rodzina 500+”. Na rosnący poziom wydatków w ostatnich latach przekładała się

również aktywna polityka inwestycyjna. Wydatki inwestycyjne są szczególnym rodzajem wydatków, które służą poprawie jakości życia mieszkańców, tworząc podstawy pod trwały rozwój społeczny, gospodarczy i środowiskowo-przestrzenny. W okresie analizowanych ostatnich 10 lat inwestycje pochłaniały średniorocznie ok. 16,6 mln zł (14,1% wydatków). Na przestrzeni dekady, miasto przekroczyło ten próg 4 razy, w tym 3 razy w drugiej połowie dekady (rekord: 27,6 mln zł w 2019 r.).

Wykres 3. Wydatki inwestycyjne miasta Bochnia na przestrzeni lat 2011-2020

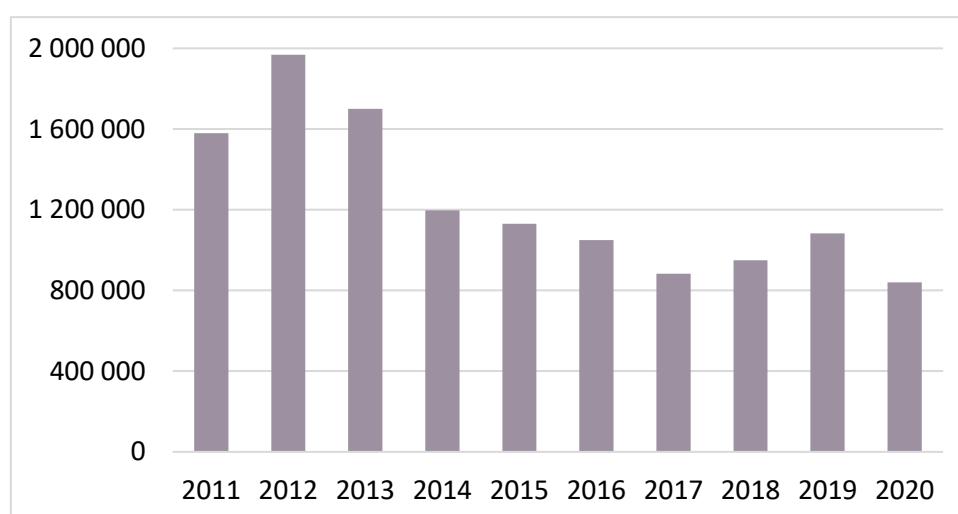

Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Z informacji finansowych JST województwa małopolskiego, opracowywanych i publikowanych przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Krakowie za lata 2018-2020 wynika, że poziom zadłużenia miasta Bochnia (rozumiany jako relacja zobowiązań zaliczonych do długu publicznego do dochodów ogółem) wzrasta. Na koniec 2020 r. wyniósł on 28,04%, co należy uznać za bezpieczny pułap.

Wraz ze zwiększającymi się wydatkami, w tym wydatkami inwestycyjnymi, gmina z powodzeniem realizowała swoje zobowiązania z zakresu obsługi zadłużenia. Na przestrzeni dekady widoczny jest trend konsekwentnie malejących kosztów obsługi zadłużenia miasta. W szczytowym momencie (rok 2012) sięgały niemal 2 mln zł, by stopniem w roku 2014 r. i w 2020 r. osiągnąć poziom ponad dwukrotnie mniejszy (840 tys. zł). Warto zaznaczyć, iż utrzymywanie tej dyscypliny towarzyszyło wspomnianej zwiększonej aktywności inwestycyjnej.

Wykres 4. Koszty obsługi długu miasta Bochnia w latach 2011-2020

Źródło. Opracowanie własne na podstawie BDL GUS

Przytoczone informacje pozwalają stwierdzić, że okresie 2011-2020 gmina Miasto Bochnia prowadziła proaktywną a jednocześnie bezpieczną politykę finansową – w dłuższym okresie wydatki rosły współmiernie z dochodami, aktywność inwestycyjna pozostawała na odznaczającym się poziomie, zaś kwoty przeznaczane na obsługę zadłużenia pozostawały pod pełną kontrolą samorządu. Baza dochodów stabilnie rosła i ten trend ocenia się jednoznacznie pozytywnie. Jest to baza, która tworzy możliwości zagwarantowania wkładu własnego do inwestycji finansowanych z funduszy zewnętrznych, na rzecz realizacji zadań zapisanych w strategii. Jednocześnie, zwraca się uwagę na potrzebę kontroli poziomu zadłużenia, który może okazać się problematyczny w konsekwencji powtarzających się deficytów budżetowych w ciągu ubiegłej dekady oraz w odniesieniu do aktualnych, niepewnych prognoz ekonomicznych dla rynków, szczególnie w naszej części świata.

Strategia określa kierunki interwencji podejmowanej w perspektywie roku 2030, w tym kluczowe inwestycje. W ich zestawieniu wyróżniono m.in. liczne projekty rewitalizacyjne, inwestycje drogowe i parkingowe, w infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową, oświatową i poprawiające bilans energetyczny gminy. Ich szacowaną wartość określono w tabeli. Wycena wykorzystuje m.in. bazę wiedzy i doświadczeń, powstałą w wyniku prac nad ramami finansowymi dla innych dokumentów funkcjonujących na poziomie gminy, realizacji różnego typu inwestycji w ostatnich latach w gminie, informacje finansowe zapisane w opracowanych już projektach, studiach wykonalności itp., a także informacje o możliwym dofinansowaniu.

Tabela 11. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania

Lp.	Nazwa lub krótki opis inwestycji	Lokalizacja	Planowy rok lub okres realizacji	Szacowane koszty inwestycji	Potencjalne źródło finansowania inwestycji
1.	Budowa parkingu podziemnego w centrum miasta	ul. św. Marka, pod boiskiem ze sztuczną nawierzchnią i kortami tenisowymi	2023-2026	20 000 000,00zł	Polski ład, UE
2.	Rewitalizacja Bochni – realizacja kolejnych projektów: 1/ Rewaloryzacja Plant Salinarnych – etap II 2/ Rewaloryzacja zamku Żupnego 3/ Rewitalizacja Placu Okulickiego i ul. Kraszewskiego 4/ Rewitalizacja Placu Pułaskiego 5/ Rewitalizacja Placu Czaplńskiego i Bochneris i ul. Bernardyńskiej 6/ Rewitalizacja Budynku Matejki 7/ Odbudowa nadszybia szybu Regis 8/ Rewitalizacja-przebudowa ul. Kazimierza Wielkiego	Śródmieście	2022-2030	60 000 000,00 zł	Polski ład, UE, środki krajowe, środki własne
3.	Centrum rekreacyjno-sportowe w Chodenicach wraz z układem połączeń drogowych– wykonanie uzgodnionej koncepcji	Os. Chodenice	2024-2025	200 000,00zł	Polski ład, UE, środki krajowe (Ministerstwo Sportu)
4.	Centrum rekreacyjno-sportowe w Chodenicach – realizacja po pozytywnym przyjęciu koncepcji	Os. Chodenice	2026-2030+	50 000 000,00 zł	PPP

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

5.	Przebudowy mostów w ciągach dróg publicznych	4 mosty: ul. Hutnicza, ul. 20 Stycznia, ul. Św. Marka, ul. S. Staszica	2024-2030	10 000 000,00zł	UE, Polski Ład
6.	Budowa parków rekreacyjnych	Os. Smyków, Os. Niepodległości	2022-2030 2024-2030	8 000 000,00zł	Polski Ład, UE, środki własne
7.	Budowa centrum edukacyjno-sportowego (przedszkole, szkoła podst., orlik)	Os. Proszowskie	2025-2030	25 000 000,00zł	Polski Ład, UE
8.	Modernizacja Krytej Pływalni w Bochni	ul. Św. Leonarda	2025-2030	7 000 000,00zł	Polski Ład, UE
9.	Rozbudowa połączeń drogowych i wyprowadzenie drogi wojewódzkiej z centrum miasta (DW 965 Limanowa-Zielona)	północno-wschodnia część miasta	2022-2030	Koszty po stronie gminy 3 000 000,00 zł	środki własne, środki innych samorządów w tym województwa małopolskiego
10.	OZE i termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Cała gmina	2022-2030	10 000 000,00 zł	UE, środki krajowe

Źródło: opracowane przez gminę

Zasada dodatkowości środków finansowych (m.in. zagwarantowania wkładu własnego) w realizacji projektów zapisanych w strategii oznacza, że to od potencjału inwestycyjnego jednostki samorządu terytorialnego zależy, w jakim czasie i ile środków finansowych będzie mogła przeznaczyć na działania związane realizacją zadań w ramach strategii rozwoju miasta. Dlatego tak istotne jest oszacowanie jego potencjału inwestycyjnego.

Wskaźniki do szacowania potencjału inwestycyjnego miasta Bochnia zaczerpnięto z prognoz finansowych zawartych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2033 przyjętej Uchwałą Rady Miasta Bochnia nr XLIV/439/22 z dnia 26 maja 2022 r. Przyjęto w nich prognozowaną, średnioroczną wysokość wydatków gminy ogółem na poziomie ok. 160,7 mln zł.

Określając potencjał inwestycyjny miasta Bochnia, posłużono się metodologią opartą na równaniu obejmującym założenie, że:

$$PI = W_{og} \times W_i$$

gdzie:

PI= potencjał inwestycyjny jednostki samorządu terytorialnego

W_{og} = wydatki budżetowe ogółem

W_i = średni procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostki samorządu terytorialnego.

Potencjał inwestycyjny miasta stanowi iloczyn jego prognozowanych wydatków w okresie objętym prognozą i średniego procentowego udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach w okresie poprzednim do prognozowanego. Tak wyliczony potencjał można uznać za podstawę przyszłej aktywności inwestycyjnej miasta Bochnia.

Analizując dane historyczne, ustalono że średnia wartość procentowego udziału wydatków inwestycyjnych ponoszonych przez gminę w okresie 2011-2020 wynosiła 14,1%. Na tej podstawie oszacowano, iż przy utrzymaniu dotychczasowego tempa inwestycyjnego, w latach 2022-2030 miasto

mogłoby przeznaczyć średniorocznie na inwestycje ok. 22,7 mln zł. Jak wykazano, na przestrzeni ostatniej dekady gmina wydawała na nie przeciętnie 16,6 mln zł rocznie. W tym kontekście szacowana kwota na inwestycje w latach realizacji strategii jest ambitna a jednocześnie możliwa do realizacji, przy założeniu współpracy finansowej z innymi partnerami oraz wsparcia kluczowych inwestycji ze środków zewnętrznych. Mając na względzie bazę dochodów własnych miasta, a także prognozy gospodarcze na najbliższe lata, rekomenduje się realizację przez władze samorządowe w pierwszej kolejności tych projektów inwestycyjnych, które będą zmierzały do jej wzmocnienia lub optymalizacji ponoszonych kosztów. Równocześnie przewiduje się, iż rozpisane plany inwestycyjne mogą wymagać aktualizacji ze względu na zachodzące zmiany w gminie oraz jej otoczeniu, w szczególności finansowo-podatkowym i prawnym.

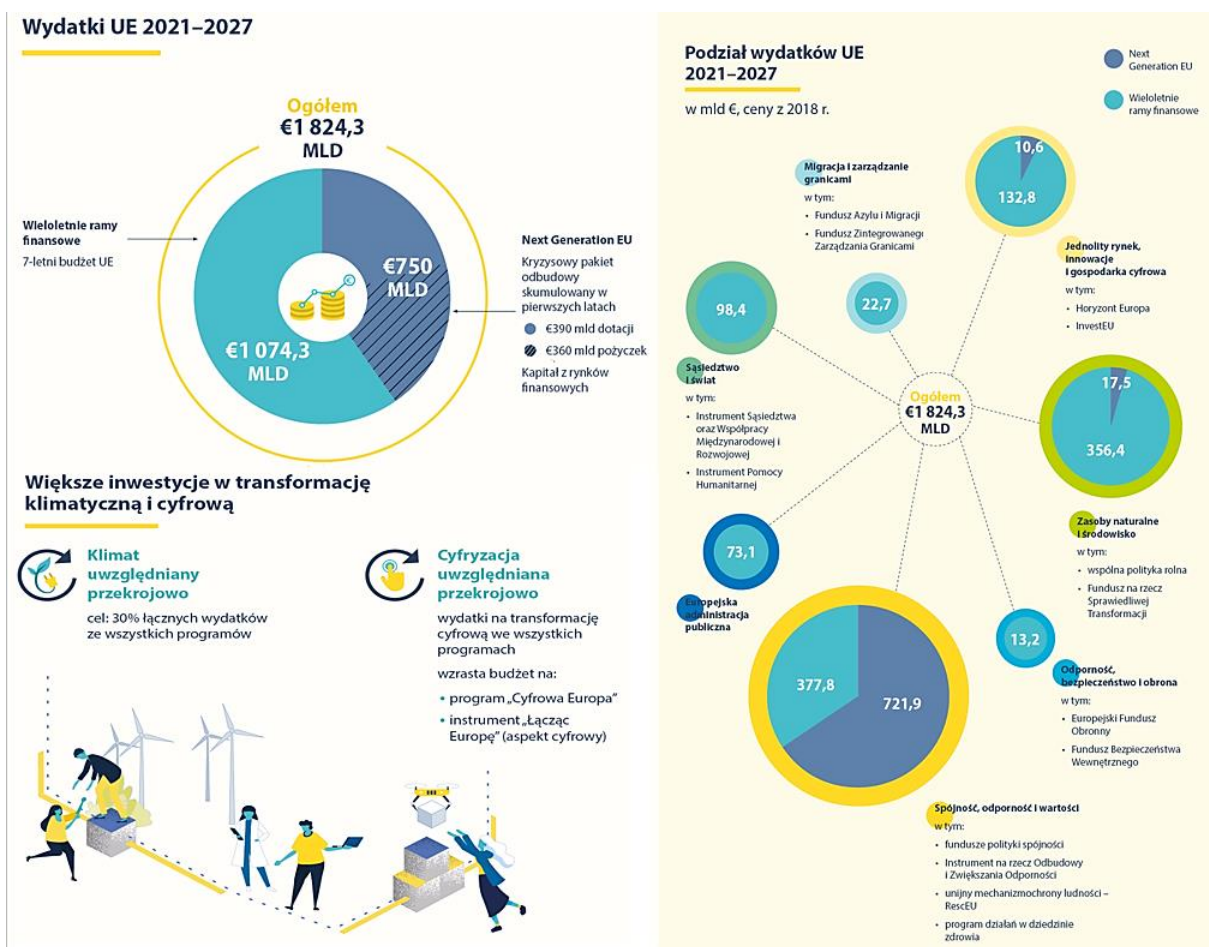
POTENCJALNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie działań opisanych w Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 będzie się odbywać za pomocą środków pochodzących z różnych źródeł, aby zwiększyć możliwości realizacyjne oraz efektywność podejmowanych interwencji. W tym kontekście trzeba wskazać na trzy podstawowe źródła:

- publiczne środki zagraniczne, w tym przede wszystkim pochodzące z funduszy unijnych oraz innych instrumentów i mechanizmów europejskich (m.in. EFRR, EFS, FS, fundusze norweskie i EOG),
- publiczne środki krajowe, w tym uwzględniające budżet gminy i innych jednostek samorządu terytorialnego (m.in. fundusze regionalne), fundusze z budżetu państwa, celowe i dotacje państwowe (m.in. środki i programy rządowe, poszczególnych ministerstw, NFOŚiGW, WFOŚiGW),
- inne prywatne.

Z punktu widzenia dostępnych środków zewnętrznych, najistotniejszym źródłem finansowania, zarówno w zakresie zadań inwestycyjnych, jak i projektów ukierunkowanych na rozwój zasobów ludzkich, są fundusze europejskie. Mając na względzie okres obowiązywania Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030, należy przyjąć, iż finansowanie działań w niej określonych obejmie przede wszystkim okres **Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027** oraz wsparcie w ramach nowego **Europejskiego Funduszu Odbudowy (Next Generation EU)**.

Rysunek 14. Założenia Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 i Europejskiego Funduszu Odbudowy

Źródło: <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/#>

Nowy siedmioletni budżet Unii Europejskiej (wieloletnie ramy finansowe) zaplanowano na 1 074,3 mld euro, a dodatkowy anty kryzysowy pakiet odbudowy skumulowany w pierwszych latach ma wynieść 750 mld euro, w tym 390 mld euro w formie dotacji. Łącznie oznacza to kwotę 1 824,3 mld euro. Środki te mają wspierać odbudowę państw po pandemii Covid-19 oraz inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową. Tematyczne kierunki wydatkowania środków przedstawia poniższa tabela.

Tabela 12. Kierunki wydatkowania środków w ramach budżetu UE 2021-2027

Lp.	Kierunek wydatkowania	Planowane środki	Podstawowe instrumenty finansowe w ramach kierunku
1.	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	143,4 mld € (z tego 10,6 mld € w ramach Next Generation EU)	Horyzont Europa i Fundusz InvestEU
2.	Spójność, odporność i wartości	1 099,7 mld € (721,9 mld € - fundusz odbudowy)	Fundusze polityki spójności, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności – RescEU, program działań w dziedzinie zdrowia
3.	Zasoby naturalne i środowisko	373,9 mld € (17,5 mld € - fundusz odbudowy)	Wspólna polityka rolna, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
4.	Migracja i zarządzanie granicami	22,7 mld €	Fundusz Azylu i Migracji oraz Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami
5.	Bezpieczeństwo i obrona	13,2 mld €	Europejski Fundusz Obronny i Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego
6.	Sąsiedztwo i świat	98,4 mld €	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej oraz Instrument Pomocy Humanitarnej
7.	Europejska administracja publiczna	73,1 mld €	-

Źródło: opracowanie na podstawie <https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/recovery-plan-mff-2021-2027/>

Filarem unijnego planu odbudowy ma być z kolei **Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności**, zapewniający krajom europejskim wsparcie finansowe, by złagodzić społeczno-gospodarcze skutki pandemii Covid-19. Jego budżet ogółem to 672,5 mld euro (z 750 mld euro w ramach Europejskiego Funduszu Odbudowy), z czego 312,5 mld euro przewidziano w formie dotacji. Zaplanowana alokacja dla Polski wynosi 23,9 mld euro, dodatkowo ponad 34 mld euro z części pożyczkowej funduszu. Podstawą wydatkowania środków ma być Krajowy Plan Odbudowy, finansowany ze środków wspomnianego Europejskiego Instrumentu na Rzecz Odbudowy. Jego celem jest odbudowa potencjału rozwojowego gospodarki utraconego w wyniku pandemii oraz wsparcie budowy trwałej konkurencyjności gospodarki i wzrost poziomu życia społeczeństwa w dłuższym horyzoncie czasowym, co będzie odbywać się m.in. poprzez przyspieszenie rozwoju niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, która w sposób odpowiedzialny wykorzystuje zasoby środowiska, a także rozwój oparty na wykorzystaniu rozwiązań cyfrowych. Oczekiwanym rezultatem realizacji celu strategicznego KPO jest zwiększenie produktywności gospodarki, która będzie zdolna do tworzenia wysokiej jakości miejsc pracy, dostępnych dla większej liczby osób. W ramach dokumentu założono realizację pięciu komponentów oraz działań (tj. reform i inwestycji):

- Komponent A. Odporność i konkurencyjność gospodarki – 4,133 mld euro, 17,3%;
- Komponent B. Zielona energia i zmniejszenie energochłonności – 6,347 mld euro, 26,6%;
- Komponent C. Transformacja cyfrowa – 3,034 mld euro, 12,7%;
- Komponent D. Efektywność, dostępność i jakość systemu ochrony zdrowia – 4,262 mld euro, 17,9%;
- Komponent E. Zielona, inteligentna mobilność – 6,074 mld euro, 25,5%¹.

^{1/3} środków z funduszu ma trafić do samorządów².

¹ <https://crido.pl/blog-business/krajowy-plan-odbudowy-komponent-a-odpornosc-i-konkurencyjnosc-gospodarki/>

² <https://www.money.pl/gospodarka/kpo-sejm-zdecydowal-ws-funduszu-odbudowy-oto-najwazniejsze-informacje-663599914160000a.html>

Nowa perspektywa budżetowa Unii Europejskiej dla Polski to ok. 170 mld euro (w cenach bieżących), w tym:

- 72,2 mld euro na politykę spójności,
- 3,8 mld euro z funduszu sprawiedliwej transformacji,
- 24,9 mld euro dotacji z Funduszu Odbudowy,
- 34,2 mld euro pożyczek z Funduszu Odbudowy,
- 21,6 mld euro na płatności bezpośrednie dla rolników,
- 10,6 mld euro na rozwój obszarów wiejskich,
- ok. 2 mld euro w ramach instrumentu React EU (instrument na rzecz walki z negatywnymi skutkami COVID-19)³.

60% funduszy z polityki spójności trafi do **programów realizowanych na poziomie krajowym**, a pozostałe 40% otrzymają **programy regionalne**, zarządzane przez marszałków województw. Programy będą funkcjonowały w podobnym układzie, jak w ramach perspektywy na lata 2014-2020. Podział środków na poszczególne programy krajowe przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE dla Polski

Lp.	Program	Kwota	Podstawowe kategorie projektów
1.	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS)	Ponad 25 mld €	M.in. rozwój gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu, inwestycje transportowe, ochrona zdrowia, dziedzictwo kulturowe.
2.	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Ok. 7,9 mld €	M.in. innowacje, współpraca nauki i biznesu.
3.	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)	Ponad 4 mld €	M.in. praca, edukacja, zdrowie oraz dostępność.
4.	Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC)	Ok. 2 mld €	M.in. cyfryzacja, sieci szerokopasmowe, rozwój e-usług, cyberbezpieczeństwo.
5.	Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej (FEPW)	Ok. 2,5 mld €	Specjalna pula wsparcia dla województw Polski Wschodniej.
6.	Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE)	Ok. 0,5 mld €	Wsparcie dla instytucji wdrażających fundusze UE, szkolenia dla beneficjentów, działania informacyjne.
7.	Fundusze Europejskie na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FEST)	4,4 mld €	Pomoc w transformacji dla regionów górniczych.
8.	Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ)	0,475 mld €	Wsparcia osób doświadczających najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej.
9.	Fundusze Europejskie dla Rybactwa	0,5 mld €	Wsparcie sektora rybactwa.
10.	Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej	0,56 mld €	Wykorzystywanie zasobów i rozwiązywanie problemów, które wykraczają poza granice państw i które wymagają podjęcia wspólnych działań.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/dowiedz-sie-wiecej-o-funduszach-europejskich-na-lata-2021-2027/>

³ <https://samorzad.pap.pl/kategoria/aktualnosci/jak-beda-inwestowane-fundusze-ue-z-nowej-perspektywy-jest-plan-podzialu>

Po uzgodnieniach między ministerstwem i marszałkiem, na program regionalny do województwa małopolskiego ma trafić 2,32 mld euro (w tym 1,7 mld euro na EFRR/ 580 mln euro na EFS+)⁴. Priorytety programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości określa poniższa tabela.

Tabela 14. Opis priorytetów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości

Numer i nazwa priorytetu		Zakres tematyczny/rodzaje działań
1.	Inteligentny i konkurencyjny region	<ul style="list-style-type: none"> Prace badawczo-rozwojowe na rzecz przedsiębiorstw, wdrożenie wyników prac B+R, rozwój infrastruktury przedsiębiorstw niezbędnej dla prowadzenia prac B+R, bony na innowacje dla MŚP, rozwój infrastruktury badawczej sektora nauki; rozwój e-administracji, e-usług i cyberbezpieczeństwa, rozwój i digitalizacja kultury oraz dziedzictwa; inwestycje rozwojowe przedsiębiorstw, stymulowanie powstawania i rozwoju nowych firm, wsparcie w zakresie internacjonalizacji, promocji gospodarczej Małopolski oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej regionu; podnoszenie kompetencji i umiejętności w zakresie innowacyjnej przedsiębiorczości, rozwój kompetencji niezbędnych do zarządzania regionalną inteligentną specjalizacją, promocja i wsparcie rozwoju przedsiębiorczości oraz innowacji na obszarach zmarginalizowanych, uzupełnienie potencjału proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu.
2.	Energetyka i środowisko	<ul style="list-style-type: none"> Inwestycje w poprawę efektywności energetycznej przedsiębiorstw, budynków użyteczności publicznej, budynków sektora mieszkaniowego, rozwój systemów ciepłowniczych i chłodniczych, doposażenie straży gminnych/międzygminnych w zakresie przeprowadzanych kontroli przestrzegania przepisów ochrony środowiska, umożliwienie dalszego funkcjonowanie ekodoradców, działania edukacyjne; rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energia elektryczna z biomasy, biogazu, energii wiatru, słońca oraz wody; ciepło i chłód dzięki wykorzystaniu energii geotermalnej, słonecznej, pomp ciepła, biomasy), rozwój lokalnych inwestycji związanych z produkcją i zarządzaniem energią w systemie społeczności energetycznej; zwiększenie retencyjności zlewni, w tym rozwój różnych form małej retencji, zrównoważone i zaadaptowane do zmian klimatu systemy gospodarowania wodami opadowymi oraz rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, przeciwdziałanie ruchom masowym, wzmacnianie potencjału służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo; rozwój infrastruktury kanalizacyjnej oraz oczyszczania ścieków komunalnych, w tym budowa lub przebudowa oczyszczalni ścieków, inwestowanie w systemy zaopatrzenia w wodę i optymalizacja zużycia wody; rozwój punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, instalacji do odzysku i recyklingu odpadów komunalnych, usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest, budowa zakładów przetwarzania termicznego odpadów komunalnych i osadów ściekowych; ochrona różnorodności biologicznej na obszarach cennych przyrodniczo (w tym edukacja oraz rozwój infrastruktury turystycznej w celu skanalizowania ruchu turystycznego i ograniczenie degradacji środowiska przyrodniczego), rozwój i tworzenie terenów zielonych, rewaloryzacja i rekultywacja oraz nowe zagospodarowanie obszarów przemysłowych, zdegradowanych, zdewastowanych, skażonych, zanieczyszczonych itp.
3.	Zrównoważona mobilność miejska	<ul style="list-style-type: none"> Rozwój nowoczesnego, zero- i niskoemisyjnego transportu miejskiego zachęcającego do rezygnacji z korzystania z samochodów osobowych, w tym wymiana taboru autobusowego, rozwój infrastruktury obsługi podróżnych oraz taboru, rozwój roweru miejskiego i infrastruktury rowerowej, nowe rozwiązania dotyczące organizacji ruchu oraz systemy zarządzania ruchem, energooszczędne oświetlenie uliczne i drogowe, działania informacyjno-promocyjne i edukacyjne.

⁴ <https://www.gov.pl/web/fundusze-regiony/fundusze-unijne-dla-regionow---rezerwa-podzielona-po-rozmowach-z-marszalkami-wojewodztw>

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

4.	Mobilna Małopolska	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój transportu drogowego, w tym budowa, przebudowa dróg wojewódzkich i powiatowych, nowoczesne techniki zarządzania ruchem, inwestycje z zakresu zwiększania bezpieczeństwa na drogach; • rozwój regionalnego transportu kolejowego oraz publicznego transportu pozamiejskiego, w tym zakup i modernizacja taboru kolejowego oraz ekologicznego taboru autobusowego, zapewnienie zaplecza technicznego do obsługi taboru oraz infrastruktury do obsługi podróżnych, wdrażanie rozwiązań integrujących usługi transportowe; • rozwój transportu lotniczego, w tym wsparcie dla inwestycji w infrastrukturę istniejących lotnisk aeroklubowych.
5.	Małopolska infrastruktura społeczna	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury edukacyjnej (przedszkola, szkoły, uczelnie) i szkoleniowej (na potrzeby szkolenia kadr medycznych, a także rozwój innowacyjnych pracowni lub laboratoriów typu fablab); • rozwój infrastruktury i oferty całodobowej opieki dedykowanej osobom starszym, chorym, z niepełnosprawnościami, zakup sprzętu i wyposażenia medycznego, adaptacja przestrzeni na mieszkania wspomagane i chronione; • zapewnienie podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej przez rozwój bazy i wyposażenia medycznego, wdrażanie standardu dostępności; • rozwój infrastruktury i wyposażenie instytucji kultury, ochrona i opieka nad zabytkami, rozwój szlaków kulturowych, rozwój i promocja oferty turystycznej, w tym tras rowerowych, produktów turystycznych bazujących na walorach historycznych, kulturowych, przyrodniczych regionu (w tym budowa schronisk na szlakach), dostosowanie obiektów i szlaków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
6.	Społeczna Małopolska	<ul style="list-style-type: none"> • Indywidualne wsparcie na rzecz zdobycia pracy lub poprawy sytuacji na rynku pracy oraz zmiany i nabycia kwalifikacji niezbędnych na rynku pracy, promocja postaw przedsiębiorczych, pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej; • wsparcie finansowe dla rodziców/opiekunów na pokrycie kosztów opieki niani/opiekuna nad dzieckiem do lat 3, wsparcie finansowe dla podmiotów prowadzących instytucjonalne formy opieki nad dziećmi na podniesienie ich dostępności w rozumieniu usługowym i/lub kompetencyjnym; • finansowanie usług rozwojowych zgodnie z potrzebami pracodawców i przedsiębiorców, programy typu outplacement, w tym pomoc w zakładaniu działalności gospodarczej, rozwój narzędzi umożliwiających przedsiębiorcom elastyczne reagowanie na zmiany na rynku pracy i utrzymanie pracowników, w tym szkolenia, doradztwo, rozwój elastycznych form organizacji pracy, wyposażenie lub modernizacja stanowisk pracy, rozwój dedykowanych programów zdrowotnych; • wspieranie edukacji przedszkolnej, w tym programy dwujęzyczności, zajęcia dodatkowe, doskonalenie kadr, tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami (w tym likwidacja barier architektonicznych, odpowiednie przygotowanie kadry), wsparcie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci; • wspieranie kształcenia ogólnego, w tym oferta rozwijająca kompetencje kluczowe i umiejętności przekrojowe, doskonalenie kadry, poprawa dostępności, rozwój współpracy szkół z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rozwój doradztwa zawodowego, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, profilaktyka dobrostanu psychicznego i emocjonalnego uczniów, edukacja ekologiczna i przyrodnicza oraz regionalna, wsparcie rodziców i opiekunów w pełnieniu funkcji rodzicielskich i wspierania rozwoju dzieci, regionalny program stypendialny dla uczniów zdolnych i potrzebujących wsparcia oraz studentów kierunków medycznych, transformacja cyfrowa szkół, wykorzystanie regionalnej infrastruktury naukowej, szkoleniowej i kulturalnej (np. Cogiteon, Fablab) w celach edukacyjnych; • wspieranie kształcenia zawodowego, w tym oferta rozwijająca kompetencje kluczowe i umiejętności przekrojowe, a także zawodowe i praktyczne, wyposażanie warsztatów, doskonalenie kadry, wsparcie współpracy ze środowiskiem pracodawców i uczelniami wyższymi, wsparcie psychologiczne i pedagogiczne, profilaktyka dobrostanu psychicznego i emocjonalnego uczniów, poprawa dostępności bazy, koordynacja kształcenia zawodowego w regionie oraz wsparcie doradztwa edukacyjno-zawodowego, rozwój kształcenia zawodowego w branżach kluczowych dla

Strategia Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030

		<p>regionalnego rynku pracy, podnoszenie kwalifikacji zawodowych uczniów z zakresu zielonej technologii, transformacja cyfrowa szkół, wykorzystanie regionalnej infrastruktury naukowej, szkoleniowej i kulturalnej w celach edukacyjnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> • promocja i kształcenie osób dorosłych w zakresie kompetencji przekrojowych, jak i kwalifikacji o charakterze zawodowym, inicjatywy edukacyjne dla dorosłych (np. tworzenie i rozwój Lokalnych Ośrodków Wiedzy i Edukacji); • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa, edukacyjna, zdrowotna kulturalna i mieszkaniowa osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz osób biernych zawodowo, wsparcie bezpośrednie podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych, w tym zwiększenie efektywności zatrudnieniowej podmiotów reintegracyjnych; • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna obywateli państw trzecich (w tym migrantów i uchodźców) oraz reemigrantów; • wspieranie integracji i aktywizacja społeczna, zawodowa i edukacyjna społeczności romskiej; • usługi w zakresie wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, kompleksowe wsparcie osób usamodzielniających się, rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, pomoc osobom potrzebującym w codziennym funkcjonowaniu, upowszechnienie innowacyjnych usług społecznych, usługi opiekuńcze przy wykorzystaniu teleopieki z elementami telemedycyny, rozwój mieszkalnictwa chronionego, wspomagane i innych rodzajów mieszkań z usługami, doskonalenie kadr świadczących usługi społeczne, rozwój usług w zakresie: interwencji kryzysowej, poradnictwa specjalistycznego, psychiatrii środowiskowej, domowej opieki długoterminowej, regionalne programy zdrowotne, wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług; • budowanie potencjału parterów społecznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego i angażowanie ich w w/w obszarach.
7.	Małopolska bliżej mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach miejskich (interwencja z wykorzystaniem tzw. Innych Instrumentów Terytorialnych), w tym rozwój infrastruktury kultury oraz zwiększanie dostępu i atrakcyjności oferty kulturalnej, ochrona i opieka nad zabytkami, dbałość o dziedzictwo niematerialne, rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej (rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych, tworzenie produktów turystycznych, rozwój wielofunkcyjnych obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz stref aktywności, rozwój oferty rekreacji wodnej i powiązanej, rozwój schronisk), rozwój turystyki uzdrowiskowej i prozdrowotnej (rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej oraz uzupełniającej oferty czasu wolnego), tworzenie lub rozbudowa stref aktywności gospodarczej oraz obiektów umożliwiających handel artykułami rolno-spożywczymi, wsparcie odnowy zdegradowanych obszarów miejskich objętych rewitalizacją (zintegrowane działania inwestycyjne oraz animujące i aktywizujące lokalną społeczność); • wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju na obszarach wiejskich (interwencja z wykorzystaniem RLKS - (Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność), w tym rozwój infrastruktury kultury oraz zwiększanie dostępu i atrakcyjności oferty kulturalnej, ochrona i opieka nad zabytkami, dbałość o dziedzictwo niematerialne, rozwój oferty turystycznej i rekreacyjnej (rozwój szlaków turystycznych i rekreacyjnych, tworzenie produktów turystycznych, rozwój wielofunkcyjnych obiektów turystycznych i rekreacyjnych oraz stref aktywności, rozwój oferty rekreacji wodnej i powiązanej, rozwój schronisk).
8.	Sprawiedliwa transformacja Małopolski Zachodniej	<p>Łagodzenie wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rynek pracy wspierający transformację - przedsięwzięcia z zakresu: doradztwa zawodowego, zmiany i podnoszenia kwalifikacji, wsparcia w poszukiwaniu pracy lub zakładaniu działalności gospodarczej przez osoby odchodzące z pracy w sektorze górniczym i powiązanych, • edukacja wspierająca transformację - podnoszenie świadomości i przygotowanie mieszkańców do udziału w transformacji energetycznej i inicjatywach dot. neutralności klimatycznej, zrównoważonej konsumpcji i gospodarki o obiegu zamkniętym,

		<p>podnoszenie kompetencji administracji lokalnej w tym zakresie, rozwój infrastruktury nowoczesnego szkolnictwa zawodowego i ustawicznego,</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców jako element przeciwdziałania depopulacji - działania animacyjne, integrujące i aktywizujące mieszkańców, rozwój infrastruktury i usług opiekuńczych na rzecz osób zależnych, rewitalizacja byłych osiedli górniczych i przykładowych oraz innych obszarów zdegradowanych, • rozwój lokalnych przedsiębiorstw - wsparcie tworzenia i rozwoju firm oraz tworzenia miejsc pracy – m.in. inkubatory, co-worki, strefy aktywności gospodarczej, parki technologiczne, wsparcie start-upów, programy akceleracyjne dla mikro- i małych firm, wsparcie działań na rzecz pozyskiwania inwestycji tworzących miejsca pracy, rozwój istniejących powiązań klastrowych opartych o lokalne potencjały i specjalizacje, • upowszechnienie gospodarki o obiegu zamkniętym - wsparcie doradcze i inwestycyjne dla ograniczenia zużycia zasobów w procesach produkcyjnych i komunalnych, wsparcie dla wykorzystania gospodarczego odpadów, ścieków i osadów ściekowych oraz biomasy odpadowej, rozwój recyklingu odpadów, • efektywność energetyczna, przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu i wzrost wykorzystania lokalnego potencjału OZE - wdrożenie rozwiązań w zakresie infrastruktury do wytwarzania i magazynowania energii z OZE, wsparcie rozwoju obszarów zrównoważonych energetycznie i społeczności energetycznych, zwiększenie wykorzystania OZE w ciepłownictwie systemowym, rozwój i modernizacja lokalnych systemów ciepłowniczych; • budowa zintegrowanego, nowoczesnego i zeroemisyjnego systemu transportowego, w tym inwestycje w infrastrukturę zrównoważonej mobilności miejskiej z priorytetem dla ruchu pieszego i rowerowego; • rewitalizacja lub odnowa terenów zdegradowanych oraz adaptacja obszarów zurbanizowanych do zmian klimatu - nadanie terenom i obiektom poprzemysłowym i pogórnym nowych funkcji, tworzenia niebiesko-zielonej infrastruktury.
9.	Pomoc techniczna	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie potencjału instytucji odpowiedzialnych za przygotowanie, zarządzanie, wdrażanie, certyfikację, monitoring, komunikację i promocję, ocenę i kontrolę programu; • upowszechnienie wiedzy nt. programu i korzyści płynących w związku z jego realizacją, dla regionu i jego mieszkańców, w tym wsparcie dla potencjalnych beneficjentów i partnerów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie projektu dokumentu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości, wersja obowiązująca od 08.03.2022, https://www.rpo.malopolska.pl/download/program-regionalny/FEM-2021-2027/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/fundusze-europejskie-dla-malopolski-2021-2027/2022/03/Projekt_programu_FE_dla_Malopolski_2021-2027_08032022.pdf

Oprócz wskazanych powyżej programów, istnieją także inne możliwości pozyskania finansowania, w szczególności obejmujące **fundusze krajowe**. Programy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego mają na celu dofinansowanie zadań z zakresu kultury o charakterze projektowym i kierowane są m.in. do instytucji kultury, organizacji pozarządowych, podmiotów prywatnych i jednostek samorządu terytorialnego (np. Edukacja kulturalna, Infrastruktura domów kultury, Kultura cyfrowa, Kultura Dostępna, Promocja czytelnictwa, Wydarzenia artystyczne dla dzieci i młodzieży, Ochrona zabytków). Programy Ministerstwa Sportu zakładają rozwój bazy sportowej oraz aktywizację ruchową społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Obszary priorytetowe stanowią: sport powszechny, sport wyczynowy, infrastruktura sportowa, sport młodzieżowy, sport osób z niepełnosprawnościami (np. programy: „Umiem pływać”, „Klub”, „Sport Wszystkich Dzieci”, „Szkolny Klub Sportowy”, „Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej”, czy Program budowy zadaszeń boisk piłkarskich)⁵. Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej koncentrują się na wsparciu rodziny na wszystkich etapach jej rozwoju, w tym zapewniając współfinansowanie dla tworzenia nowych placówek, a także na rozwoju usług opiekuńczych oraz aktywności seniorów (np. Program „Maluch+”, Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-

⁵ <https://www.gov.pl/web/kultura/programy-mkidn-2021>

2023, Program wieloletni „Senior+” na lata 2021-2025, Program wieloletni na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021–2025)⁶. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁷ oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej⁸ wspierają przedsięwzięcia (zazwyczaj w formie instrumentów zwrotnych) z zakresu ochrony środowiska, efektywności energetycznej, energii odnawialnej, ekologii, ochrony przyrody oraz zarządzania gospodarką wodną i odpadową. Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg umożliwia współfinansowanie przedsięwzięć ukierunkowanych na poprawę bezpieczeństwa ruchu drogowego i parametrów technicznych lokalnej sieci drogowej, a także poprawę oraz zwiększenie atrakcyjności i dostępności terenów inwestycyjnych⁹. Fundusz Inwestycji Samorządowych zarządzany przez Polski Fundusz Rozwoju oferuje jednostkom samorządu terytorialnego wsparcie finansowe na zadania użyteczności publicznej i zadania własne, w tym głównie drogi, ulice, mosty, sektor wodno-kanalizacyjny, infrastruktura społeczna, gospodarka odpadami, transport zbiorowy, ciepłownictwo, ochrona zdrowia¹⁰. Poza tym działają programy rządowe wspierające odbudowę gospodarki po pandemii COVID-19. Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych oraz Program Inwestycji Strategicznych, zbudowany wokół głównych założeń Polskiego Ładu, zapewniają bezzwrotne dofinansowanie inwestycji publicznych realizowanych przez gminy, powiaty i województwa w całej Polsce (m.in. inwestycji w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną, modernizację źródeł ciepła na zeroemisyjne, czy w gospodarowanie odpadami, a także inwestycji społecznych tj. żłobki, przedszkola czy ścieżki rowerowe)¹¹.

---

⁶ <https://www.gov.pl/web/rodzina/programy-i-projekty>

⁷ <http://nfosigw.gov.pl/oferta-finansowania/srodki-krajowe/programy-priorytetowe/>

⁸ <https://www.wfos.krakow.pl/oferta/wedlug-rodzaju-wnioskodawcy/jednostki-samorządu-terytorialnego/>

⁹ <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/rzadowy-fundusz-rozwoju-drog---dawniej-fundusz-drog-samorządowych>

¹⁰ <https://pfr.pl/oferta/fundusz-inwestycji-samorządowych.html>

¹¹ <https://www.gov.pl/web/premier/program-inwestycji-strategicznych>

SPISY

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura dochodów miasta Bochnia w roku 2011 i 2020	126
Wykres 2. Poziom dochodów i wydatków miasta Bochnia na przestrzeni lat 2011-2020	127
Wykres 3. Wydatki inwestycyjne miasta Bochnia na przestrzeni lat 2011-2020.....	128
Wykres 4. Koszty obsługi długu miasta Bochnia w latach 2011-2020	128

Spis rysunków

Rysunek 1. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań transportowych Gminy Miasta Bochnia	91
Rysunek 2. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań środowiskowych Gminy Miasta Bochnia	92
Rysunek 3. Schematyczne rozmieszczenie głównych atrakcji turystycznych miasta oraz instytucji odpowiedzialnych za kreowanie oferty czasu wolnego.....	93
Rysunek 4. Schematyczne przedstawienie najważniejszych uwarunkowań energetycznych i gazowych Gminy Miasta Bochnia	95
Rysunek 5. Schematyczne przedstawienie podstawowych funkcji terenów Gminy Miasta Bochnia	98
Rysunek 6. Schematyczne rozmieszczenie kluczowych inwestycji w Gminie Miasta Bochnia do 2030 r.	100
Rysunek 7. Krajowe obszary strategicznej interwencji.....	104
Rysunek 8. Delimitacja miejskich obszarów funkcjonalnych w Małopolsce – proponowane optymalne zasięgi MOF	105
Rysunek 9. Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia.....	106
Rysunek 10. Regionalne i krajowe obszary zmarginalizowane w Małopolsce.....	106
Rysunek 11. Miejscowości uzdrowiskowe w Małopolsce.....	107
Rysunek 12. Obszary cenne przyrodniczo w Małopolsce	108
Rysunek 13. OSI Obszar rewitalizacji	110
Rysunek 14. Założenia Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2021-2027 i Europejskiego Funduszu Odbudowy	132

Spis tabel

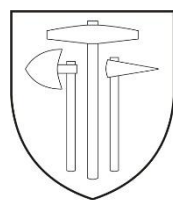
Tabela 1. Wyniki analizy SWOT dla Gminy Miasta Bochnia	21
Tabela 2. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 1. MIESZKAŃCY	31
Tabela 3. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 2. INFRASTRUKTURA, PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO.....	50
Tabela 4. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 3. GOSPODARKA I TURYSTYKA	62
Tabela 5. Kierunki działań, oczekiwane rezultaty planowanych działań i wskaźniki ich osiągnięcia, podmioty odpowiedzialne – w ramach obszaru strategicznego 4. ZARZĄDZANIE I PARTNERSTWO	77
Tabela 6. Charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych oraz jednolitych części wód podziemnych położonych w granicach miasta Bochnia wraz z przypisanymi celami i działaniami środowiskowymi.....	85
Tabela 7. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania polityki przestrzennej w Gminie Miasta Bochnia.....	102
Tabela 8. Zgodność Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030 z wytycznymi i założeniami zawartymi w wybranych dokumentach wyższego rzędu	112
Tabela 9. Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	118
Tabela 10. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	123
Tabela 11. Inwestycje kluczowe wraz z szacowanymi ramami i potencjalnymi źródłami finansowania	129
Tabela 12. Kierunki wydatkowania środków w ramach budżetu UE 2021-2027	133
Tabela 13. Podział środków w ramach nowej perspektywy budżetowej UE dla Polski	134
Tabela 14. Opis priorytetów programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027 Małopolska Przyszłości	135

Spis map

Mapa 1. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią o tożsamym zasięgu przy wysokim (Q10%), jak i średnim (Q1%) prawdopodobieństwie wystąpieniu powodzi na obszarze miasta Bochnia [kolor czerwony – wały przeciwpowodziowe].....	83
---	----

Spis schematów

Schemat 1. Obszary strategicznego rozwoju Gminy Miasta Bochnia do 2030 roku.....	26
Schemat 2. Cele strategiczne i operacyjne w ramach Strategii Rozwoju Gminy Miasta Bochnia na lata 2022-2030.....	27

BOCHNIA
MIASTO SOLI
www.bochnia.eu

